

Jaarverslag 2018 Stichting Opmaat

Versie: 2.5
d.d. 26-06-2019

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Leeswijzer	5
Voorwoord.....	6
Ondertekenblad	7
DEEL A: BESTUURSVERSLAG.....	8
Hoofdstuk 1. Visie en missie, doelen 2018.....	8
Visie.....	8
Missie	8
Besturingsfilosofie.....	9
Koers & Ambities 2015-2019	9
Expeditie HPO	10
Hoofdstuk 2. De organisatie.....	11
Medezeggenschap.....	11
Juridische structuur	11
Organogram.....	11
Personele Unie; fusie.....	12
Samenwerkingsverbanden	12
Basisgegevens Opmaat scholen.....	13
Aantal leerlingen (teldatum 01.10.2018).....	14
Vertrouwenspersonen	14
Klachten en klachtafhandeling.....	14
Afgesloten contracten	15
Aanbesteding Hardware.....	15
Uitrol nieuw netwerk en netwerkbeheer.....	15
Hoofdstuk 3. Onderwijs & Kwaliteit	16
Analyse eindopbrengsten	16
Analyse Sociale veiligheid.....	17
Analyse Vervolgsucces	18
Passend onderwijs.....	18
Kindcentra	18
Ontwikkeling & Innovatie	19
Hoofdstuk 4. Personeel	22
Verzuimcijfers.....	22

Belangrijkste activiteiten in 2018	23
Doelen voor 2019	23
Hoofdstuk 5. Bedrijfsvoering & Huisvesting	25
Speerpunten uit het jaarplan;	25
Huisvesting algemeen:	25
De juiste functionaliteit op de juiste plaats op het juiste moment: MIHP+	25
Nieuwbouw, renovatie, onderhoud	25
Energiemanagement	26
Hoofdstuk 6: Financiën en Risicomanagement.....	26
Treasurystatuut (april 2018).....	26
Financiële besturing.....	26
Begroting 2019	26
Risiko management	27
In Control Statement.....	27
Balans per 31 december 2018	28
Analyse van de balans	28
Staat van Baten en lasten	31
Analyse baten en lasten	31
Kengetallen	35
Continuïteit paragraaf en toekomstige ontwikkelingen	36
DEEL B: JAARREKENING.....	42
Toelichting op de balans en staat van baten en lasten	45
Toelichting BALANS – ACTIVA.....	51
Overige vorderingen	51
Liquide middelen	52
Eigen vermogen	52
Niet uit de balans blijvende verplichtingen	54
WNT-verantwoording 2018 Stichting Opmaat.....	57
Overzicht verbonden partijen	59
Verantwoording subsidies (model G)	59
Accountants honoraria	59
Resultaatbestemming	59
Gebeurtenissen na balansdatum.....	59
Accountantsverklaring	60
DEEL C: VERSLAGLEGGING RAAD VAN TOEZICHT.....	64
Toezicht.....	64

Gesprek met de Gemeenschappelijk Medezeggenschapsraad (GMR) 65
Overleg met de gemeente..... 65
Samenstelling Raad van Toezicht in 2018 65

Leeswijzer

Deel A:

Hoofdstuk 1 beschrijft de missie, de visie en de doelen voor 2018 van onze organisatie.

Hoofdstuk 2 licht de formele structuur van de stichting toe.

Hoofdstuk 3 omschrijft relevante onderwijskundige ontwikkelingen waarmee de stichting te maken aan bod.

Hoofdstuk 4 betreft het personeelsbeleid.

Hoofdstuk 5 beschrijft wat er is gerealiseerd op het gebied van bedrijfsvoering en huisvesting.

Hoofdstuk 6 geeft het financiële verhaal van Opmaat weer.

Deel B:

volgt de Jaarrekening 2018. Deze is conform regelgeving opgesteld en voldoet aan alle door OC&W opgelegde voorwaarden.

Deel C:

staat in het teken van de verslaglegging van de Raad van Toezicht over 2018.

Voorwoord

Voor u ligt het bestuursverslag van Stichting Opmaat. Met dit bestuursverslag leg ik als voorzitter College van Bestuur (CvB) van Stichting Opmaat verantwoording af aan het Ministerie van Onderwijs, de Raad van Toezicht, de medewerkers, de medezeggenschapsraden, de gemeente Tilburg, Oisterwijk, Hilvarenbeek en Baarle-Nassau, de samenwerkingsverbanden waarbinnen de stichting opereert, de ouders en andere belanghebbenden.

Met dit verslag:

- stralen we onze trots uit met wat we hebben bereikt in 2018;
- leggen we onze verantwoording af;
- informereren we op de hoofdlijnen het uitgevoerde beleid.

Als bestuurder kan ik stellen dat we met de juiste zaken bezig zijn in het belang van kinderen. We doen het op veel plaatsen goed maar willen altijd beter.

Waar we trots op zijn:

- ✓ Samenwerken als randvoorwaarde en succesvol zijn waar we geslaagde oplossingen hebben bedacht voor kinderen.
- ✓ Onze kritische grondhouding om het steeds beter te willen doen;
 - kinderen vragen meer
 - ouders willen meer
 - leerkrachten kunnen meer
- ✓ Dat we de handen ineengeslagen hebben: om samen binnen de organisatie op weg te gaan naar beter presterende scholen als antwoord op de behoefte van onze kinderen.
- ✓ Dat we steeds betere samenwerking op locatie organiseren
- ✓ De samenwerking binnen de PU en gericht op fusie per 01-01-2020. Hierna gaan we voor integratie als laatste stap in onze bestuurlijke slagkracht.

De stichtingen Opmaat en Jan Lighartgroep zijn betrouwbare partners bij bestuurlijke samenwerking binnen T Primair en Plein 013. Alles is gericht op integrale aanpak voor onze kinderen thuis nabij. Alle Tilburgse scholen van beide stichtingen gebruiken een Integraal locatieplan. Door op domeinen personeel, onderwijs en bedrijfsvoering de juiste keuzes te maken zien we dat er resultaten behaald worden. In de genoemde hoofdstukken over deze onderwerpen verantwoorden wij ons.

In 2018 is een boek uitgegeven over de geschiedenis van het openbaar en bijzonder neutraal onderwijs in Tilburg. Het boek, "Onderwijs met eenheid in verscheidenheid", geeft blijk van historisch besef en wat we kunnen leren vanuit het verleden. Het geeft ons ook een toekomstperspectief. Onderwijs zal meer en meer van de juiste samenwerkingen moeten hebben om onze kinderen de juiste ontwikkeling te kunnen bieden. Leerling krimp, ouderbetrokkenheid en het vinden van goed personeel zal ons uitdagingen geven.

Voorzitter College van Bestuur

Marius Liebrechts

Ondertekenblad

Handtekening:

Marius Liebregts
Voorzitter College van Bestuur

Handtekening:

Hilco Kivits
Voorzitter Raad van Toezicht

Dit bestuursverslag 2018 is vastgesteld door de Raad van Toezicht van de Stichting Opmaat

d.d. 27 juni 2019

DEEL A: BESTUURSVERSLAG

Hoofstuk 1. Visie en missie, doelen 2018

Visie

Stichting Opmaat is een organisatie van scholen die zich profileert met een eigen onderwijsconcept. Hiermee voldoet zij aan de gestelde eisen vanuit de overheid. Er is een goed evenwicht tussen de leeropbrengsten en de sociaal emotionele-creatieve ontwikkeling van het kind.

Een Opmaatschool staat voor:

- Kwalitatief goed en opbrengstgericht onderwijs;
- Inspelen en anticiperen op maatschappelijke ontwikkelingen;
- Ieder kind telt;
- Een goede relatie tussen school, ouders en maatschappij; Goede professionals die plezier in hun werk hebben en uitstralen.

Kernopdracht

Bij Stichting Opmaat:

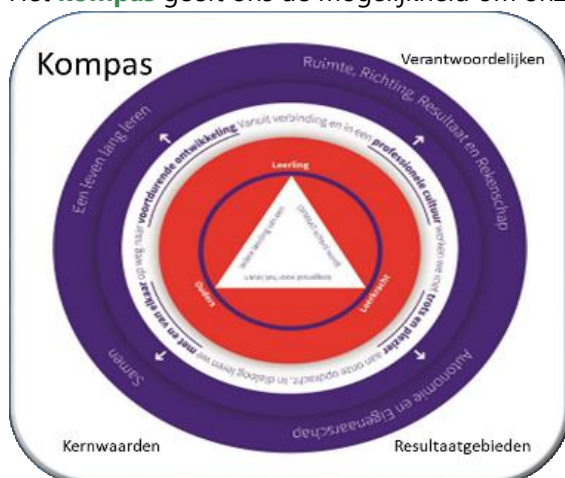
- Is iedereen welkom
- Bieden we kansen aan ieders talent
- Richten wij ons onderwijs vanuit en voor de samenleving in
- Geven we boeiend en vernieuwend onderwijs
- Creëren we een veilige leer en werkomgeving

Missie

Stichting Opmaat is een organisatie voor openbaar en algemeen toegankelijk onderwijs. De kernopdracht is verbonden aan kernwaarden. Deze kernwaarden zijn zowel sturend als kaderstellend voor de verdere inrichting van de besturing.

De waarden die wij belangrijk vinden voor ons onderwijs verwoorden wij in ons kompas. Het omvat de 4 kernthema's waarop wij ons richten om onze gedroomde toekomst te realiseren.

Het **kompas** geeft ons de mogelijkheid om onze weg gericht te vinden en op koers te blijven.

Besturing

Stichting Opmaat is een organisatie van openbaar basisonderwijs in Midden-Brabant bestaande uit vijftien openbare basisscholen gelegen in de gemeenten Tilburg, Oisterwijk, Hilvarenbeek en Baarle-Nassau. Ook is er een AZC-school aangesloten bij de Stichting, via OBS Darwin in Oisterwijk.

Stichting Opmaat ontstond naar aanleiding van de eerste bestuurlijke fusie tussen de openbare basisscholen van de gemeenten Tilburg, Oisterwijk en Hilvarenbeek. De laatste school die zich aansloot, was OBS De Regenboog uit Baarle-Nassau in januari 2008. Bovengenoemde bestuurlijke fusie was een gevolg van het beleid van het Ministerie van Onderwijs om scholen meer vrijheid en dus ook meer verantwoordelijkheid te geven.

Een bestuurlijke fusie was bij het openbaar onderwijs wat ingewikkelder dan bij bijvoorbeeld katholieke scholen, omdat de lokale overheid een verantwoordelijkheid had bij de instandhouding van openbare scholen.

Sinds de invoering van het Raad van Toezichtmodel per 1 januari 2011 is de rol van de gemeenteraden verder gewijzigd. Hun invloed beperkt zich nu tot het benoemen van de leden van de Raad van Toezicht en het jaarlijks kennismaken van het strategisch beleidsplan, het bestuursverslag en de jaarrekening. In feite hebben de gemeenteraden hun toezichthoudende taak grotendeels aan de Raad van Toezicht gedelegeerd.

Besturingsfilosofie

De scholen vormen de kern van de organisatie. Zij zorgen voor de uitvoering van het onderwijs in de gemeenten Tilburg, Oisterwijk, Hilvarenbeek en Baarle-Nassau. Zij hebben een relatieve autonomie, vooral onderwijskundig, binnen de gemeenschappelijke beleidskaders.

De decentrale uitvoering in de scholen wordt op centraal niveau ondersteund door het College van Bestuur en het Servicebureau. Het Servicebureau ondersteunt het College van Bestuur en de scholen met hun kwaliteitszorg, het personeelsbeleid, het financiële beleid, de planning en control, ICT, huisvesting en facilitaire zaken. Full-serviced, alles in eigen beheer.

Het Servicebureau is gehuisvest in het voormalige gebouw van de Rijks HBS aan de Ringbaan Noord 240 te Tilburg. Een huurlocatie waar ook meerdere samenwerkende partners zijn gehuisvest.

Servicebureau
Ringbaan-Oost

Stichting Opmaat kent sinds 1 januari 2011 een Raad van Toezichtmodel met een stichtingsbestuur. Dit toezichthoudend model heeft geleid tot een duidelijker scheiding tussen toezicht houden, besturen en directievoering. Het stichtingsbestuur is omgevormd tot toezichthouder volgens de beginselen van 'good educational governance'. Het College van Bestuur is het bevoegd gezag van de scholen. De directievoering ligt bij de scholen.

De besturingsfilosofie luidt samengevat: '**ruimte binnen heldere kaders**'. Het model van besturen op hoofdlijnen door middel van kaders wordt doorgevoerd op alle niveaus van de organisatie. Een hoger niveau stelt kaders vast voor lagere niveaus. Onder de besturingskaders verstaan wij: beleids- en uitvoeringsplannen volgens vaste formats, contracten met resultaatafspraken, verantwoordingsrapportages en managementstatuut.

Koers & Ambities 2015-2019

Het onderwijsveld is volop in ontwikkeling. De markt is concurrerend en de ambities van Opmaat zijn hoog. In het strategische beleidsplan 2015-2019 is uitgewerkt op welke wijze we invulling geven aan het waarmaken van onze ambities. Hiertoe werken de scholen van Opmaat gedurende deze beleidsperiode aan vier kernwaarden:

- **Brede ontwikkeling voor iedereen**
- **Een leven lang leren**
- **Partnerschap**
- **Autonomie en eigenaarschap**

Met de beleidsdoelstellingen zoals beschreven in het strategisch beleidsplan, werken we actief aan het realiseren van de gewenste richting. Doelstellingen waarmee opmaat in 2018 onder meer volop aan de slag is gegaan zijn:

- ✓ 'iedere leerling van een Opmaat-school wordt toegerust voor het leven'
- ✓ 'Stichting Opmaat werkt, samen met partners in de regio, vanuit een passende organisatiestructuur voor de toekomst'
- ✓ 'Iedere locatie van Stichting Opmaat beschikt over een integraal locatieplan en werkt conform dit plan.'

De beleidsdoelstellingen zijn aan het einde van schooljaar 2017-2018 geëvalueerd binnen het team van directeuren en Management Team en waar nodig aangescherpt voor schooljaar 2018-2019.

Expeditie HPO

In 2018 is ook de start gemaakt voor de nieuwe planperiode, waarin we ons richten op verdere professionalisering van het onderwijs. We gaan voor een onderwijsaanbod wat aantoonbaar en wetenschappelijk onderbouwd tot betere resultaten leidt. De term die we hierbij tegen is HPO/HPS; hoog presenterende organisatie/hoog presterende scholen. Iedereen binnen de hele organisatie zal hiermee bezig zijn. Een grote beweging met een mooi resultaat wat onze kinderen nog beter op weg zal helpen naar de verdere toekomst.

En daar doen we het voor!

Hoofdstuk 2. De organisatie

Het College van Bestuur legt verantwoording af aan de Raad van Toezicht onder voorzitterschap van de heer H. Kivits. Taken en verantwoordelijkheden van de Raad van Toezicht, College van Bestuur en schooldirecteuren staan beschreven in het managementstatuut. Voor de samenstelling van de Raad van Toezicht verwijzen wij u naar het jaarverslag van de Raad van Toezicht. Opmaat is lid van de brancheorganisatie voor het primair onderwijs, de PO Raad. Zoals alle leden van de PO Raad, heeft de stichting de Code Goed Onderwijsbestuur Primair Onderwijs conform vastgesteld. In deze code zijn basisprincipes vastgelegd omtrent professionaliteit van bestuurders en managers in het primair onderwijs.

Medezeggenschap

Elke school kent een medezeggenschapsraad (**MR**) waarin personeel en ouders evenredig vertegenwoordigd zijn. Daarnaast bestaat er een gemeenschappelijke medezeggenschapsraad (**GMR**). De GMR bestaat uit vertegenwoordigers van ouders en leerkrachten van verschillende scholen van Opmaat. De GMR is een directe gesprekspartner voor het College van Bestuur, bespreekt de bovenschoolse ontwikkelingen en is betrokken bij de totstandkoming van beleid. De leden van de GMR geven instemming of advies aan de beleidskeuzes. De GMR maakt een eigen jaarverslag. Door de samenstelling proberen wij binnen Opmaat als stichting voldoende "oren en ogen" te hebben op de scholen.

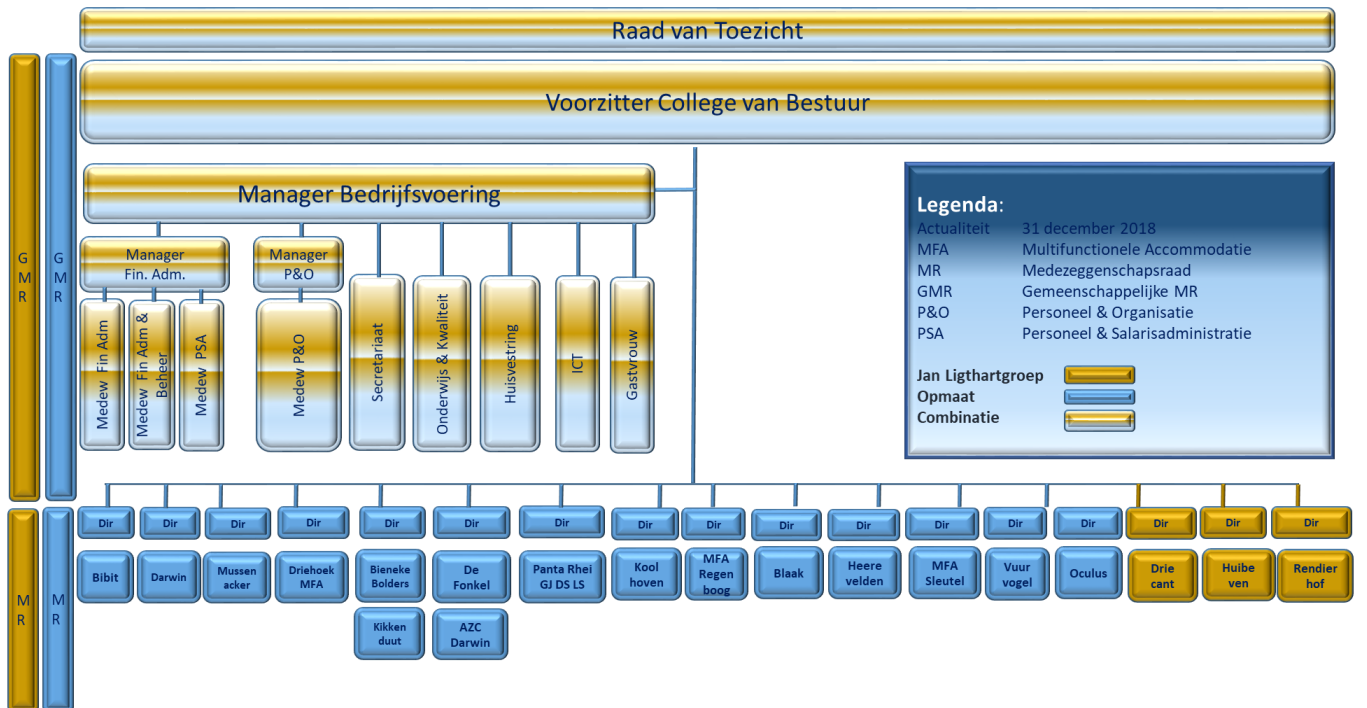
Juridische structuur

De rechtsvorm van de organisatie is een Stichting. Op 1 augustus 2006 vond de oprichting van Stichting Opmaat plaats. Stichting Opmaat staat ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel Brabant onder nummer 18083945.

Organogram

De organisatie is opgezet volgens het standaard inrichtingsprincipe van lijn en staf.

De staf (servicebureau) is zo klein als mogelijk en ondersteunt de gehele organisatie. De directieafdeling kent een drieledige opzet: directeur voor een enkele school; directeur voor een school met meerdere locaties en een meerschoolse directeur.

Personele Unie; fusie

In 2016 zijn de stichtingen Opmaat en de Jan Ligthartgroep Tilburg samengegaan in de Personele Unie. Met als stip op de horizon een fusie. De gedachte achter de Personele Unie is om méér uit de samenwerking te halen waar ouders en kinderen direct van profiteren en scholen meer elkaar kunnen ondersteunen in de intensieve samenwerking.

Een eerste logische stap hierin was de oprichting van Kindercampus Oculus (2017): vanuit locatiededachte twee scholen van beide stichtingen met een scholenfusie optimaal laten samengaan en samenwonen.

Een tweede logische stap is ook weer vanuit de locatiededachte de doorontwikkeling van de samenwerking in een vernieuwd gebouw voor OBS De Heerevelden en de Jan Ligthartschool Huibeven in het huidige pand van de Huibeven (realisatie augustus 2019).

Een derde logische en tevens laatste stap is de optimale samenwerking tussen alle scholen (realisatie januari 2020) van beide stichtingen door met behoud van entiteit op te gaan in een administratieve besturenfusie en daarmee maximaal te kunnen profiteren van de samenwerkingsvoordelen. Met deze 3e en tevens laatste stap volgt een kroon op het gehele proces wat mede door intensieve samenwerking met de medezeggenschap op een zorgvuldige wijze zal worden gerealiseerd.

Voor de school de Mussenacker in Udenhout, is een intentieverklaring getekend met het Bestuur van de Stichting Tangent om in augustus 2019 samen te gaan. Dit vanwege de schoolomvang in relatie tot het belang voor de kinderen, de ouders en de locatie.

Samenwerkingsverbanden

Opmaat is bij uitstek dé organisatie die samenwerken hoog in het vaandel heeft staan. Integrale initiatieven ten behoeve van de kinderen en het beste aanbod wat door samenwerking kan worden verkregen.

Tilburg:	-Stichting Opmaat / Stichting Jan Ligthartgroep in de Personele Unie -Alle onderwijsbesturen werken samen via de coöperatie T-Primair. Hier zijn inmiddels ook enkele omliggende gemeenten aangesloten.
Oisterwijk en Moergestel:	Samen met Stichting Boom voor een integraal onderwijsaanbod
Hilvarenbeek:	Via de federatie Samenwijs; onderwijs, opvang gezamenlijk
Baarle Nassau:	Samen met Stichting het Groene Lint
Algemeen:	Op vrijwel alle scholen is er een samenwerking met kinderopvang

Basisgegevens Opmaat scholen

10VR	AZC Oisterwijk , Kievitsblekweg 4, 5062 SV Oisterwijk, tel. 088-7151220 Dhr. M. Huijgens/Mw. C. de Jong
23ZJ	Bibit , Millingenstraat 8, 5045 JA Tilburg, tel. 013-5711055 Mw. N. Clemens
23CG	De Bienekebolders , Kloosterlaan 26, 5066 AN Moergestel, tel. 013-5136228 Dhr. P. Ketelaars
12DS	De Blaak , Grebbe 42, 5032 RT Tilburg, tel. 013-4689466 Dhr. R. Meeuwsen
10VR	Darwin , Lavendel 1, 5061 WB Oisterwijk, tel. 013-5230850 Mw. S. van Duijnen Montijn
21NP	De Driehoek , Wagenmaker 1, 5081 ER Hilvarenbeek, tel. 013-5052761 Mw. G. Lukkien-Boerefijn
12UV	De Fonkel , Bommelstraat 6, 5043 BE Tilburg, tel. 013-5721427 Dhr. M. Huijgens
23DY	De Heerevelden , Giekerkstraat 57, 5043 MX Tilburg, tel. 013-5720913 Mw. J. Oonk
10EF	De Kikkenduut , Burg. Verwielstraat 65, 5062 GC Oisterwijk, tel. 013-5230270 Dhr. P. Ketelaars
27CA	Koolhoven , Koolhovenlaan 1A, 5036 TK Tilburg, tel. 013-4565680 Dhr. R. de Haan
22JJ	De Mussenacker , Korte Voren 2, 5071 AD Udenhout, tel. 013-5113733 Dhr. P. van Hees
23ZH	Oculus , Bankastraat 2, 5014 BW Tilburg, tel. 013-5434643 Mw. M. Mathijssen
22JM	Panta Rhei , Galjoenstraat 50, 5017 CN Tilburg, tel. 013-5437241 Dhr. J. Vliegthart
21DL	De Regenboog , Schoolstraat 8, 5111 XP Baarle-Nassau, tel. 013-5079146 Mw. H. Hoogendoorn
12MT	De Sleutel , Eilenbergstraat 256, 5011 EC Tilburg, tel. 013-4553905 Dhr. B. Boek
21OQ	De Vuurvogel , Eikstraat 11, 5038 ML Tilburg, tel. 013-5423767 Mw. B. Ijpelaar

Aantal leerlingen (teldatum 01.10.2018)

Naam	Aantal leerlingen
O.B.S. De Kikkenduut	307
O.B.S. Darwin	130
O.B.S. De Blaak	338
O.B.S. De Sleutel	189
OBS De Fonkel	125
O.B.S. de Regenboog	44
O.B.S. De Driehoek	184
O.B.S. De Vuurvogel	232
O.B.S. De Mussenacker	81
O.B.S. Panta Rhei	555
O.B.S. De Bienekebolders	73
O.B.S. De Heerevelden	110
Kindercampus Oculus	209
O.B.S. Bibit	288
O.B.S. Koolhoven	705

De telling van het aantal leerlingen op 1 oktober 2018, bepalend voor de bekostiging voor het schooljaar 2018-2019, is 3570¹ leerlingen. Ten opzichte van 1 oktober 2017 (3634 lln.) hebben we te maken met een daling van 64 leerlingen. Dit sluit aan bij de algemene landelijke tendens.

Vertrouwenspersonen

In overeenstemming met de klachtenprocedure beschikt stichting Opmaat over een externe vertrouwenspersoon die bij klachten functioneert als aanspreekpunt. De vertrouwenspersoon gaat na of door bemiddeling tot een oplossing kan worden gekomen.

De vertrouwenspersoon begeleidt degene met een klacht desgewenst bij de verdere procedure en verwijst in voorkomende gevallen naar andere instanties.

De externe contactpersoon van stichting Opmaat in 2018 is mevrouw I. van Hezewijk (medewerker van Vertrouwenswerk.nl).

Klachten en klachtafhandeling

Binnen het werk van de interne contactpersonen en de externe vertrouwenspersoon wordt een onderscheid gemaakt tussen melding, klacht en formele klacht.

- Er is sprake van een **melding** wanneer er ongerustheid is over een situatie die anderen dan de melder betreft.
- Er is sprake van een **klacht** wanneer er sprake is van ongenoegen dat de klager zelf betreft.

¹ Leerlingaantallen volgens opgave directeuren en Bron kunnen iets verschillen doordat inschrijving nog niet is doorgevoerd.

- Er is sprake van een **formele officiële klacht** wanneer een derde partij als de externe vertrouwenspersoon, het bevoegd gezag of de klachtencommissie worden ingeschakeld, omdat men er op schoolniveau niet uit komt.

Op alle Opmaat scholen wordt actief gewerkt aan het schoolveiligheidsbeleid. De interne klachtenregeling is op de websites van alle Opmaat scholen goed vindbaar. Op alle Opmaatscholen is een aanspreekpunt aanwezig voor de concrete pestgevallen en wordt er gewerkt aan het monitoren van het welbevinden van de leerlingen.

In de verslagperiode 2018:

- We hebben in 2018 zeven formele klachten gehad, waarvan er vijf na interventie door het bestuur zijn opgelost.
- Twee formele klachten hebben de klachtencommissie bereikt, waarvan er één ongegrond en één gedeeltelijk gegrond is verklaard. (Communicatie had beter gekund)
- Daarnaast is er een signaal bij de inspectie binnengekomen en opgelost en was er één veiligheidsissue, waarbij een ouder de toegang tot de school is ontzegd.

Afgesloten contracten

In augustus is een contract afgesloten met de CBE Groep voor de begeleiding naar een Hoog Presterende Organisatie. Het contract heeft een reikwijdte van 2 ½ jaar en een totaal financieel belang van maximaal 550.000€, buiten de aanvullende extra opdrachten. Het financiële verloop wordt gerapporteerd in de kwartaalverslagen.

Aanbesteding Hardware

In 2017 is samen met een collega Bestuur gestart met de aanbesteding van ICT – Hardware. Na een mislukte aanbesteding van ruim een jaar (geen interesse vanuit de markt) is er een extra initiatief ingezet wat niet meer heeft geleid tot een succesvolle aanbesteding. Omdat scholen verder moesten in hun aanschaf, is er een “best deal” gemaakt met een leverancier op basis van een vaste korting. De deal komt voort uit de specs uit de aanbesteding en de afgestemde tarieven die via een specifiek hiervoor ingerichte webshop worden aangeboden.

Uitrol nieuw netwerk en netwerkbeheer

In 2018 heeft de uitrol van de nieuwe digitale omgeving na een succesvolle aanbesteding plaatsgevonden. De gehele organisatie is eveneens overgezet naar de office 365 omgeving en daarmee tijd en plaats onafhankelijker geworden. Alle lokale servers op de scholen zijn of worden uitgefaseerd. De ondersteuning is naar een hoger niveau gebracht.

Hoofdstuk 3. Onderwijs & Kwaliteit

De Opmaatscholen bieden kwalitatief hoogwaardig onderwijs om de kansen van al onze leerlingen in het vervolgonderwijs en hun deelname aan de samenleving te maximaliseren

Of we dit doel behaald hebben meten we aan de hand van de volgende indicatoren:

De Opmaat-scholen presteren tenminste op het gemiddelde niveau van hun schoolgroep

Op Opmaat-scholen voelen ouders, kinderen en werknemers zich veilig

Tenminste 75% van uitgestroomde leerlingen naar het Voortgezet Onderwijs zit na drie jaar op het niveau van het schooladvies.

We maken een keuze voor inrichting Professionele Leergemeenschap op schoolniveau en bestuursniveau

Er is onderzoek gedaan (praktijk en studie) naar de mogelijkheden om door te groeien naar een lerende organisatie. Dit heeft geresulteerd in onze ambitie om ons onderwijs op een onderbouwde manier te versterken en de wijze waarop we ons onderwijs nu wordt georganiseerd te transformeren naar een organisatie die meerwaarde creëert voor alle betrokkenen. Om dit te bereiken hebben we een traject ingezet om te transformeren naar een Hoog Presterende Organisatie (HPO) met Hoog Presterende Scholen (HPS) (gebaseerd op onderzoeken Van der Waal, Senge, Hargreaves en Laker). De professionele leergemeenschap is de spil in een hoog presterende school. Het traject is uitgewerkt in de beleidsnotitie 'Expeditie HPO' en is ingezet.

Alle scholen beschikken over een teamfoto

Van alle 'losse' documenten is een samenhangend geheel gemaakt: "Mijn school in beeld". In dit document zijn alle zaken opgenomen die de basis vormen van het juiste onderwijs op de juiste plek. Het document wordt jaarlijks voor de herfstvakantie geëvalueerd en waar nodig bijgesteld. Dit subdoel is gerealiseerd, maar vraagt wel een vervolg in implementatie en borging.

We gaan het dashboard doorontwikkelen met accent op gebruik van het dashboard voor monitor en audit; rekenschap

Nieuwe inzichten door een onderzoek heeft ertoe geleid dat we dit breder opgaan pakken: Hoe organiseren we rekenschap op basis van de criteria van het "Huis van verandering"? (Onderzoek Hargreaves en Laker).

Analyse eindopbrengsten

Onze ambitie is dat elke Opmaat school ten minste op het gemiddelde van de schoolgroep scoort.

Hieronder een tabel van de eindopbrengsten van de laatste 3 schooljaren:

Scholen	15-16	16-17	17-18
Kikkenduut	V	V	V
Darwin	O	V	O
AZC Oisterwijk	Nvt	Nvt	Nvt

Blaak	V	V	V
Sleutel	V	O	V
Fonkel	V	V	V
Regenboog	O	V	V
Driehoek	O	V	V
Vuurvogel	V	V	V
Mussenacker	V	V	O
Panta Rhei	V	V	V
Bienekebolders	V	V	V
Yore	V	O	-
Heerevelden	O	O	V
Oculus			O
Bibit	V	O	V
Koolhoven	V	V	V

Conclusie n.a.v. eindopbrengsten

- Alle scholen hebben een basisarrangement van de inspectie.
- 47% van onze scholen gebruikt de centrale eindtoets, 47% gebruikt IEP en 6% van de scholen gebruikt Route 8 om de eindopbrengsten te verantwoorden
- Er is sprake van een zeer licht stijgende trend.
- 20% van de scholen heeft in schooljaar 2017-2018 onvoldoende eindopbrengsten gehaald als we de inspectie ondergrens hanteren: Darwin, De Mussenacker en Oculus. Zoemen we in op de groei van de kinderen in deze groepen dan zien we dat de groei voldoende is.
- 40% van de scholen heeft onze bestuursambitie behaald: de Blaak, de Sleutel, de Fonkel, Bibit, Koolhoven en de Regenboog
- Op basis van deze resultaten zijn wij uiteraard nog niet tevreden. Het ingezette verandertraject "Expeditie HPO" gaat de benodigde verbeteringen opleveren.

Bent u benieuwd naar de separate resultaten van de scholen, ga dan naar: www.scholenopdekaart.nl

Analyse Sociale veiligheid

Om dit te meten hanteren we de sociale veiligheidsonderzoeken in Vensters PO. Onze ambitie is dat kinderen een 8 of hoger scoren en dat werknemers een 7 of hoger scoren.

Conclusie n.a.v. analyse sociale veiligheid

100% van de kinderen behaalt onze bestuursambitie

94% van de ouders behaalt onze bestuursambitie

92% van de werknemers behaalt onze bestuursambitie

Op basis van deze resultaten zijn wij nog niet tevreden. We streven natuurlijk naar 100% voor alle groepen. Wel zien we een stijgende lijn in vergelijking met de uitkomsten van de vorige afname.

Analyse Vervolgsucces

Om het vervolgsucces te bepalen voor onze kinderen maken we gebruik van de gegevens uit Vensters PO. Onze ambitie is, dat ten minste 75% van de uitgestroomde leerlingen na 3 jaar op het niveau van het schooladvies presteert.

We nemen Darwin AZC niet mee in deze analyse aangezien de doelgroep die deze school bezoekt (Kinderen van asielzoekers) sterk wisselt.

Conclusie n.a.v. vervolgsucces

- 20% van de scholen behaalt de bestuursambitie
- Bij 60% van de scholen is de groep opstroom groter dan de groep afstroom
- Bij 34% van de scholen is de groep afstroom groter dan de groep opstroom
- Bij 6% van de scholen is de afstroom en opstroom gelijk
- Opvallend is dat er meer kinderen opstromen dan afstromen

Op basis van deze resultaten zijn wij uiteraard niet tevreden. Scholen en bestuur gaan een grondige analyse maken van deze cijfers en daarop actie ondernemen.

Passend onderwijs

Binnen ons samenwerkingsverband Plein 013 hebben de scholen invulling gegeven aan hun schoolondersteuningsplan. De beschikbare gelden worden gebruikt om:

1. Teamactiviteiten om passend onderwijs nog beter vorm te kunnen geven
2. Groepsgebonden extra ondersteuning te kunnen bieden
3. Arrangementen voor individuele leerlingen te kunnen bieden
4. Verwijzingen van leerlingen te bekostigen

Op al onze scholen zijn leerlingen met een arrangement. Dat wil niet zeggen dat alle leerlingen binnen Opmaat een passende plek hebben. Er blijft een leerlingestroom naar het speciaal (basis)onderwijs.

De gelden van passend onderwijs worden op leerlingenaantal aan de scholen toegekend. Opmaat doet onderzoek naar een betere verdeling van de gelden, waarbij we ons laten leiden door het principe: Het geld volgt het kind. We zullen dus meer moeten kijken naar de schoolpopulatie en specifieke behoefte van kinderen om ervoor te zorgen dat we goed passend onderwijs kunnen verzorgen.

De Intern Begeleiders zijn de spil in het vormgeven van passend onderwijs binnen de school en dus ook in ons ingezette veranderingstraject. Daartoe zijn de volgende acties ingezet:

1. Opleiding intern begeleider binnen een HPO-organisatie
2. Afstemming en duidelijkheid betreffende kun taken

Kindcentra

Alle opmaatscholen zijn een Kindcentrum (waar dat mogelijk is integraal)

Alle Opmaatscholen werken samen met de voorschoolse opvang om een ononderbroken ontwikkeling van kinderen te garanderen. De kinderen, pedagogisch medewerkers en leerkrachten ontmoeten elkaar steeds structureler en werken met zelfde themá, regels en afspraken.

Een aantal van onze scholen werkt zeer intensief samen met de voorschoolse opvang: de Vuurvogel, de Driehoek, Oculus, de Fonkel en Panta Rhei. Op de Vuurvogel is een peuter-kleutergroep opgestart.

Er is (nog) geen Integraal Kindcentrum binnen onze stichting.

Ontwikkeling & Innovatie

Ontwikkelacademie

Om het hoofddoel van Onderwijs & Kwaliteit te kunnen realiseren, is het van belang dat we voldoende gekwalificeerd personeel hebben. Medewerkers van opmaat worden gestimuleerd en gefaciliteerd om zich voortdurend te ontwikkelen. Dit gebeurt op verschillende niveaus:

1. Regionaal
2. Bestuur
3. School
4. Individueel

De directeuren maken op schoolniveau een nascholingsplan (aan de hand van het document 'Mijn School in Beeld') wordt de ontwikkelbehoefte in kaart gebracht en het nascholingsplan gemaakt.

Aan de hand van alle nascholingsplannen wordt gekeken naar de gezamenlijke ontwikkelbehoefte. Dit vormt de basis van het aanbod via De Ontwikkelacademie. Daarnaast wordt ook ingezet op ontwikkelpunten vanuit de organisatie en op innovatie.

Op alle niveaus wordt er via De Ontwikkelacademie aanbod gedaan om de medewerkers te ondersteunen in hun ontwikkeling. Het aanbod is gericht op drie domeinen:

Inspiratie, inzetbaarheid en professionalisering.

Deze domeinen hebben indirect en direct invloed op elkaar. Voor iedere medewerker is er de keuze om zich middels een of meerdere domeinen te ontwikkelen. Deze drie domeinen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden.

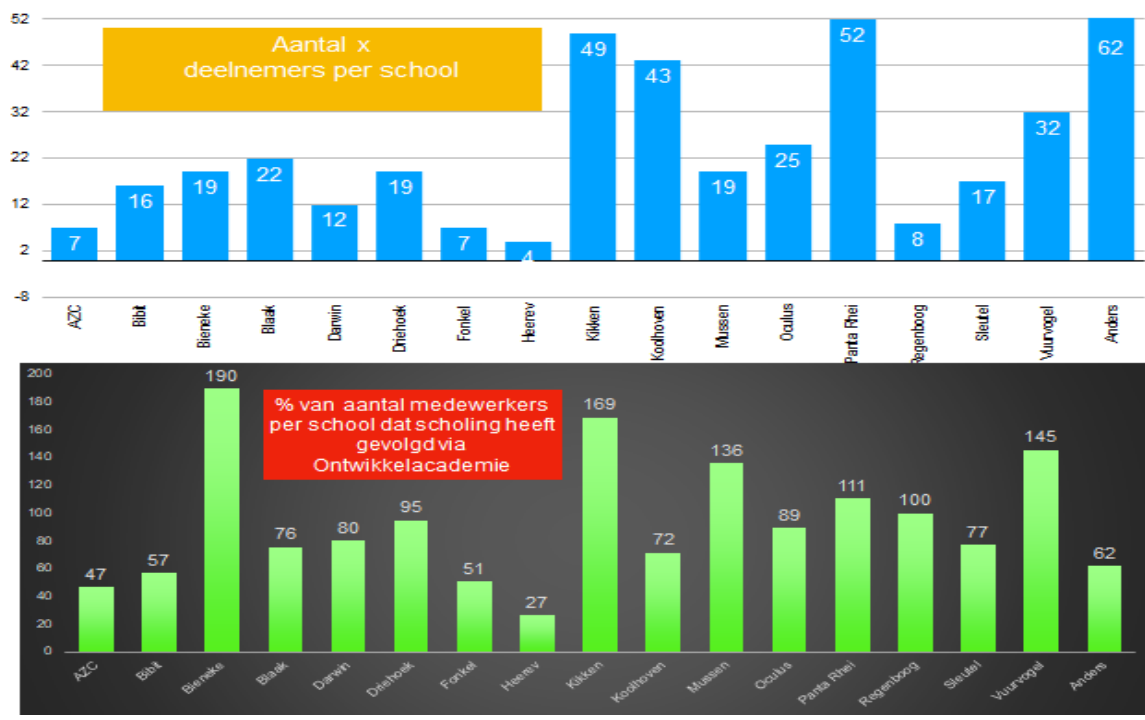
Iedere medewerker van Opmaat krijgt de kans zich te ontwikkelen

Naast de professionalisering die op teamniveau gebeurt binnen de school, heeft iedere medewerker de mogelijkheid zich verder te professionaliseren. Dit kan via geplande scholing die in het nascholingsplan is opgenomen of via De Ontwikkelacademie.

In 2018 is er 471 keer scholing gevolgd via De Ontwikkelacademie door medewerkers van Opmaat.

Er zijn 194 'events' aangeboden. Van losse inspiratiesessies tot modules van de Master En.

Hieronder is een overzicht per school te zien van het aantal medewerkers dat scholing heeft gevolgd via De Ontwikkelacademie.

Er wordt een professioneel coachingsnetwerk opgezet binnen Opmaat

Er is gestart met het opzetten van een eigen coachingsnetwerk. Hiervoor is een projectplan geschreven en een externe coach aangetrokken om dit binnen twee jaar te kunnen realiseren. We liggen nog op koers volgens planning.

Toekomstige leerkrachten lopen stage op een school die is toegetreden tot het partnerschap Op-leiden In School

Volgens het verdelingsvoorstel van deze regio, mogen er vanuit Opmaat acht scholen actief opleidingschool zijn. Voor Opmaat zijn er acht scholen toegetreden. (Blaak, Bibit, Darwin, Driehoek, Kikkenduut, Koolhoven, Panta Rhei en Vuurvogel)

Hoofdstuk 4. Personeel

In ons streven naar kwalitatief goed personeel, zijn in het strategisch beleidsplan 2015-2019 op het domein 'Personeel' de volgende doelstellingen omschreven:

- Stichting Opmaat bevordert duurzame inzetbaarheid van haar medewerkers
- Alle medewerkers werken planmatig aan de eigen professionalisering
- Stichting Opmaat heeft een gemiddeld verzuimpercentage dat lager is dan het landelijk gemiddelde

Deze doelstellingen staan in het verlengde van de missie en visie van Stichting Opmaat en zijn uitgewerkt in het jaarplan.

Duurzame inzetbaarheid van medewerkers

- De dialoog over duurzame inzetbaarheid wordt frequent gevoerd en minimaal éénmaal per jaar schriftelijk vastgelegd (en geborgd).
- Vanuit de werkdrukmiddelen heeft elke school de ruimte gekregen om dit zo efficiënt mogelijk in te zetten. In 2019 wordt dit voor geëvalueerd en wordt bekeken of het beoogde resultaat behaald is.
- Afgestemd aanbod in de Ontwikkelacademie.
- De Arbozorg is gericht op een andere aanpak; de duurzame inzetbaarheid van medewerkers staat centraal.

Planmatig werken aan de eigen professionalisering

- Borgen in de gesprekkencyclus
- Borgen in de het nascholingsplan
- Borgen in het de scholingstrajecten vanuit HPO
- Facilitering via de Ontwikkelacademie

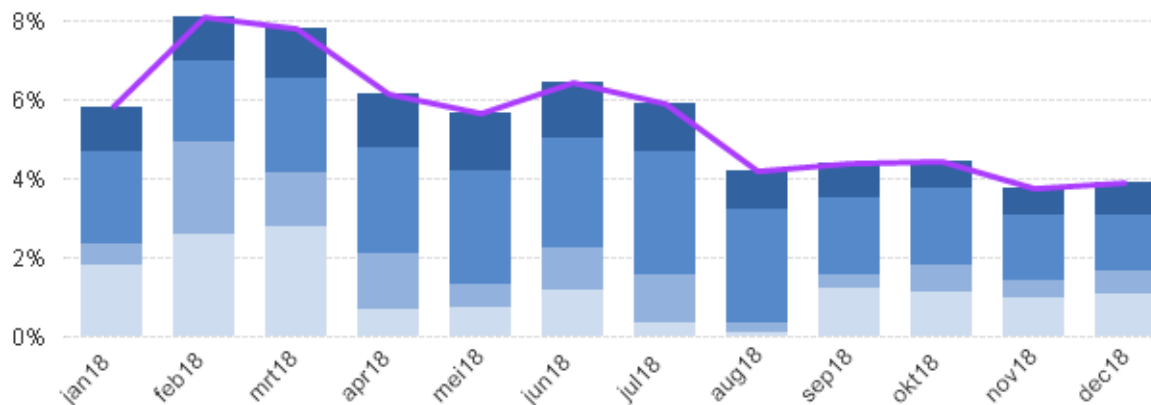
Lager dan gemiddeld verzuimpercentage

- Frequente agenderen in de Directeuren Leerkringen
- Actieve monitoring vanuit het servicebureau
- Verzuim is een succesindicator in het dashboard
- Andere inrichting van de Arbo zorg -> gericht op duurzame inzetbaarheid van medewerkers.
- Focus op de preventieve kant

Verzuimcijfers

Het gemiddelde verzuimpercentage is met 5.5% in 2018 gelijk gebleven aan 2017. De meldingsfrequentie was in 2018 0,88 en deze is iets gestegen ten opzichte van 2017 (0,81). Opmaat heeft voornamelijk te maken met langdurig verzuim (veelal psychisch, soms puur medisch en niet of beperkt beïnvloedbaar). De verschillen tussen de scholen zijn aanzienlijk.

55% van de medewerkers was in 2018 niet ziek. Dit is een hoog percentage. Het verzuimpercentage en de meldingsfrequentie liggen onder het branchegemiddelde van respectievelijk 5,9% en 0,92.

In het dashboard worden de verzuimontwikkelingen gemonitord en leggen directeuren verantwoording af.

Belangrijkste activiteiten in 2018

Onderstaande activiteiten en ingezette ontwikkelingen hebben, direct of indirect, een bijdrage leveren aan de realisatie van bovenstaande doelen:

- Aanbesteding Arbozorg primair gericht op de duurzame inzetbaarheid van medewerkers;
- Voorbereiding fusie JLG Huibeven – OBS De Heerevelden per 01-08-2019;
- Doorontwikkeling digitale gesprekkencyclus;
- Opstart zij-instroomtraject;
- Verfijning gebruik normjaartaakinstrument Cupella;
- Ontwikkeling en implementatie beleid 'ontwikkelperspectief directeuren van DB naar DC';
- Accreditatieprocedure L10-L11;
- Mobiliteit.

Doelen voor 2019

- Het behouden en aantrekken van kwalitatief goed personeel voor alle scholen. Dit doen we onder andere door het zij-stroomtraject verder uit te bouwen en te borgen in onze organisatie. Tevens zetten we in op een flexibel en gebalanceerd functiehuis.
- HPO-traject; het duurzaam verhogen van de kwaliteit van ons onderwijs en investering in de professionele rol van de medewerkers;
- Het gemiddelde verzuimpercentage daalt verder en komt daarmee onder de 5,5%.
- Afstemming aanbod Ontwikkelacademie en HPO-ontwikkeling.
- Het verder harmoniseren, afstemmen en gezamenlijk ontwikkelen van beleid tussen de 2 organisaties van de Personele Unie. Dit in voorbereiding op de voorgenomen fusie tussen Stichting Opmaat en de Jan Ligthartgroep Tilburg per 01-01-2020;

² Verzuimonderzoek PO en VO (Ministerie van OCW/ DUO)

- Het voldoen aan alle wettelijke verplichting die de Cao PO stelt op het domein van 'Personeel en Organisatie' zoals de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren en het werkverdelingsplan.

We blijven sturen op en investeren in een 'organisatieklimaat' waarbij de werknemer de verantwoordelijkheid kan en wil nemen voor de eigen duurzame inzetbaarheid en professionalisering; de sleutel hier toe ligt bij hen zelf.

Naheffing WW-uitkeringen door Participatiefonds

De vuistregel is dat Opmaat als onderwijsorganisatie de kosten van een werkloosheidsuitkering draagt als zij de laatste werkgever is voordat de werknemer werkloos raakt én als de werknemer recht heeft op een werkloosheidsuitkering. Met andere woorden: wij zijn 'verplicht eigen risicodragers' voor WW- en WOPO-uitkeringen. Hieromtrent zijn de navolgende beleidsafspraken vastgelegd in de notitie 'naheffingen WW':

- Waar mogelijk tijdelijke dienstverbanden beperken tot minder dan 26 weken;
- Indien van toepassing: instroomtoets participatiefonds succesvol doorlopen;
- Anticiperen op kosten voorvloeiend uit WW-aanspraken;
- Uitwerken van gerichte inzet van leerkrachten met WW-aanspraken via het RTC;
- Controleren van de inhoudingen en of de verrekenende uitkeringskosten op de correcte gronden wordt verrekend.

Hoofdstuk 5. Bedrijfsvoering & Huisvesting

Speerpunten uit het jaarplan;

1. PDCA-cyclus in een geolied proces

PDC loopt goed; alle informatie wordt verzameld, van conclusies en initiatieven voorzien. Opnieuw wordt dit een speerpunt voor komend jaar om verder te verbeteren.

2. Financiële data verzamelen wordt eenvoudiger voor alle gebruikers

Er is een nieuw systeem (viewer) geïntroduceerd wat steeds meer door de gebruikers wordt ontdekt en ingezet. Ook het in eigen beheer ontwikkelde dashboard krijgt een steeds centralere plaats in de besturing.

3. Organisatie optimalisatie via een uitgebreid programma "mindmap"

Alle doelgroepen (RvT, Bestuur, directeuren, stafmedewerkers, GMR,..) hebben meegewerkt aan het in kaart brengen van 34 organisatie-verbeterpunten. Via deelprojecten is het vrijwel geheel opgepakt/ opgelost.

4. Werken vanuit incidenten ombuigen naar meer structuur, rust, overzicht

Procesgericht werken begint zijn intrede te doen. Er wordt gestart met "scrummen". Er ontstaat enthousiasme wat past in het programma "Expeditie HPO", een veranderprogramma om de organisatie op alle onderdelen te helpen de kwaliteit van het onderwijs te verbeteren.

Huisvesting algemeen:

In het ideale geval biedt een schoolgebouw niet alleen een optimale ondersteuning aan het leerproces van kinderen. Het schoolgebouw moet ook passen binnen de bredere ruimtelijke structuurvisie van de gemeente. De tijdschijf voor onderwijskundige ontwikkelingen is vrij kort in vergelijking tot de levensduur van een schoolgebouw. Idealiter is een schoolgebouw dan ook in de toekomst aanpasbaar aan andere (onderwijs)functies. Het schoolgebouw van de toekomst is duurzaam, flexibel in gebruik (verschillende onderwijsconcepten, maar ook bijvoorbeeld ICT-toepassingen), flexibel in omvang (groei, krimp en medegebruik door anderen), flexibel naar de toekomst en multifunctioneel (meerdere functies binnen één gebouw, al dan niet gelijktijdig).

Helaas hebben we onze scholen niet kunnen bouwen in het licht van die gedroomde toekomst; waar verbouwing of aanpassing aan de orde was hebben hier wel rekening mee gehouden.

De juiste functionaliteit op de juiste plaats op het juiste moment: MIHP+

We hebben te maken met leerlingendaling, aangepaste onderwijsvormen en heel soms ook met groei. Scholen staan op een verkeerde plek of hebben niet de juiste capaciteit. Ook kennen we niet exact de locatiebehoefte in samenhang met de onderwijspartners, kinderopvang en zorg. Om het Tilburgse huisvestingsplan te verrijken zodat we ook stedelijk te maken krijgen met de beste keuzes gezien vanuit de locaties, is een werkgroep gestart om alle locatiebehoefte in beeld te brengen. Dit als input voor het Meerjarig Integraal Huisvestingsplan van de Gemeente Tilburg.

Nieuwbouw, renovatie, onderhoud

Nieuwbouw en renovatie zijn toebedeeld aan de Gemeente. Omtrent het begrip renovatie is nog steeds veel verwarring. Niet alleen bij ons, maar landelijk. Voor renovatie zijn afwegingsmodellen die een richting aangeven. Renovatie is ("vermoedelijk") aan de orde als de technische levensduur van 40 jaar is

bereikt. Er zijn scholen die in delen zijn gebouwd waarbij het oudste bouwdeel boven de 40 jaar gaat. Maar ook tussentijdse aanpassingen die de levensduur verlengd hebben. In principe investeert een schoolbestuur niet in het gebouw, maar om praktische redenen, gecombineerd met onderhoud, kan er wél geïnvesteerd worden. Dit is gedaan bij Oculus en zal ook gebeuren bij Huibeven.

Voor onderhoud houden we drie categorieën aan: maximaal, gemiddeld, minimaal. Veiligheid is de belangrijkste waarde en geldt voor alle categorieën. Klimaat is eveneens belangrijk en moet voldoen aan minimaal de standardeisen. Uitstraling zit met name in de bovenste categorie. Om dit planmatig te kunnen doen, is er een uitgebreid meerjaren onderhoudsplan per school. Kosten zijn zoveel mogelijk gespreid om per jaar op een gemiddeld bedrag uit te komen. Ook zijn de landelijke normen afgestemd met de kosten waar we op een juist niveau zitten. Alle scholen staan er netjes bij. Het gehele proces van onderhoudsbeheer verloopt goed.

Energiemanagement

Energiemanagement is een onderwerp vanuit het klimaatakkoord maar waar we ook zelf aan willen werken. We hebben een pilot gestart met intensieve metingen en verbeterplannen op twee van onze scholen. Dit willen we gaan uitrollen over alle scholen. Waar mogelijk hebben we via het gezamenlijke scholenproject meegedaan met zonnepanelen op de Tilburgse scholen. Waar vervanging aan de orde is passen we duurzame en energiezuinige voorzieningen toe zoals ledverlichting.

Hoofdstuk 6: Financiën en Risicomanagement

Treasurystatuut (april 2018)

Het treasurybeleid maakt deel uit van het financiële beleid van Stichting Opmaat Openbaar onderwijs & Stichting Jan Ligthartgroep. Het vindt plaats binnen de kaders van de Regeling van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van 6 juni 2016 met kenmerk WJZ/800938, houdende regels over het uitzetten van gelden, het aangaan van leningen en het aangaan van verbintenissen voor financiële derivaten (Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016 RBLD 2016)). De regeling heeft betrekking op de publieke middelen van Stichting Opmaat Openbaar onderwijs & Stichting Jan Ligthartgroep.

De Stichting maakt gebruik van twee banken om de (financiële) risico's te spreiden: het actieve verkeer gebeurt via de Rabobank; de spaartegoeden staan gestald bij de ABN-AMRO.

Financiële besturing

Het strategisch beleid is de aanleiding van de uitvoerende plannen (schoolplan, jaarplan, begroting). Het dashboard per school geeft op alle onderdelen aan waar de school in dat kwartaal staat. De conclusies en de aanvullende teksten komen terug in het kwartaalverslag. Daarnaast is er een nieuw systeem in de lucht gebracht wat alle onderliggende personele en financiële informatie middels een viewer in beeld brengt. Aldus is de cirkel rond en kan een goede opvolging van de gemaakte plannen worden geborgd.

Begroting 2019

Voor 2019 en verder is een strategische keuze gemaakt die te maken hebben met onderstaande uitgangspunten:

- financiële ruimte die ontstond in de afgelopen jaren door late nabetalingen die niet meer kon worden ingezet voor dat schooljaar worden alsnog ingezet;
 - ruime positie van het eigen vermogen wat we willen inzetten ten behoeve van het onderwijs;
 - opvangen van negatieve financiële effecten door té kleine scholen die tegen of onder de opheffingsnorm zitten;
 - ondersteunen van scholen die kampen met elkaar versterkende financiële factoren: daling leerlingenaantallen in combinatie met té hoge of té dure formatie.
- De begroting laat bij ongewijzigd beleid de effecten op de langere termijn zien. Hier wordt proactief op gestuurd.

Risico management

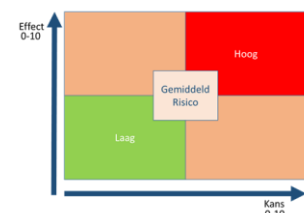
Stichting Opmaat is een professionele organisatie die zich bewust wil zijn van de lopende risico's in de organisatie. Daar waar risico's groot zijn, moeten mitigerende maatregelen worden ingezet.

Risicomanagement is het continue proces van opstellen en analyseren van risico's binnen de organisatie en vervolgens het ontwerpen en implementeren van maatregelen om de kans van optreden van deze risico's te verminderen.

Volgens de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving is het verplicht om verantwoording af te leggen over het gevoerde beleid ten aanzien van risicomanagement. In overeenstemming met de Code Goed Bestuur dient het College van Bestuur in het jaarverslag te kunnen verklaren dat de interne risicobeheersings- en controlesystemen adequaat en effectief zijn.

Het interne systeem maakt per onderwerp inzichtelijk wat het risico zou kunnen zijn, voegt daar een waarde voor kans en een waarde voor effect aan toe. Het product hiervan geeft de mate van het te lopen risico: laag, middel, hoog. Voor alle risico's zijn maatregelen beschreven: voor hoge risico's zijn extra maatregelen opgenomen.

In de laatste opzet is hieraan ook een financiële waarde toegekend van in totaal 1.830.000€. Grote posten hierin zijn bijvoorbeeld leerlingendaling, in/ uitstroom, schoolambities, kwaliteit personeel. De monitor wordt 2x per jaar beoordeeld.

In Control Statement

De checklist 'Bestuursverslag en de Richtlijn op de Jaarrekening' geeft aan dat het in control statement nog facultatief is voor alle onderwijssectoren. Los van deze vereisten is het voor het Bestuur en de toezichthouder van groot belang te weten wat de status is van het interne beheersings- en controlesysteem. Om uiteindelijk jaarlijks een onderbouwd 'in control statement' af te kunnen geven als college van bestuur is het nodig om een goed opgezet en werkend 'in control framework' te hebben. Dit betekent dat er eerst een normenkader (framework) moet worden opgesteld door OPMAAT. Dit normenkader is een concrete uitwerking van wanneer OPMAAT 'in control' is. Vanaf ultimo 2018 is gestart met het opzetten van het framework. We trekken hier een langere periode voor uit om dit te realiseren.

Balans per 31 december 2018

Balans na resultaat bestemming				
	31-12-2018		31-12-2017	
ACTIVA				
<u>Materiële vaste activa</u>				
Gebouwen en terreinen	218.051		266.920	
Inventaris en apparatuur	2.107.977		2.017.220	
Andere bedrijfsmiddelen	603.258		573.543	
		2.929.286		2.857.683
<u>Vorderingen</u>				
Debiteuren	306.170		355.959	
OCW/LNV	976.259		941.115	
Overige overheden	904		0	
Overige vorderingen (vorderingen)	114.490		120.274	
Overlopende activa	148.695		105.514	
		1.546.517		1.522.863
<u>Liquide middelen</u>				
Kasmiddelen	2.371		2.994	
Tegoeden op bank- en girorekeningen	5.409.036		5.857.833	
		5.411.408		5.860.828
Totaal Activa		9.887.211		10.241.373
PASSIVA				
<u>Eigen vermogen</u>				
Algemene reserve	6.311.967		6.163.565	
Bestemmingsreserve (publiek)	53.804		53.804	
Bestemmingsfonds (privaat)	57.421		57.421	
		6.423.192		6.274.791
<u>Voorzieningen</u>				
Personeelsvoorzieningen	432.314		553.001	
Overige voorzieningen	564.277		574.621	
		996.591		1.127.622
<u>Langlopende schulden</u>				
Overige (langlopende schulden)	0		25.747	
		0		25.747
<u>Kortlopende schulden</u>				
Crediteuren	417.052		657.189	
Belastingen en premies sociale verz.	669.329		590.262	
Schulden terzake pensioenen	254.495		221.389	
Overige kortlopende schulden	128.884		120.748	
Overlopende passiva	997.668		1.223.626	
		2.467.428		2.813.214
Totaal Passief		9.887.211		10.241.373

Analyse van de balans

Materiële vaste activa (2.929.286)

De investeringen zijn opgenomen tegen de aanschafwaarde, afschrijvingen vinden plaats in de maand na aanschaf middels lineaire afschrijving en vaste criteria. Investerings < 3.000 worden ten laste gebracht van de staat van baten en lasten in het jaar van aanschaf.

Vlottende activa (6.957.925)

De vlottende activa bestaan uit vorderingen en liquide middelen. De vorderingen zijn als volgt opgebouwd:

	2018	2017
Debiteuren	306.270	355.959
OCW/LNV	976.259	941.115
Overige overheden	904	-
Overige vorderingen (vorderingen)	114.490	120.274
Overlopende activa	148.695	105.514
	<u>1.546.617</u>	<u>1.522.863</u>

Eigen Vermogen (6.423.192)

	2018	2017
Algemene reserve	6.311.967	6.163.565
Bestemmingsreserve (publiek)	53.804	53.804
Bestemmingsreserve (privaat)	57.421	57.421
	<u>6.423.192</u>	<u>6.274.791</u>

De publieke bestemmingsreserve is een bestemmingsreserve voor toekomstige verplichtingen betreffende opnames van BAPO. Deze reserve is gevormd in 2013. De private bestemmingsreserve is opgebouwd van acties uit voorgaande jaren die op schoolniveau worden beheerd.

Voorzieningen (996.591)

	2018	2017
Personele voorzieningen		
Jubilea	184.693	179.379
Overige	247.621	373.622
	<u>432.314</u>	<u>553.001</u>
Overige voorzieningen		
Groot onderhoud	564.277	574.621
	<u>996.591</u>	<u>1.127.622</u>

De voorzieningen worden gevormd door de in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld. Wanneer de verwachting is dat een derde de

verplichting vergoedt en wanneer het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting, dan wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen. Voor de uitgaven voor groot onderhoud wordt een voorziening gevormd om de lasten gelijkmatig te verdelen over een aantal boekjaren.

Voorziening jubilea (184.693)

De voorziening jubilea wordt opgenomen tegen de contante waarde van de verwachte uitkeringen gedurende het dienstverband, rekening houdend met een blijfkans. Bij de berekening van de voorziening is geen rekening gehouden met verwachte salarisstijgingen.

Voorziening langdurig zieken (247.621)

Volgens de richtlijnen van RJ660 dient er een voorziening te worden opgenomen voor langdurig zieken waarbij de verwachting is dat deze niet meer terugkeren in het arbeidsproces tot het moment waarop aanspraak gemaakt wordt op een IVA-uitkering.

Voorziening groot onderhoud (564.277)

De hoogte van de voorziening en de dotatie wordt bepaald op basis van de te verwachten kosten voor de komende 10 jaar om de lasten van onderhoud gelijkmatig te verdelen. De gemaakte kosten worden ten laste gebracht van de voorziening. De meerjarenonderhoudsplanning is in 2015 vastgesteld.

Langlopende schulden

De opgebouwde recht aan spaarverlof is in 2018 opgenomen. De gehele verplichting is derhalve komen te vervallen.

Kortlopende schulden (2.467.428)

	2018	2017
Crediteuren	417.052	657.189
Belastingen en premies sociale verz.	669.329	590.262
Schulden terzake pensioenen	254.495	221.389
Overige kortlopende schulden	128.884	120.748
Overlopende passiva	997.668	1.223.626
	<u>2.467.428</u>	<u>2.813.214</u>

Het saldo van de crediteuren ultimo 2017 was eenmalig hoger door de afwikkeling van een verbouwing.

Staat van Baten en lasten

Staat van baten lasten			
	<i>Realisatie</i> 2018	<i>Begroting</i> 2018	<i>Realisatie</i> 2017
Baten			
Rijksbijdragen	21.502.760	20.028.722	20.113.819
Overige overheidsbijdragen	655.724	162.992	975.889
Overige baten	1.828.670	1.083.287	1.478.379
Totaal baten	23.987.153	21.275.001	22.568.087
Lasten			
Personele lasten	18.569.294	16.468.083	17.142.557
Afschrijvingen	492.507	671.513	559.914
Huisvestingslasten	2.101.217	1.607.185	2.287.652
Overige instellingslasten	2.675.197	2.718.735	2.517.568
Totaal lasten	23.838.215	21.465.516	22.507.691
Saldo baten en lasten	148.938	-190.516	60.396
Financiële baten en lasten	-1.057	-3.190	1.873
Resultaat na financiële baten en lasten	147.881	-193.706	62.269
Buitengewoon resultaat	521	0	0
Exploitatieresultaat	148.402	-193.706	62.269

Analyse baten en lasten

Het resultaat is 342.000 hoger dan begroot over 2018.

Baten:

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Vershil
Rijksbijdragen	21.502.760	20.028.722	1.474.038
Overige overheidsbijdragen	655.724	162.992	492.732
Overige baten	1.828.670	1.083.287	745.383
	23.987.153	21.275.001	2.712.152

<i>Rijksbijdragen</i>	Realisatie 2018	Begroting 2018	Vershil
Rijksbijdragen OCW/LNV	19.202.219	17.829.957	1.372.262
Overige subsidies OCW	964.955	988.989	-24.033
Ontvangen doorbetalingen rijksbijdrage	1.335.585	1.209.776	125.809
Totaal rijksbijdragen	21.502.760	20.028.722	1.474.038

Specificatie toename Rijksbijdragen

Hogere bekostiging OCW 2018	Realisatie 2018	Begroting 2018	Vershil
Lumpsum personeel nabetaaling 17/18	507.794	-	507.794
Lumpsum personeel, herziening tarief	13.365.749	13.013.155	352.594
Personeel en arbeid, herziening tarief	2.276.069	2.099.394	176.675
Werkdrukvermindering, miv augustus	233.714	-	233.714
Materiële instandhouding, herz. tarief	2.780.890	2.717.409	63.481
Prestatiebox, herziening tarief	676.005	634.989	41.016
Overige geormerkte subsidies OCW	357.055	354.000	
SVV subsidie	1.335.585	1.209.776	125.809
Overige	-30.102	0	-27.047
	21.502.760	20.028.722	1.474.038

<i>Gemeentelijke bijdragen</i>	Realisatie 2018	Begroting 2018	Vershil
Gemeentelijke bijdragen en subsidies	655.724	162.992	492.732
Overige overheidsbijdragen	-	-	-
	655.724	162.992	492.732

Specificatie toename Gemeentelijke bijdragen

Hogere gemeentelijke bijdragen	Realisatie 2018	Begroting 20	Vershil
Projecten gemeente niet begroot	447.706	-	447.706
Personele vergoeding gemeente	32.240	56.900	-24.660
Materiële vergoeding gemeente	175.778	106.092	69.686
	655.724	162.992	492.732

De bijdrage van de gemeente voor projecten (447.000) is niet begroot in 2018. Vanaf 2019 zijn we gestart om deze bijdrage in de begroting op te nemen.

<i>Overige baten</i>	Realisatie 2018	Begroting 2018	Vershil
Verhuur	296.757	117.475	179.282
Detachering	427.763	428.318	-555
Ouderbijdragen	95.567	89.900	5.667
Baten projecten	286.340	22.800	263.540
Overige baten	722.243	424.794	297.449
	1.828.670	1.083.287	745.383

De projectbaten bestaan uit het inzetten van medewerkers ter vervanging aan andere onderwijsinstellingen (274.000), en door het inzetten van extra budget afkomstig van het Samenwerkingsverband uit

hun middelen 2016 (70.000). Op schoolniveau zijn investeringen verricht ter verbetering van de onderwijsprestaties. Ook zijn hier baten opgenomen voor de vergroening van schoolpleinen (90.000).

Lasten:

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Vershil
Personele lasten	18.569.294	16.468.083	2.101.211
Afschrijvingen	492.507	671.513	-179.006
Huisvestingslasten	2.101.217	1.607.185	494.032
Overige instellingslasten	2.675.197	2.718.735	-43.538
	<u>23.838.215</u>	<u>21.465.516</u>	<u>2.372.699</u>

<i>Personele lasten</i>	Realisatie 2018	Begroting 2018	Vershil
Brutolonen en salarissen	13.041.241	15.599.913	-2.558.672
Sociale lasten	2.574.086	0	2.574.086
Pensioenpremies	1.735.311	0	1.735.311
	<u>17.350.639</u>	<u>15.599.913</u>	<u>1.750.725</u>
Af: uitkeringen	-149.808	0	-149.808
Overige personele lasten	1.368.463	868.170	500.293
	<u>18.569.294</u>	<u>16.468.083</u>	<u>2.101.211</u>

Toelichting stijging Personele lasten 2018

Per augustus 2018 is een nieuwe CAO PO ingevoerd. Op landelijk niveau is 70 miljoen extra toegevoegd aan de lerarensalarissen. Daarnaast is voor alle medewerkers een marktconforme salarisverhoging toegekend van 2,5% per 1 september. Ook is in de maand oktober een eenmalige uitkering voor leraren verricht en een eenmalige uitkering voor alle medewerkers. Voor Jan Ligthart betekent de nieuwe CAO dat de salarissen hoger zijn dan begroot. Daarnaast is door de invoering met ingang van augustus voor de verlaging van de werkdruk geïnvesteerd in extra fte's.

	Realisatie 2018	Begroting 20	Vershil
Hogere personele lasten			
Stijging aantal fte tov begroting	16.060.156	15.599.913	460.243
Stijging salarissen door nieuw CAO	1.081.933	-	1.081.933
Toename Fte werkdrukvermindering	208.550		208.550
	<u>17.350.639</u>	<u>15.599.913</u>	<u>1.750.725</u>

<i>Afschrijvingen</i>	Realisatie 2018	Begroting 2018	Vershil
Gebouwen en terreinen	7.376	47.350	-39.974
Inventaris en apparatuur	467.822	602.852	-135.030
Overige vaste activa	17.310	21.312	-4.002
Boekwaarde desinvesteringen	0	0	0
	<u>492.507</u>	<u>671.513</u>	<u>-179.006</u>

Toelichting afname afschrijvingen 2018

Bij het opstellen van de begroting voor 2018 was nog niet bekend dat door het buiten gebruik stellen van activa ultimo 2017 de afschrijvingen ten laste van 2018 lager uitvallen.

<i>Huisvestingslasten</i>	Realisatie 2018	Begroting 2018	Vershil
Huur	246.488	119.060	127.428
Verzekeringen	5.997	-	5.997
Onderhoud	334.099	113.950	220.149
Energie en water	390.297	343.995	46.302
Schoonmaakkosten	569.663	504.300	65.363
Heffingen	21.864	25.750	-3.886
Dotatie onderhoudsvoorzieningen	450.000	450.000	-
Overige (huisvestingslasten)	82.810	50.130	32.680
	<u>2.101.217</u>	<u>1.607.185</u>	<u>494.032</u>

Toelichting toename Huisvestingslasten 2018

De uitgaven voor onderhoud zijn ruim 100k hoger dan begroot. Ook de uitgaven voor de investering in groene schoolpleinen zijn onder onderhoud verwerkt (90k). De kosten voor zowel energie (46k) als schoonmaak (65k) zijn gestegen zowel ten opzichte van de begroting als 2017. De hogere kosten voor huur (120k) zien we terugkomen in hogere opbrengsten voor verhuur.

<i>Overige instellingslasten</i>	Realisatie 2018	Begroting 2018	Vershil
Administratie- en beheerslasten	403.517	245.270	158.247
Inventaris, apparatuur en leermiddelen	1.060.721	947.820	112.901
Overige lasten	1.210.959	1.525.645	-314.686
	<u>2.675.197</u>	<u>2.718.735</u>	<u>-43.538</u>

Toelichting stijging overige instellingslasten 2018

De kosten voor administratie en beheer vallen hoger uit door met name de uitgaven voor inhuur expertise op het gebied van fusie, huisvesting, financiën en arbeidsrecht. Onder de stijging voor inventaris, apparatuur en leermiddelen vallen de hoger uitgaven voor ICT (33k) en de uitgaven voor de media-, en bibliotheek (51k) op. Door het inzetten van gemeentelijke subsidies voor diverse ambities zijn deze kosten gestegen.

De lagere inzet in de overige lasten wordt veroorzaakt door hogere uitgaven aan bestuurlijke contributies (25k). De uitgaven voor de prestatiebox blijven achter op de begroting.

Toelichting buitengewone baten en lasten 2018

In 2018 heeft de gemeente Tilburg over de periode 2015 tot en met 2017 betaalde huur voor de BSO bij De Blaak en Bibit terugbetaald (157k). Om een eerste aanzet te geven aan de verlaging van de werkdruk heeft het College van Bestuur in 2018 besloten om per school een interne impuls beschikbaar te stellen (101k). Per augustus vormt werkdrukvermindering een onderdeel van de subsidie voor personeel en arbeidsmarkt. De investering HPO in 2018 maakt onderdeel uit van de meerjaren-investering van de Personele Unie (PU) met als doel te komen tot een hogere kwaliteit van personeel en hogere opbrengsten in het onderwijs. Dit programma loopt tot medio 2021.

Kengetallen

Kengetallen			
	2018	2017	Signaleringswaarde
Liquiditeit			
Vlottende activa/kortlopende schulden	2,8	2,6	>1,0
De liquiditeit geeft aan in hoeverre de organisatie op			
Solvabiliteit			
Eigen vermogen (excl. Voorzieningen)/totaal passiva	65%	61%	<30%
De solvabiliteit geeft de mate aan waarin de organisatie in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. De solvabiliteit geeft de verhouding weer tussen eigen vermogen en vreemd vermogen aan.			
Solvabiliteit 2			
Eigen vermogen (incl. voorzieningen)/totaal passiva	75%	72%	
Rentabiliteit			
Resultaat uit bedrijfsvoering/totale baten	0,6%	0,3%	0%
De rentabiliteit geeft de winstgevendheid van de organisatie aan uitgedrukt in een percentage van de totale baten			
Weerstandsvermogen PO			
Eigen vermogen-materiele vaste activa/totale baten	15%	15%	5 - 20%
Het weerstandsvermogen geeft de mate aan waarin de organisatie in staat is om financiële tegenvallers met eigen middelen op te vangen			
Kapitalisatie factor			
Balanstotaal excl. Gebouwen en terreinen /totale baten incl. financiële baten	40%	44%	44%
De kapitalisatiefactor geeft aan of de organisatie een deel van het vermogen niet of onvoldoende inzet voor de kerntaken			
Personele lasten / totale lasten	77,90%	76,16%	80%
Dit kengetal geeft het percentage weer van de personele lasten ten opzichte van de totale kosten			
Materiele lasten / totale lasten	22,10%	23,84%	20%
Dit kerngetal geeft het percentage weer van de materiele lasten ten opzichte van de totale lasten			

	Signalering	2015	2016	2017	2018
Kapitaalsfactor	> 44%	49%	47%	44%	40%
Solvabiliteit	< 30%	59%	62%	61%	65%
Liquiditeit (current ratio)	> 1,0	2,3	2,8	2,6	2,8
Weerstandsvermogen PO	5 - 20%	16%	17%	15%	15%
Rentabiliteit	0%	1,7%	1,6%	0,3%	0,6%

Continuïteit paragraaf en toekomstige ontwikkelingen

Het wordt steeds belangrijker om toekomstgericht te denken over de financiële effecten van het te voeren beleid. Het is niet voor niets vanaf 2013 een verplicht onderdeel geworden van de verslaglegging. Risico's, onzekerheden: we benoemen ze waar mogelijk, leggen ze vast in verslagen (begrotingen, Bestuur Formatie Plan, Risicomonitor, Dashboard...). We borgen ze in controles (zoveel mogelijk binnen de gebruikte systemen). We hanteren een handboek AO / IC wat periodiek geüpdatet wordt. Het blijft een uitdaging om te voorspellen maar het helpt ons ook om vooruit te blijven kijken, te anticiperen en het niet te laten overkomen.

• Doel van de Stichting

Doel van de Stichting is het in stand houden van Openbaar Onderwijs in de vier gemeenten. Hierbij zijn het locatiebeleid, de leerlingenkrimp (zeker in de kleinere gemeenten), de status van de gebouwen en middelen en de mogelijkheden tot samenwerking bepalend. Vanuit een goede solvabiliteit (ruim tweemaal de norm) is er voldoende financiële zekerheid.

• Samenwerking

Opmaat is een middelgrote stichting en heeft baat bij een goede samenwerking. Zowel op bestuurlijk niveau als op uitvoeringsniveau wordt veel energie gestoken in het samen doen of het samen gaan. In de krimpgebieden wordt veel samengewerkt met andere scholen en toekomstgerichte oplossingen onderzocht. Samen sterker als motto. Maar ook in groeiomgevingen worden krachten gebundeld. Besturen trekken meer met elkaar op en delen onderling kennis. Specifieke aandacht gaat uit naar onze kleine scholen: we zoeken naar een optimum waarbij het kind centraal staat.

Samen met Onderwijscoöperatie T-Primair, de overkoepelende organisatie van het Samenwerkingsverband Tilburg Plein 013 en de gemeente, wordt goed locatiebeleid ontwikkeld. Voorspelbare bewegingen op die locatie in de komende jaren geeft zicht op de meest passende oplossingen die samen genomen kunnen worden. Zowel voor de gebouwen als de wijze waarop invulling aan het onderwijs kan worden gegeven.

En dat samenwerken noodzakelijk is, blijkt ook uit de wens en noodzaak om een regionaal transfercentrum (RTC) in te richten met elkaar om vervangingen te kunnen regelen. Dit is in 2016 gerealiseerd.

• Contractactiviteiten en derde geldstromen

Stichting Opmaat faciliteert contractactiviteiten en derde geldstroomactiviteiten indien de activiteiten een waardevolle toevoeging opleveren voor het onderwijs, de kwaliteit van het personeel en de leerlingen. Gedurende de periode 2016 tot en met 2018 leveren wij een bijdrage aan het project POINT, Pilot werkplaatsen Onderwijsonderzoek Primair Onderwijs. Deze opdracht is afkomstig van het NRO (Nationaal Regieorgaan Onderwijsonderzoek).

• Beleggen en belenen

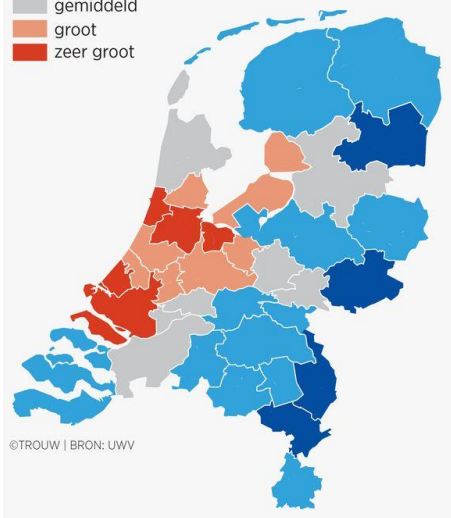
Ook is aangeven dat Opmaat vanuit financieel perspectief solide is en met voldoende vertrouwen de toekomst in kan. Gelden worden zorgvuldig beheerd in overleg met de treasurycommissie. Er worden geen risicoposities genomen.

• Personeelsverloop

Personeelsverloop naar extern is vrijwel niet aan de orde. Interne mobiliteit wordt uitnodigend aangeboden om flexibiliteit te behouden. Voor de toekomst leeft het grote vraagstuk het lerarentekort. Inmiddels is dit samen met alle andere besturen opgepakt via T-Primair. De overheid schetst in 2020 een tekort van 4.000 FTE en in 2025 10.000 FTE. We zullen dus moeten investeren in alternatieve oplossingen.

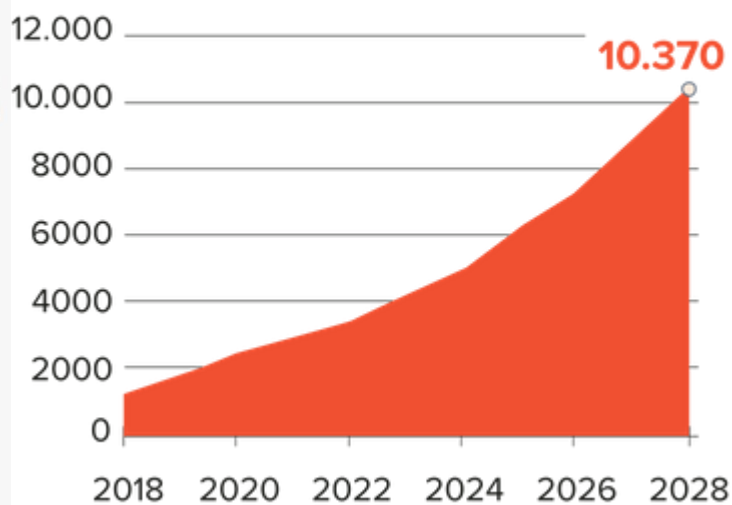
Tekort docenten basisonderwijs

- zeer klein
- klein
- gemiddeld
- groot
- zeer groot

©TROUW | BRON: UWV

Basisonderwijs

• **Vervangingsbeleid**

Inventaris wordt vervangen als het de economische levensduur heeft bereikt, of zoveel eerder (technisch) en zeker daar waar risico's kunnen ontstaan door gevaarlijke situaties. Speeltoestellen vormen hierin een belangrijke factor: de aanschaf wordt vaak gedaan door sponsoring of oudergelden, het onderhoud pas als blijkt na keuring (jaarlijks) dat dit aan de orde is. Dit willen we voorblijven. De toestellen worden tijdig vervangen bij ernstige slijtage of wanneer er risico's kunnen aandienen.

• **Personele Unie en fusies**

In 2016 is de Personele Unie met de Jan Ligthartgroep Tilburg een feit geworden. We maken gebruik van elkaars kennis en krachten. Indien er aanleiding is om méér te doen dan enkel samenwerken, zoals de fusie in 2017 tussen de Eerste Jan Ligthartschool en OBS Yore, zal die keuze in goed overleg worden gemaakt. Zo zal in 2019 Heerevelden met Huibeven fuseren, en in 2020 de beide Stichtingen volledig in elkaar opgaan in de nieuwe Stichting. Ook zal in 2019 een kleine school in Udenhout fuseren met een ander Bestuur, om de continuïteit van de school te kunnen vasthouden.

• **Belastingen**

Fiscaal is er in 2016 overeenstemming bereikt met de Belastingdienst over het verlenen van service (administratief) aan zowel de Jan Ligthartgroep als aan de Federatie Samenwijs. Hierdoor is samenwerken zonder extra kostenverhoging mogelijk geworden.

• **Meerjarenbegroting**

Meerjarenbalans

Meerjarenbalans				
	2018	2019	2020	2021
ACTIVA				
Materiële vaste activa	2.929.286	2.900.000	2.890.000	2.900.000
Vlottende activa				
Vorderingen	1.546.517	1.500.000	1.500.000	1.400.000
Liquide middelen	5.411.408	4.821.874	4.187.916	3.596.487
	6.957.925	6.321.874	5.687.916	4.996.487
Totaal Activa	9.887.211	9.221.874	8.577.916	7.896.487
PASSIVA				
Eigen vermogen				
Algemene reserve	6.311.967	5.670.874	5.029.916	4.355.487
Bestemmingsreserve (publiek)	53.804	54.000	54.000	54.000
Bestemmingsfonds (privaat)	57.421	57.000	57.000	57.000
	6.423.192	5.781.874	5.140.916	4.466.487
Voorzieningen				
Personeelsvoorzieningen	432.314	430.000	432.000	430.000
Overige voorzieningen	564.277	560.000	555.000	550.000
	996.591	990.000	987.000	980.000
Kortlopende schulden	2.467.428	2.450.000	2.450.000	2.450.000
Totaal Passiva	9.887.211	9.221.874	8.577.916	7.896.487

Meerjarenbegroting

Grootboekrekening	Actieve begroting 2018	Actieve begroting 2019	Actieve begroting 2020	Actieve begroting 2021
3.1.1 Rijksbijdrage OCW/LNV	17.829.957	19.065.021	19.132.283	19.118.725
3.1.2 Overige subsidies OCW	988.989	1.125.557	1.116.237	1.112.472
3.1.3 Af: inkomensoverdrachten	0	0	0	0
3.1.4 Ontvangen doorbetalingen rijksbijdrage SWV	1.209.776	1.308.287	994.374	1.002.086
3.1 Rijksbijdragen	20.028.722	21.498.865	21.242.894	21.233.282
3.2.1 Gemeentelijke bijdragen en subsidies	162.992	474.600	414.600	399.100
3.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidies	162.992	474.600	414.600	399.100
3.5.6 Overige (overige baten)	1.083.287	1.231.872	1.094.197	852.972
3.5 Overige baten	1.083.287	1.231.872	1.094.197	852.972
3 Opbrengsten	21.275.001	23.205.337	22.751.691	22.485.354
4.1.1 Lonen en salarissen	15.599.913	17.527.725	17.287.795	17.180.296
4.1.2 Overige personele lasten	868.170	1.045.860	991.660	961.710
4.1.3 Af: uitkeringen		0	0	0
4.1 Personeelslasten	16.468.083	18.573.585	18.279.455	18.142.006
4.2 Afschrijvingen	671.513	744.639	724.696	670.956
4.3 Huisvestingslasten	1.607.185	1.740.510	1.741.910	1.733.755
4.4.1 Administratie- en beheerslasten	245.270	240.445	236.245	235.770
4.4.4 Overige (overige lasten)	1.539.125	1.631.071	1.501.874	1.477.016
4.4 Overige lasten	2.721.815	2.787.586	2.646.489	2.612.956
4 Kosten	21.468.596	23.846.320	23.392.549	23.159.673
5.1 Rentebaten	0	0	0	0
5.5 Rentelasten	110	110	110	110
5 Financiële baten en lasten	-110	-110	-110	-110
9 Buitengewoon resultaat				
1 Resultaat	-193.706	-641.093	-640.968	-674.429

Conclusie

Voor de komende jaren wordt vanuit de reserves van Opmaat ingezet op kwaliteit. De negatieve begroting voor 2017, 2018 en 2019 laten zien dat de organisatie vanuit eigen middelen wil investeren in de kwaliteit op de scholen. Voor scholen zijn er (financiële) verbeterplannen.

Stichting Opmaat blijft een financieel stabiele, solide organisatie die ook gericht naar de toekomst aan alle voorwaarden kan blijven voldoen om kwaliteit te kunnen leveren. Door beheerst om te gaan met de inzet van de financiële middelen is er voldoende eigen vermogen. Naast de vaste middelen zullen we blijvend op zoek gaan naar nieuwe inkomstenbronnen om hierdoor extra toe te kunnen voegen. Daar waar scholen té klein worden om zelfstandig te kunnen blijven bestaan wordt intensief ingezet op samenwerking / samengaan. De ondersteuning vanuit de gemeente is daarbij van groot belang. We ervaren op dit moment in alle vier gemeentes waar we werkzaam zijn een goede samenwerking.

De opdracht

Vanuit de missie en visie wordt strategisch beleid geformuleerd. Hieruit volgen de schoolplannen en de jaarplannen. Deze plannen zijn opgezet vanuit de behoefte om kwalitatief onderwijs te kunnen geven. De financiële middelen die hiervoor nodig zijn worden zo goed als mogelijk ingezet. We koersen in principe qua resultaat op de nullijn, maar als het nodig is en de reserves het toe laten is een negatief resultaat passend. Zo ook voor 2019 waarin enerzijds de zeer kleine scholen financieel geholpen moeten worden (krimp) en anderzijds scholen steunen die nieuwe initiatieven toevoegen aan het onderwijs waar eenmalige extra middelen voor worden gevraagd.

Het prijspeil in de begroting 2019, 2020 en 2021 is het prijspeil van 2019. Dit betekent dat zowel in de Personeelslasten een mogelijke stijging van salarissen in 2020 en 2021 t.g.v. cao- afspraken als de compensatie hiervoor in extra vergoeding lumpsum personeel (onderdeel van Rijksbijdragen) niet zijn opgenomen.

Ontwikkeling leerlingenaantal

Stichting Opmaat gaat uit van een redelijk stabiel aantal leerlingen. We blijven actief inzetten op de werving van leerlingen door o.a. een professionele en aansprekende website, goed kwalitatief onderwijs en medewerkers die trots en passie uitstralen.

De personele bekostiging (onderdeel van de Rijksbijdragen) gebaseerd op het aantal leerlingen bepaalt voor een groot deel de omvang van de formatie. Het leerlingenaantal zal de komende jaren naar verwachting gemiddeld blijven op circa 3.500 leerlingen.

In onderstaand overzicht zijn de werkelijke leerlingaantallen en prognoses van onze totale organisatie per 1 oktober vermeld. De prognoses zijn door de directeuren gemaakt op basis van huidige uitstroom en verwachte instroom.

	okt-2016	okt-2017	okt-2018	okt-2019	okt-2020	okt-2021
Aantal leerlingen van 4 t/m 7 jaar	1.720	1.686	1.642	1.670	1.696	1.691
Aantal leerlingen vanaf 8 jaar	1.940	1.919	1.926	1.902	1.844	1.785
Totaal aantal leerlingen	3.660	3.605	3.568	3.572	3.540	3.476

Personele lasten

Er wordt jaarlijks bekeken hoe om te gaan met het al dan niet verlengen van tijdelijke aanstellingen of het omzetten naar vaste aanstelling. Voor de gedetailleerde sturing hierop beschikt de stichting over een Bestuur Formatieplan.

Hieronder wordt de formatie in fte weergegeven (peildatum 01-10 van het genoemd schooljaar)

	okt-2017	okt-2018	okt-2019	okt-2020	okt-2021
Directie	12,20	13,46	12,12	11,73	11,50
OP	193,28	193,38	212,50	206,51	202,55
OOP	39,75	44,75	46,90	44,55	42,59
Totaal fte	245,23	251,59	271,52	262,79	256,64

De OP-formatie neemt in 2019 toe, door de plannen om de werkdruk te verminderen.

Bij het opstellen van de meerjarenbegroting is nog geen rekening gehouden met de mogelijke fusie tussen Huibeven en Heerevelden per 1 augustus 2019.

Kwaliteit van het onderwijs wordt beter in een Hoog Presterende Organisatie

Algemeen thema binnen het onderwijs is het aansluiten bij hedendaagse eisen en wensen om kinderen zoveel mogelijk bagage mee te kunnen geven in hun verdere doorgroei. Door uitgebreid (wetenschappelijk) onderzoek zijn we uitgekomen op een meerjarig programma wat alles en iedereen raakt in de organisatie. We zijn gestart met opleidingen en begeleiding voor iedereen. De doorloop van het programma is 2 ½ jaar. Uiteindelijk zal dit ook in de structuur van de organisatie zichtbaar worden. Iedereen wordt meegenomen, in informatie en besluitvorming.

Kleine scholen en de toekomst

Kleine scholen in stand houden, die op of onder de opheffingsnorm zitten, vragen speciale aandacht. We hebben hier verschillende opties:

- de scholen zijn klein, maar kunnen nog steeds in stand worden gehouden (organisatorisch, opbrengstgericht, financieel);
- de scholen zijn klein maar kunnen niet meer verantwoord worden aangehouden. Opties hierbij zijn
 - intensief samenwerken met partners op locatie;
 - fuseren
 - overdragen/ opheffen

De eerste keuze is Openbaar Onderwijs faciliteren en in stand te houden.

Energieaccord versus frisse scholen

Soms zijn er dilemma's: het energieaccord kan strijdig zijn met de norm frisse scholen. Met het steeds wisselender en veranderende klimaat wordt er meer verwacht van een gebouw en de installatie. Het is steeds afwegen wat het optimum is. Gemeentes hebben de plicht om te gaan handhaven en dat willen we voorblijven. We zullen steeds proberen verantwoordde keuzes te blijven maken.

Eigenvermogen zoveel als mogelijk inzetten voor het onderwijs

Landelijk gaat de discussie over té hoge eigen vermogens. Bij ons speelt dit beperkt; we hebben zicht op wat we minimaal nodig hebben en zetten het overige steeds in waar nodig. De kosten houden we zo laag als mogelijk, besparingen blijven we zoeken.

DEEL B: JAARREKENING

Balans na resultaat bestemming				
	31-12-2018		31-12-2017	
ACTIVA				
<u>Materiële vaste activa</u>				
Gebouwen en terreinen	218.051		266.920	
Inventaris en apparatuur	2.107.977		2.017.220	
Andere bedrijfsmiddelen	603.258		573.543	
		2.929.286		2.857.683
<u>Vorderingen</u>				
Debiteuren	306.170		355.959	
OCW/LNV	976.259		941.115	
Overige overheden	904		0	
Overige vorderingen (vorderingen)	114.490		120.274	
Overlopende activa	148.695		105.514	
		1.546.517		1.522.863
<u>Liquide middelen</u>				
Kasmiddelen	2.371		2.994	
Tegoeden op bank- en girorekeningen	5.409.036		5.857.833	
		5.411.408		5.860.828
Totaal Activa		9.887.211		10.241.373
PASSIVA				
<u>Eigen vermogen</u>				
Algemene reserve	6.311.967		6.163.565	
Bestemmingsreserve (publiek)	53.804		53.804	
Bestemmingsfonds (privaat)	57.421		57.421	
		6.423.192		6.274.791
<u>Voorzieningen</u>				
Personeelsvoorzieningen	432.314		553.001	
Overige voorzieningen	564.277		574.621	
		996.591		1.127.622
<u>Langlopende schulden</u>				
Overige (langlopende schulden)	0		25.747	
		0		25.747
<u>Kortlopende schulden</u>				
Crediteuren	417.052		657.189	
Belastingen en premies sociale verz.	669.329		590.262	
Schulden terzake pensioenen	254.495		221.389	
Overige kortlopende schulden	128.884		120.748	
Overlopende passiva	997.668		1.223.626	
		2.467.428		2.813.214
Totaal Passief		9.887.211		10.241.373

Staat van baten lasten			
	<i>Realisatie</i> 2018	<i>Begroting</i> 2018	<i>Realisatie</i> 2017
Baten			
Rijksbijdragen	21.502.760	20.028.722	20.113.819
Overige overheidsbijdragen	655.724	162.992	975.889
Overige baten	1.828.670	1.083.287	1.478.379
<u>Totaal baten</u>	23.987.153	21.275.001	22.568.087
Lasten			
Personele lasten	18.569.294	16.468.083	17.142.557
Afschrijvingen	492.507	671.513	559.914
Huisvestingslasten	2.101.217	1.607.185	2.287.652
Overige instellingslasten	2.675.197	2.718.735	2.517.568
<u>Totaal lasten</u>	23.838.215	21.465.516	22.507.691
Saldo baten en lasten	148.938	-190.516	60.396
Financiële baten en lasten	-1.057	-3.190	1.873
Resultaat na financiële baten en lasten	147.881	-193.706	62.269
Buitengewoon resultaat	521	0	0
Exploitatieresultaat	148.402	-193.706	62.269

Kasstroomoverzicht				
	31-12-2018		31-12-2017	
<u>Kasstroom uit operationel activiteiten</u>				
Saldo Baten en Lasten	148.938		60.396	
Aanpassingen voor:				
Mutatie Private reserve	0		27.966	
Afschrijvingen	492.507		476.276	
Mutaties voorzieningen	-131.032		-215.863	
	361.476		288.379	
Veranderingen in vlottende middelen				
Vorderingen (-/-)	-23.654		207.515	
Schulden	-345.786		127.060	
Totaal Kasstroom uit bedrijfsoperaties	-369.440		334.576	
Ontvangen interest	2.705		5.511	
Betaalde interest (-/-)	-3.762		-3.639	
Buitengewoon resultaat	521		0	
	-536		1.873	
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten		140.438		685.223
Kasstroom uit investerringsactiviteiten				
Investeringen in materiële vaste activa (-/-)	-605.604		-589.862	
Desinvesteringen in materiële vaste activa	41.493		82.497	
Totaal kasstroom uit investerringsactiviteiten		-564.111		-507.365
Kasstroom uit financieringsactiviteiten				
Nieuw opgenomen leningen	0		0	
Aflossing langlopende schulden (-/-)	-25.747		-8.146	
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten		-25.747		-8.146
Mutaties liquide middelen		-449.420		169.712
Saldo begin boekjaar	5.860.828		5.691.116	
Mutaties	-449.420		169.712	
Saldo einde boekjaar	5.411.408		5.860.828	

Toelichting op de balans en staat van baten en lasten

Algemene toelichting

Activiteiten

De activiteiten van Stichting Opmaat bestaan uit het verzorgen van primair onderwijs.

Continuïteit

De in de onderhavige jaarrekening gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn gebaseerd op de veronderstelling van continuïteit van de stichting.

Vestigingsadres, rechtsvorm en inschrijfnummer handelsregister

Stichting Opmaat is feitelijk gevestigd op Ringbaan Oost 240, 5018 HC Tilburg en is ingeschreven bij het handelsregister onder nummer 18083945.

Schattingen

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat de leiding van de instelling zich een oordeel vormt over verschillende zaken, en dat de leiding schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in art. 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

Verbonden partijen

Als verbonden partijen worden indien van toepassing alle rechtspersonen aangemerkt waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partijen.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. De verkrijgingprijs van de verworven activa is opgenomen onder de kasstroom uit investeringsactiviteiten, voor zover betaling in geld heeft plaats gevonden. Transacties waarbij geen instroom of uitstroom van kasmiddelen plaatsvindt, waaronder financiële leasing, zijn niet in het kasstroomoverzicht opgenomen.

Algemene grondslagen

Algemeen

De (geconsolideerde) jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de richtlijnen van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs (Rjo), de verslaggevingsvoorschriften en bepalingen zoals weergegeven in Boek 2 titel 9 van het Burgerlijk Wetboek en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (RJ), waaronder Richtlijn 660 Onderwijsinstellingen.

Activa en verplichtingen worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar, met uitzondering van de toegepaste stelsel- en schattingswijzigingen zoals opgenomen in de desbetreffende paragrafen.

Leasing

Bij de stichting kunnen er leasecontracten bestaan waarbij een groot deel van de voor- en nadelen die aan de eigendom verbonden zijn, niet bij de stichting ligt. Deze leasecontracten worden verantwoord

als operationele leasing. Leasebetalingen worden, rekening houdend met ontvangen vergoedingen van de lessor, op lineaire basis verwerkt in de winst-en-verliesrekening over de looptijd van het contract.

Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa

Bedrijfsgebouwen en -terreinen worden gewaardeerd tegen de historische verkrijgingsprijs verminderd met de lineaire afschrijvingen gedurende de geschatte toekomstige gebruiksduur. Op terreinen wordt niet afgeschreven. Er wordt rekening gehouden met de bijzondere waardeverminderingen die op balansdatum worden verwacht.

Overige vaste activa worden gewaardeerd tegen de historische verkrijgingsprijs inclusief, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur en bijzondere waardeverminderingen.

Subsidies op investeringen worden in mindering gebracht op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs van de activa waarop de subsidies betrekking hebben.

Voor de toekomstige kosten van groot onderhoud aan de bedrijfsgebouwen is een voorziening voor groot onderhoud gevormd. De toevoeging aan de voorziening wordt bepaald op basis van het geschatte bedrag van het onderhoud en de periode die telkens tussen de werkzaamheden van groot onderhoud verloopt.

De afschrijvingspercentages worden gebaseerd op de verwachte economische levensduur van de betreffende activa, rekening houdend met een eventuele restwaarde. De activeringsgrens van de investeringen bedraagt € 3.000, met uitzondering van ICT. Hiervoor geldt geen grens.

De afschrijvingen vinden naar tijdsgelang plaats.

Materiële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief.

Boekwinsten en -verliezen uit de incidentele verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

Objecten	Afschr
Gebouwen/terreinen	25 jaar
kantoormeubilair, bureaus 's en kasten	20 jaar
kantoormeubilair, stoelen	15 jaar
schoolmeubilair	20 jaar
inventaris	10 jaar
speel- en sportmateriaal gymnastieklokaal	30 jaar
speel- en sportmateriaal, buitenspel en overig	10 jaar
audiovisuele middelen	3 jaar
audiovisuele middelen, telefooncentrale	10 jaar
ICT, computers, laptops	4 jaar
ICT, server	5 jaar
ICT, netwerk, activeboard	8 jaar
ICT, Touch screen	10 jaar
leermethoden	9 jaar

De materiële vaste activa worden afgeschreven tegen de volgende afschrijvingstermijnen:

Meubilair, inventaris en leermethoden tot een bedrag van € 3.000, - worden volgens een bestendige gedragslijn ten laste van de staat van baten en lasten in het jaar van aanschaf gebracht. Uitzondering op het investeringsbedrag zijn computers en laptops. Deze worden ongeacht het bedrag geactiveerd.

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

De Stichting beoordeelt op iedere balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties

aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld.

Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroom genererende eenheid waartoe het actief behoort. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde.

De opbrengstwaarde is bepaald met behulp van de actieve markt. Voor de bepaling van de bedrijfswaarde is bij het contant maken van de kasstromen Een disconteringsvoet gehanteerd van 0% (2012: 0%). Een bijzondere-waardeverminderingsverlies wordt direct als een last verwerkt in de winst-en-verliesrekening.

Indien wordt vastgesteld dat een bijzondere waardevermindering die in het verleden verantwoord is, niet meer bestaat of is afgenomen, dan wordt de toegenomen boekwaarde van de desbetreffende activa niet hoger gesteld dan de boekwaarde die bepaald zou zijn indien geen bijzondere waardevermindering voor het actief zou zijn verantwoord.

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Vorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Als de ontvangst van de vordering is uitgesteld op grond van een verlengde Als de ontvangst van de vordering is uitgesteld op grond van een verlengde overeengekomen betalingstermijn wordt de reële waarde bepaald aan de hand van de contante waarde van de verwachte ontvangsten en worden er op basis van de effectieve rente rente-inkomsten ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en direct opeisbare deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit algemene reserves en bestemmingsreserves en/of -fondsen. Hierin is tevens een segmentatie opgenomen naar publieke en private middelen. De bestemmingsreserves zijn reserves met een beperkte bestedingsmogelijkheid, welke door het bestuur is aangebracht.

Bestemmingsreserve publiek (BAPO)

Om aan de toekomstige verplichtingen te kunnen voldoen is m.i.v. 31-12-2013 een bestemmingsreserve BAPO gevormd (saldo per 31-12-2017 € 53.804). De bestemmingsreserve BAPO betreft de vrijgevallen voorziening BAPO welke bestemd is om kosten van niet opgenomen BAPO-rechten uit het verleden te betalen. De reserve BAPO betreft uitsluitend nog niet opgenomen BAPO-rechten uit de afgelopen jaren. De reserve is berekend op basis van de contante waarde van de toekomstige verplichtingen.

Bestemmingsreserve privaat

Er is een bestemmingsreserve ouderbijdragen gevormd, waarin (aanvullende) ouderbijdragen worden gereserveerd om toekomstige uitgaven te dekken. Het saldo ultimo 2017 € 57.421 zal de komende jaren worden aangewend. In 2017 zijn aan deze reserve de opgebouwde middelen van de 1^e Jan Ligthart-school toegevoegd in verband met het fuseren met Yore tot Oculus per 1 augustus 2017.

Voorziening lang lopende schulden

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Voor uitgaven voor groot onderhoud wordt een voorziening gevormd om deze lasten gelijkmatig te verdelen over een aantal boekjaren.

Pensioenvoorziening

Stichting Opmaat is volgens de CAO PO aangesloten bij het ABP Pensioenfonds. De belangrijkste kenmerken van de regeling zijn:

- pensioengevende salarisgrondslag is middelloon
- er heeft in 2017 geen indexatie plaatsgevonden
- de dekkingsgraad van het ABP was per 31-12-2017 104,4%
- overige kenmerken zijn te vinden op www.abp.nl

Op de Nederlandse pensioenregelingen zijn de bepalingen van de Nederlandse Pensioenwet van toepassing en worden op verplichte, contractuele of vrijwillige basispremies aan pensioenfondsen en verzekeringsmaatschappijen betaald door Stichting Opmaat. De premies worden verantwoord als personeelskosten zodra deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorten leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen.

Voorziening langdurig zieken

Volgens de richtlijnen van RJ660 dient er een voorziening te worden opgenomen voor langdurig zieken waarbij de verwachting is dat deze niet meer terugkeren in het arbeidsproces tot het moment waarop aanspraak gemaakt wordt op een IVA-uitkering.

Voorziening jubilea

De voorziening jubilea wordt opgenomen tegen de contante waarde van de verwachte uitkeringen gedurende het dienstverband. Bij de berekening van de voorziening wordt onder meer rekening gehouden met verwachte salarisstijgingen en de blijfkans. Bij het contant maken is de marktrente van 2,5% als disconteringsvoet gehanteerd.

Schulden

Schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen. Schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de oorspronkelijke kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met aftrek van transactiekosten.

Spaarverlof

De schuld spaarverlof wordt opgenomen tegen nominale waarde van de voor de afwikkeling van de voorziening naar verwachting noodzakelijke uitgaven.

Grondslagen voor bepaling van het resultaat

De baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn verwezenlijkt. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen, indien zij voor het vaststellen van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Rijksbijdragen

Rijksbijdragen worden als baten verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft.

Overige overheidsbijdragen en -subsidies

Exploitatiesubsidies worden als baten verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt of opbrengsten zijn gederfd, of wanneer een gesubsidieerd exploitatietekort zich heeft voorgedaan. De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen en de instelling de condities voor ontvangst kan aantonen.

Subsidies met betrekking tot investeringen in materiële vaste activa worden in mindering gebracht op het desbetreffende actief en als onderdeel van de afschrijvingen verwerkt in de staat van baten en lasten.

Overige baten Verantwoording van de overige baten geschiedt naar rato van de geleverde prestaties, gebaseerd op de verrichte diensten tot aan de balansdatum in verhouding tot de in totaal te verrichten diensten.

Overige bedrijfsopbrengsten bestaan uit baten uit verhuur, detachering, ouderbijdragen en overige baten.

Afschrijvingen op materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief.

Boekwinsten en –verliezen uit de incidentele verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

Personeelsbeloningen

Periodiek betaalbare beloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

Pensioenen

De instelling heeft alle pensioenregelingen verwerkt volgens de verplichtingenbenadering. De over het verslagjaar verschuldigde premie wordt als last verantwoord.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen die als onderdeel van de berekening van de effectieve rente worden meegenomen.

Toelichting BALANS – ACTIVA

De mutaties in de materiële vaste activa worden als volgt weergegeven:

Vaste activa										
	Aanschafprijs	Cumulatieve afschrijvingen	Boekwaarde 01-01-2018	Investerings 2018	Desinvesteringen 2018	Afschrijvingen 2018	Afschrijvingen desinvestering 2018	Aanschafprijs 31-12-2018	Cumulatieve afschrijvingen 31-12-2018	Boekwaarde 31-12-2018
Materiële vaste activa										
Gebouwen en terreinen	352.463	85.543	266.920	0	41.493	7.376	0	393.955	92.919	218.051
Inventaris en apparatuur	4.050.190	2.032.971	2.017.220	458.792	0	467.822	0	4.508.983	2.500.792	2.008.190
Overige vaste activa	1.379.589	806.046	573.543	146.811	0	17.310	0	1.526.400	823.355	703.045
Materiële vaste activa	5.782.242	2.924.559	2.857.683	605.604	41.493	492.507	0	6.429.338	3.417.067	2.929.286

Onder inventaris en apparatuur zijn opgenomen inventaris, meubilair en ICT
Onder overige vaste activa zijn opgenomen leermethodes en overige vaste activa

Overige vorderingen

Alle vorderingen hebben een resterende looptijd korter dan een jaar. De reële waarde van de vorderingen benadert de boekwaarde ervan, gegeven het kortlopende karakter ervan

Vorderingen				
	Realisatie			
	31-12-2018		31-12-2017	
Vorderingen				
Debiteuren	306.170		355.959	
OCW/LNV	976.259		941.115	
Overige overheden	904		0	
Overige vorderingen (vorderingen)	114.490		120.274	
Overlopende activa	148.695		105.514	
		1.546.517		1.522.863
Uitsplitsing Overige vorderingen				
Personeel	1.215	0	1.215	
Overige	113.275	0	119.059	
		114.490		120.274
Uitsplitsing Overlopende activa				
Vooruitbetaalde kosten	148.695	0	105.514	
Verstrekke voorschotten	0	0	0	
Overige overlopende activa	0	0	0	
		148.695		105.514

Liquide middelen

Liquide middelen				
	Realisatie			
	31-12-2018		31-12-2017	
Liquide middelen				
Kasmiddelen	2.371		2.994	
Tegoeden op bank- en girorekeningen	5.409.036		5.857.833	
Liquide middelen		5.411.408		5.860.828

De liquide middelen staan volledig ter vrije beschikking.

Eigen vermogen

Eigen vermogen				
	01-01-2018	Resultaat	Overige mutaties	31-12-2018
Eigen vermogen				
Algemene reserve	6.163.565	148.402	0	6.311.967
Bestemmingsreserve (publiek) Reserve BAPO	53.804		0	53.804
Bestemmingsreserve (privaat) Reserve ouderbijdragen	57.421		0	57.421
	6.274.791	148.402	0	6.423.192

Vorzieningen

Vorzieningen						
	01-01-2018	Dotaties	Onttrekkingen	Vrijval	Rente mutatie (bij contante)	31-12-18
Personeelsvoorzieningen						
<i>Jubilea</i>	179.379	17.141	11.827	0	0	184.693
<i>Overige</i>	373.622	0		126.001	0	247.621
Totaal personeelsvoorzieningen	553.001	17.141	11.827	126.001	0	432.314
Overige voorzieningen						
<i>Groot onderhoud</i>	574.621	450.000	460.345	0	0	564.277
Totaal voorzieningen	1.127.622	467.141	472.172	126.001	0	996.591

Vorzieningen	Kortlopende deel < 1 jaar	Langlopende deel > 1 jaar
Personeelsvoorzieningen	200.000	232.314
Overige voorzieningen	190.000	374.277
	390.000	606.591

De voorziening groot onderhoud is gebaseerd op een meerjaren onderhoudsplan.

De voorziening jubilea wordt berekend op basis van de op balansdatum verwachte kosten voor jubilea, rekening houdend met een blijfkans. De overige voorziening wordt berekend aan de hand van de beoordeling langdurig zieken waarbij de verwachting is dat deze niet meer terugkeren in hun dienstbetrekking maar uitstromen in de IVA.

Langlopende schulden

Langlopende schulden				
	1-01-18	storting	vrijval	31-12-18
Spaarverlof	25.747	0	25.747	0
Totaal langlopende schulden	25.747	0	25.747	0

Langlopende schulden	Looptijd > 1 jaar	Looptijd > 5 jaar	Rente - voet %
	0	0	

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden				
	31-12-2018		31-12-2017	
Kortlopende schulden				
Crediteuren	417.052		657.189	
Belastingen en premies sociale verz.	669.329		590.262	
Schulden terzake pensioenen	254.495		221.389	
Overige kortlopende schulden	128.884		120.748	
Overlopende passiva	997.668		1.223.626	
Kortlopende schulden		2.467.428		2.813.214
Uitsplitsing Belastingen en premies sociale verz.				
Loonheffing	669.329		588.418	
Premies sociale verzekeringen	0		1.844	
		669.329		590.262
Uitsplitsing Overige kortlopende schulden				
Overige: o.a. nog te betalen bedragen	128.884		120.748	
		128.884		120.748
Uitsplitsing Overlopende passiva				
Vooruitontvangen subsidies OCW geormerkt	6.451		33.245	
Vooruitontvangen subsidies OCW niet geormerkt	0		291.112	
Vooruitontvangen gelden gemeente	51.095		176.446	
Vooruitontvangen gelden overige instanties	381.958		220.900	
Vakantiegeld en -dagen	558.163		503.072	
Overig	0		-1.149	
		997.668		1.223.626

De kortlopende schulden hebben een looptijd korter dan een jaar.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Niet uit de balans blijvende verplichtingen:	Aanvang	Eind	Belang (jaar) in euro
Vendor Toiletartikelen	01-11-2016 (aanbesteding)	31-10-2020	35.832
Schoonmaak de Toekomst	01-07-2016 (aanbesteding)	30-06-2020	300.645
Schoonmaak Stoffels			11.440
Schoonmaak Vd Sande			55.500
Schoonmaak Zuid-facilitair			16.408
Printers Canon	01-12-2017	01-12-2020	41.012
Printers BNP lease Kikkenduut			7.199
Printers BNP lease AZC Darwin			3.540
Printers BNP lease Oculus			11.042
Onderwijs Leer Middelen	01-05-2017 (aanbesteding)	31-04-2021	n.v.t.
ICT Netwerk	Vanaf 01-01-2018 (aanbesteding)		n.v.t.
Energie (gas, elektra)	01-01-2016	01-01-2020	n.v.t.
Zonnepanelen	24-03-2015	23-03-2030	n.v.t.
Kinderopvanggroep huur Ringbaan Oost	01-01-2018	31-12-2022	128.082
Kinderopvanggroep investering Vuurvogel 13° lokaal	10-09-2007	10-09-2037	15.000

Verlies en winst rekening			
	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
Rijksbijdragen			
Rijksbijdragen OCW/LNV	19.202.219	17.829.957	17.827.012
Overige subsidies OCW	964.955	988.989	931.088
Af: inkomensoverdrachten	0	0	0
Ontvangen doorbetalingen rijksbijdrage (SWV)	1.335.585	1.209.776	1.355.719
<u>Totaal rijksbijdragen</u>	<u>21.502.760</u>	<u>20.028.722</u>	<u>20.113.819</u>
Overige overheidsbijdragen			
Gemeentelijke bijdragen en subsidies	655.724	162.992	975.889
Overige overheidsbijdragen	0	0	0
<u>Totaal overige overheidsbijdragen</u>	<u>655.724</u>	<u>162.992</u>	<u>975.889</u>
Overige baten			
Overige (overige baten)	1.828.670	1.083.287	1.478.379
<u>Totaal overige baten</u>	<u>1.828.670</u>	<u>1.083.287</u>	<u>1.478.379</u>
<u>Totaal baten</u>	<u>23.987.153</u>	<u>21.275.001</u>	<u>22.568.087</u>
Brutolonen en salarissen	13.041.241	12.010.484	11.620.307
Sociale lasten	2.574.086	2.344.902	2.167.258
Pensioenpremies	1.735.311	1.244.527	1.604.896
<u>Totaal lonen en salarissen</u>	<u>17.350.639</u>	<u>15.599.913</u>	<u>15.392.461</u>
Overige personele lasten	1.368.463	868.170	1.844.035
Af: uitkeringen	-149.808	0	-93.939
<u>Totaal personele lasten</u>	<u>18.569.294</u>	<u>16.468.083</u>	<u>17.142.557</u>
<u>Gemiddeld aantal werknemers</u>			
Gedurende het jaar 2018 waren 422 werknemers in dienst met gemiddeld FTE van 276,40. Er waren in 2018 geen werknemers werkzaam in het buitenland. Het aantal werknemers in 2017 bedroeg 422 met gemiddeld FTE van 261,25.			

	<i>Realisatie 2018</i>	<i>Begroting 2018</i>	<i>Realisatie 2017</i>
Afschrijvingen			
Materiële vaste activa			
Gebouwen en terreinen	7.376	47.350	12.041
Inventaris en apparatuur	467.822	602.852	448.638
Overige vaste activa	17.310	21.312	15.597
Boekwaarde desinvesteringen	0	0	83.638
<u>Totaal afschrijvingslasten</u>	492.507	671.513	559.914
Huisvestingslasten			
Huur	246.488	119.060	104.819
Verzekeringen	5.997	0	0
Onderhoud	334.099	113.950	225.693
Energie en water	390.297	343.995	347.321
Schoonmaakkosten	569.663	504.300	554.059
Heffingen	21.864	25.750	25.280
Dotatie overige onderhoudsvoorzieningen	450.000	450.000	450.000
Overige (huisvestingslasten)	82.810	50.130	580.479
<u>Totaal huisvestingslasten</u>	2.101.217	1.607.185	2.287.652
Overige instellingslasten			
Administratie- en beheerslasten	403.517	245.270	426.429
Inventaris, apparatuur en leermiddelen	1.060.721	947.820	1.132.642
Dotatie overige voorzieningen	0	0	0
Overige (overige lasten)	1.210.959	1.525.645	958.497
<u>Totaal overig instellingslasten</u>	2.675.197	2.718.735	2.517.568
<u>Totaal lasten</u>	23.838.215	21.465.516	22.507.691
Financiële baten en lasten			
Rentebaten	-2.705	0	-5.511
Rentelasten	3.762	3.190	3.639
<u>Totaal financiële baten en lasten</u>	1.057	3.190	-1.873
Buitengewonen baten en lasten			
Terugontvangen huur BSO 2015 t/m 2017	-157.441	0	0
Extra inzet werkdrukvermindering	100.800	0	0
Investering expeditie HPO	56.120	0	0
<u>Totaal buitengewone baten en lasten</u>	-521	0	0
Exploitatie	148.402	-193.706	62.269

WNT-verantwoording 2018 Stichting Opmaat

De WNT is van toepassing op Stichting Opmaat. Het voor Stichting Opmaat toepasselijk bezoldigingsmaximum is in 2018 € 133.000,- voor het onderwijs, klasse C. Dit geldt naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband. Complexiteitspunten onderwijssoorten 1 punt, baten 4 punten en aantal leerlingen 3 punten.

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking

bedragen x € 1	M. Liebregts		
Functiegegevens	Voorzitter CvB		
Aanvang en einde functie- vervulling in 2018	1/1 - 31/12		
Omvang dienstverband (in fte)	0,7		
Dienstbetrekking	ja		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	78.274		
Beloningen betaalbaar op termijn	12.292		
<i>Subtotaal</i>	90.566	-	-
Individueel WNT-maximum	93.100		
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	0	-	-
Totaal bezoldiging	90.566		
Reden waarom de over- schrijding al dan niet is toe- gestaan	n.v.t.		
Gegevens 2017			
Aanvang en einde functie- vervulling in 2017	1/1 - 31/12		
Dienstbetrekking	ja		
Omvang dienstverband 2017 (in fte)	0,7		
Dienstbetrekking	ja		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	74.853	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	11.675	-	-
Individueel toepasselijk be- zoldigingsmaximum	90.300		
Totaal bezoldiging 2017	86.528		

Toezichthoudende topfunctionarissen

bedragen x € 1	T. van Velzen	H. Kivits	E. Kroese	W. van Kuijk	J. van Balveren	W. Meuwissen	A. de Ruiter	H. Kivits	J. Vermaas	E. Kroese
Functiegegevens	[VOORZITTER]	[VOORZITTER]	(VICE VOORZITTER)	(VICE VOORZITTER)	[LID]	(LID)	(LID)	(LID)	[LID]	[LID]
Aanvang en einde functievervulling in 2018	1/1 - 31/8	1/8 - 31/12	1/1 - 31/12		1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/8 - 31/12	1/1 - 31/8	1/1 - 31/8	
Individueel WNT-maximum[i]	11.638	8.313	13.300		13.300	13.300	5.542	5.542	7.758	0
Beloning	3.202	2.001	3.202		3.202	3.202	801	1.735	0	0
Belastbare onkostenvergoedingen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Beloningen betaalbaar op termijn	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Subtotaal	3.202	2.001	3.202	0	3.202	3.202	801	1.735	0	0
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal bezoldiging	3.202	2.001	3.202	0	3.202	3.202	801	1.735	0	0
Verplichte motivering indien overschrijding	PM	PM	PM	PM	PM	PM	PM	PM	PM	PM
Gegevens 2017										
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/1 - 31/12			1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12		1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Beloning	3.869			2.468	2.468	2.468		2.468	2.468	2.468
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal bezoldiging 2017	3.869			2.468	2.468	2.468		2.468	2.468	2.468

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met dienstbetrekking die in 2018 een bezoldiging boven het individuele WNT-maximum hebben ontvangen[1]. Er zijn in 2018 geen ontslaguitkeringen betaald aan overige functionarissen die op grond van de WNT dienen te worden vermeld, of die in eerdere jaren op grond van de WOPT of de WNT vermeld zijn of hadden moeten worden.

De beloning van het College van Bestuur bevat de totale loonkosten voor Opmaat en overschrijdt het maximum bezoldigingsbedrag van € 133.000 niet. De beloning van de leden van de Raad van Toezicht is conform het reglement bezoldiging leden raad van bestuur. De bedragen kunnen afwijken ivm in rekening gebrachte BTW. Bij de stichting is geen sprake van uit publieke middelen gefinancierde topinkomens

Overzicht verbonden partijen

Overige verbonden partijen (minderheidsbelang en geen beslissende zeggenschap)

Per 31 december zijn er financiële of organisatorische banden met de volgende rechtspersonen:

Naam	Juridische vorm	code activiteit
SWV Plein 013	Stichting	4
Stichting Opmaat	Stichting	4
T-primair	Stichting	4

Verantwoording subsidies (model G)

Bestuur: Stichting Opmaat		41611					
G1. Verantwoording van subsidies zonder verrekeningsclausule (Regeling ROS art. 13, lid 2 sub a)							
Omschrijving	Toewijzing Kenmerk	Bedrag van de toewijzing	Ontvangst in verslagjaar	Lasten in verslagjaar	Stand ultimo verslagjaar	Prestatie afgerond?	
Regeling lerarenbeurs 2009-2017	852713-1	-	-	10.884	€ -	ja	
Regeling lerarenbeurs 2009-2017	DL/B110284/859421975/866427713	9.788	9.788	9.788	€ -	ja	
Regeling lerarenbeurs 2009-2017	DL/B110284/860122970	8.314	8.314	8.314	€ -	ja	
	totaal	18.101	18.102	28.986	€ -		
G2. Verantwoording van subsidies met verrekeningsclausule (Regeling ROS art. 13, lid 2 sub b)							
G2.A. Aflopend per ultimo verslagjaar							
Omschrijving	Toewijzing Kenmerk	Bedrag van de toewijzing	Ontvangst in verslagjaar	Lasten in verslagjaar			
nvt							
	totaal	€ -	€ -	€ -			
G2.B. Doorlopend tot in een volgend verslagjaar.							
	totaal	€ -	€ -	€ -	€ -		

Accountantshonoraria

Accountantshonoraria	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
Controle jaarrekening	21.000	22.500	21.000
Andere controle werkzaamheden	12.391		11.430
Andere niet-controle dienst	712		
Totaal	34.103	22.500	32.430

Resultaatbestemming

Het bestuur heeft besloten het resultaat over 2019, €148.402, toe te voegen aan de algemene reserve.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben geen relevante gebeurtenissen na balansdatum plaatsgevonden.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan de raad van toezicht van
Stichting OPMAAT
Postbus 5142
5004 EC TILBURG

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2018

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2018 van Stichting OPMAAT te TILBURG gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting OPMAAT op 31 december 2018 en van het resultaat over 2018 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2018 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1. Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018.

De jaarrekening bestaat uit:

- (1) de balans per 31 december 2018;
- (2) de staat van baten en lasten over 2018; en
- (3) de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting OPMAAT zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Geen controlewerkzaamheden verricht ten aanzien van de anticumulatiebepaling van artikel 1.6a WNT en artikel 5 lid 1 (j) Uitvoeringsregeling WNT

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2018 hebben wij geen controlewerkzaamheden verricht op gegevens in de WNT-verantwoording, of het ontbreken daarvan, op grond van de anticumulatiebepaling van artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 onderdeel j Uitvoeringsregeling WNT. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT plichtige instellingen alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf '2.2.2. Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf '2.2.2. Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de overige OCW wet- en regelgeving.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

085 - 0200 093
mail@wijsaccountants.nl

Eindhoven postadres
Bogert 16
5612 LZ Eindhoven

Maarsse
Bisonspoor 7023
3605 LT Maarsse

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen. In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
 - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn

het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;

- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

accountants
onderwijs & kinderopvang

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Eindhoven, 28 juni 2019
Wijs Accountants

Was getekend: Drs. A.A.J. Vogels RA

Kenmerk: 2019.0240.conv

085 - 0200 093
mail@wijsaccountants.nl

Eindhoven postadres
Bogert 16
5612 LZ Eindhoven

Maarsse
Bisonspoor 7023
3605 LT Maarsse

IBAN NL69 ABNA 0636 0375 33
KVK 58941487
BTW nr NL.8532.47.158.B01

wijsaccountants.nl

DEEL C: VERSLAGLEGGING RAAD VAN TOEZICHT

Toezicht

De Raad van Toezicht (verder RvT) van Stichting Opmaat en de Stichting Jan Ligthartgroep bestaat uit dezelfde personen (personele unie) en houdt intern toezicht conform de code "Goed Onderwijsbestuur Primair Onderwijs". Bij het uitvoeren van haar toezichthoudende, adviserende en werkgeverstaak staat voor de RvT de kwaliteit van onderwijs en de (financiële) continuïteit van de onderwijsinstellingen centraal.

Om de kwaliteit van het onderwijs voor alle kinderen te waarborgen is de RvT voorstander van een wijkgerichte aanpak. Zowel in Tilburg als in de regio loopt het aantal schoolgaande kinderen terug. Oplossingen daarvoor moeten niet langer binnen één schoolbestuur worden gezocht maar in samenwerking met alle relevante stakeholders. De RvT is daarom voorstander van het inrichten van een regionaal en/of Tilburgs platform waarin alle schoolbesturen een gezamenlijk visie ontwikkelen op de vernieuwing van het primair onderwijs met haar grote dynamiek. Om een betere verbinding op het niveau van bestuurders te realiseren is het noodzakelijk ook de betreffende Raden van Toezicht meer te laten samenwerken.

Het waarborgen van continuïteit en kwaliteit van onderwijs vergt niet alleen externe maatregelen maar vraagt ook om interne aanpassingen. Nu een wetswijziging dat mogelijk maakt is in 2018 de voorbereiding begonnen om de huidige personele unie per 1 januari 2020 om te zetten in een gefuseerde organisatie. Daarnaast verwacht de RvT een duidelijke kwaliteitsimpuls van het in 2018 gestarte traject rondom om de High Performance Organisatie (HPO).

De taken en bevoegdheden van de RvT liggen vast in de statuten en het reglement RvT. De agenda van de RvT en haar commissies wordt ingevuld op basis van deze taakstelling enerzijds en het toetsingskader van het toezichthoudend orgaan anderzijds.

De RvT volgt de adviesregeling 'Honorering van Raden van Toezicht van onderwijsinstellingen' van de VTOI. Daarop gebaseerd zijn de leden van de RvT in 2018 met een bedrag ad € 4.803 (voorzitter) en € 3.202 (lid) gehonoreerd. In 2018 is besloten om na een jaar van zelfevaluatie onder externe begeleiding te kiezen voor een zelfevaluatie in interne kring. De uitkomsten hiervan zijn in de RvT vergadering besproken en gedeeld met de bestuurder. Belangrijke conclusie daaruit was dat de RvT nog meer de focus wil leggen op strategische toetsing, waardoor verdere grip op sturing wordt verkregen.

De RvT is in 2018 zeven keer in een formele, reguliere vergadering bijeen geweest, waarvan eenmaal met de accountant. Zij kent een jaarlijkse vergadercyclus met als vaste onderwerpen de behandeling van de strategische koers, de kwartaalrapportages, het jaarplan met de (meerjaren)begroting en het jaarverslag met de jaarrekening. Daarnaast zijn specifieke onderwerpen als de onderwijsopbrengsten, de strategische positie inclusief de samenwerking in Plein 013 en T-Primair, de juridische fusie en ontwikkelingen ten aanzien van bestuur en bedrijfsvoering aan de orde geweest. Waar nodig zijn onderwerpen eerst in de audit commissie of remuneratie commissie besproken, waarna dit tot een advies voor de voltallige raad heeft geleid.

Daarnaast hebben de volgende bijeenkomsten plaatsgevonden:

- Bijeenkomst met alle raden van toezicht/bestuurders van schoolbesturen T-Primair (onderwerp: gelijke kansen)
- Bijeenkomsten met de GMR
- Bijeenkomst met de gemeenten waar de Stichting Opmaat actief is
- Bijeenkomst met de beleidsmedewerkers en directeuren (onderwerp: stand van zaken onderwijskwaliteit in relatie tot het HPO-traject en de richting van het Koersplan voor de komende jaren, 2019 en verder)

Gesprek met de Gemeenschappelijk Medezeggenschapsraad (GMR)

In 2018 zijn er twee bijeenkomsten geweest van de RvT met de GMR'en van beide stichtingen. Daarnaast is in nauwe samenwerking met de GMR een nieuw lid van de RvT benoemd. Tijdens de tweede bijeenkomst in november is uitvoerig over inhoud en invoering van het HPO-traject gesproken op basis van presentaties van de bestuurder en de projectleider van CBE en de ervaring van een ander schoolbestuur met de invoering van het HPO-traject. Vervolgens zijn GMR en RvT in subgroepen uiteengegaan om met elkaar in gesprek te gaan en gedachten/overwegingen uit te wisselen.

Overleg met de gemeente

In september hebben de Raad van Toezicht en de bestuurder een constructieve bijeenkomst gehad met de wethouders en beleidsmedewerkers Onderwijs van de vier gemeenten waar de Opmaat-scholen zich bevinden. Gespreksonderwerpen waren o.a. het HPO-traject (High Performance Organization) en de voorgenomen fusie van Opmaat en Jan Ligthartgroep met ingang van 1 januari 2020. Zowel gemeenten, bestuur als RvT erkennen het belang van een integrale aanpak in het belang van kinderen. Daarover heeft een vruchtbare discussie plaats gevonden en hebben de gemeenten vanuit het eigen perspectief input gegeven voor de nieuwe strategische koers van de stichting (2019-2023).

Samenstelling Raad van Toezicht in 2018

In 2018 hebben enkele wijzigingen plaatsgevonden in de samenstelling van de RvT.

De heer T. van Velzen en mevrouw J. Vermaas zijn per 1 augustus afgetreden. Mevrouw A. de Ruiter is per 1 september aangesteld als lid van de RvT.

In 2018 was de RvT als volgt samengesteld:

- De heer T. van Velzen (voorzitter tot 1 augustus)
- De heer H. Kivits (vicevoorzitter tot 1 augustus, daarna **voorzitter**)
- Mevrouw E. Kroese (vicevoorzitter vanaf 1 augustus)
- De heer J. van Balveren
- De heer W. Meuwissen
- Mevrouw J. Vermaas (tot 1 augustus)
- Mevrouw A. de Ruiter (sinds 1 september)

Huidige voorzitter:
Dhr H. Kivits

De leden van de Raad van Toezicht van Stichting Opmaat worden na vooroverleg benoemd en herbenoemd door de gemeenteraden van de gemeenten waarin Stichting Opmaat opereert.

Jaarverslag 2018 Stichting Jan Ligthartgroep Tilburg

Versie: 2.4

d.d. 26-06-2019

Inhoud

Jaarverslag 2018 Stichting Jan Ligthartgroep Tilburg	1
Voorwoord.....	4
Ondertekenblad.....	5
DEEL A: BESTUURSVERSLAG.....	6
Hoofdstuk 1. Visie en missie, doelen 2018.....	6
Visie.....	6
Missie	6
Profiel en historie van de organisatie.....	6
Besturingsfilosofie.....	6
Personele Unie.....	7
Expeditie HPO	7
Hoofdstuk 2. De organisatie.....	8
Medezeggenschap.....	8
Juridische structuur	8
Organogram.....	8
Personele Unie; fusie.....	9
Samenwerkingsverbanden	9
Stichting Opmaat / Stichting Jan Ligthartgroep Tilburg in de Personele Unie.	9
Basisgegevens Jan Ligthartgroep-scholen.....	10
Aantal leerlingen (teldatum 01.10.2018).....	10
Klachten en klachtafhandeling.....	10
Hoofdstuk 3: Onderwijs & Kwaliteit.....	11
Analyse eindopbrengsten	11
Analyse Sociale veiligheid.....	12
Analyse Vervolgsucces	12
Passend onderwijs.....	13
Kindcentra	13
Ontwikkeling & Innovatie	13
Hoofdstuk 4. Personeel	15
Belangrijkste activiteiten in 2018	16
Doelen voor 2019.....	16
Hoofdstuk 5: Bedrijfsvoering & Huisvesting.....	18
Hoofdstuk 6: Financiën en Risicomanagement.....	18
Meerjarenbalans	20
Meerjarenbegroting	21

Risicomanagement	23
DEEL B: JAARREKENING.....	35
Balans	35
Staat van baten en lasten	36
Kasstroomoverzicht	37
Toelichting op de balans en staat van baten en lasten	38
Toelichting BALANS –ACTIVA.....	43
Niet uit de balans blijvende verplichtingen	46
Verlies en winstrekening	47
WNT-verantwoording 2018 Jan Ligthartgroep Tilburg	49
Overzicht verbonden partijen	51
Model G Verantwoording subsidie.....	52
Accountants honoraria	52
Resultaatbestemming	52
Gebeurtenissen na balansdatum.....	52
Accountantsverklaring	53
DEEL C: VERSLAGLEGGING RAAD VAN TOEZICHT	57
Toezicht.....	57
Gesprek met de Gemeenschappelijk Medezeggenschapsraad (GMR).....	58
Overleg met de gemeente.....	58
Samenstelling Raad van Toezicht in 2018	58

Voorwoord

Voor u ligt het bestuursverslag van Stichting Jan Ligthartgroep Tilburg. Met dit verslag leg ik verantwoording af aan het Ministerie van Onderwijs, de Raad van Toezicht, de medewerkers, de medezeggenschapsraden, de gemeente Tilburg, het samenwerkingsverband waarbinnen de stichting opereert, de ouders en andere belanghebbenden.

Met dit verslag:

- stralen we onze trots uit met wat we hebben bereikt in 2018;
- leggen we onze verantwoording af;
- informereren we op de hoofdlijnen over het uitgevoerde beleid.

Als bestuurder kan ik stellen dat we met de juiste zaken bezig zijn in het belang van kinderen. We doen het op veel plaatsen goed maar willen altijd beter.

Waar we trots op zijn:

Samenwerken als randvoorwaarde en succesvol zijn waar we geslaagde oplossingen hebben bedacht voor kinderen.

Onze kritische grondhouding om het steeds beter te willen doen;

- kinderen vragen meer
- ouders willen meer
- leerkrachten kunnen meer

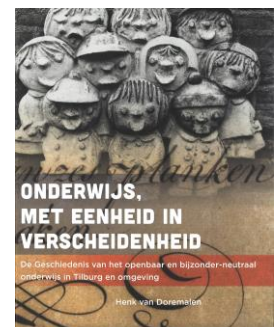
Dat we de handen ineengeslagen hebben om samen binnen de organisatie op weg te gaan naar beter presterende scholen als antwoord op de behoefte van onze kinderen.

Dat we steeds betere samenwerking organiseren op locatie ten behoeve van onze kinderen.

De samenwerking binnen de Personele Unie en gericht op fusie per 01-01-2020. Hierna gaan we voor integratie als laatste stap in onze bestuurlijke slagkracht.

De stichtingen Jan Ligthartgroep Tilburg en Opmaat zijn betrouwbare partners bij bestuurlijke samenwerking binnen T-Primair en Plein 013. Alles is gericht op integrale aanpak voor onze kinderen thuis nabij. Alle Tilburgse scholen van beide stichtingen gebruiken een Integraal Locatieplan. Door op domeinen personeel, onderwijs en bedrijfsvoering de juiste keuzes te maken, zien we dat er mooie resultaten behaald worden. In de genoemde hoofdstukken over deze onderwerpen verantwoorden wij ons.

In 2018 is een boek uitgegeven over de geschiedenis van het openbaar en bijzonder neutraal onderwijs in Tilburg. Het boek, "Onderwijs met eenheid in verscheidenheid", geeft blijk van historisch besef en wat we kunnen leren vanuit het verleden. Het geeft ons ook een toekomstperspectief. Onderwijs zal meer en meer van de juiste samenwerkingen moeten hebben om onze kinderen de juiste ontwikkeling te kunnen bieden. Leerling krimp, ouderbetrokkenheid en het vinden van goed personeel zal ons uitdagingen geven.

Voorzitter College van Bestuur

Marius Liebrechts

Ondertekenblad

Handtekening:

Marius Liebregts
Voorzitter College van Bestuur

Handtekening:

Hilco Kivits
Voorzitter Raad van Toezicht

Dit bestuursverslag 2018 is vastgesteld door de Raad van Toezicht van de Stichting Opmaat

d.d. juni 2019

DEEL A: BESTUURSVERSLAG

Hoofstuk 1. Visie en missie, doelen 2018

Visie

De scholen van de Jan Ligthartgroep Tilburg hebben een duidelijk doel voor ogen: het onderwijs dusdanig inrichten dat het de basis vormt van het levenslang leren dat een mens doet (Jan Ligthart). De scholen van de Jan Ligthartgroep Tilburg zijn scholen voor basisonderwijs in Tilburg. Onze deuren staan open voor alle kinderen, waarbij we geen onderscheid maken in religieuze en culturele achtergronden.

Missie

Stichting Jan Ligthartgroep Tilburg: “ **Betrokken onderwijs, bijzonder voor ieder kind**”

- We werken volgens de tradities en inzichten van de pedagoog Jan Ligthart.
- We verzorgen hoogwaardig onderwijs, waarin welbevinden en ontwikkelen van kinderen centraal staat. De intensieve samenwerking met ouders en andere onderwijs- en zorginstellingen spreekt daarbij vanzelf.
- We creëren een aantrekkelijke leeromgeving waarin pedagogische, fysieke en sociale veiligheid is gewaarborgd.
- We kenmerken ons door een sterk innovatief karakter waarmee we antwoord bieden aan de snel veranderende maatschappij.
- Goed werkgeverschap en zorg voor de mensen die deze belangrijke pedagogische opdracht vervullen, hebben onze bijzondere aandacht.

Profiel en historie van de organisatie

Stichting Jan Ligthartgroep Tilburg is een organisatie voor bijzonder neutraal basisonderwijs in Midden-Brabant bestaande uit vier basisscholen gelegen in de gemeente Tilburg.

In augustus 2017 is de Eerste Jan Ligthartschool (Stichting Jan Ligthartgroep Tilburg) gefuseerd met Openbare basisschool Yore (Stichting Opmaat). Hieruit is de nieuwe Openbare school Kindercampus Oculus ontstaan. Op dit moment lopen fusiebesprekingen met Openbare basisschool Heerevelden (Stichting Opmaat) en Jan Ligthartschool Huibeven (Stichting Jan Ligthartgroep Tilburg). Vanaf 2020 zal sprake zijn van volledige harmonisering van beide stichtingen in een fusie. De eigen cultuur en entiteit kan behouden blijven.

Besturingsfilosofie

Stichting Jan Ligthartgroep Tilburg wil een duidelijke innovatieve betrokken rol spelen binnen het Tilburgse onderwijsveld. Zij doet dit vanuit het idee dat besturen dit samen moeten doen met andere partners zoals besturen voor primair en voortgezet onderwijs, gemeente, zorg en welzijnsinstellingen, kinderdagopvang.

De scholen vormen de kern van de organisatie. Zij zorgen voor de uitvoering van het onderwijs in de gemeente Tilburg. Zij hebben een relatieve autonomie, vooral onderwijskundig, binnen de gemeenschappelijke beleidskaders.

De decentrale uitvoering in de scholen wordt op centraal niveau ondersteund door het College van Bestuur en het Servicebureau. Het Servicebureau ondersteunt het College van Bestuur en de scholen

met hun kwaliteitszorg, het personeelsbeleid, het financiële beleid, de planning en control, ICT, huisvesting en facilitaire zaken. Full-serviced, alles in eigen beheer.

Het Servicebureau is gehuisvest in het voormalige gebouw van de Rijks HBS aan de Ringbaan Noord 240 te Tilburg. Een huurlocatie waar ook meerdere samenwerkende partners zijn gehuisvest.

Servicebureau, Ringbaan-Oost

Personele Unie

Vanaf 1 augustus 2016 is Stichting Jan Ligthartgroep Tilburg een bijzondere samenwerking aangegaan met Stichting Opmaat. Het doel is intensief samenwerken op de meest efficiënte wijze. De missie en visie is geharmoniseerd. De beide Stichtingen blijven aparte juridische entiteiten en maken haar eigen verslagen, maar gebruiken wel elkaars krachten. Via detacheringen worden combinatiefuncties ingevuld waar mogelijk. Ook in de aansturing zijn gemeenschappelijke rollen te zien.

Expeditie HPO

In 2018 is ook de start gemaakt voor de nieuwe planperiode, waarin we ons richten op verdere professionalisering van het onderwijs. We gaan voor een onderwijsaanbod wat aantoonbaar en wetenschappelijk onderbouwd tot betere resultaten leidt. De term die we hierbij tegen is HPO/HPS; hoog presenterende organisatie/hoog presterende scholen. Iedereen binnen de hele organisatie zal hiermee bezig zijn. Een grote beweging met een mooi resultaat wat onze kinderen nog beter op weg zal helpen naar de verdere toekomst.

En daar doen we het voor!

Hoofdstuk 2. De organisatie

Het College van Bestuur legt verantwoording af aan de Raad van Toezicht onder voorzitterschap van de heer H. Kivits. Taken en verantwoordelijkheden van de Raad van Toezicht, College van Bestuur en schooldirecteuren staan beschreven in het managementstatuut. Voor de samenstelling van de Raad van Toezicht verwijzen wij u naar het jaarverslag van de Raad van Toezicht (Deel C).

Jan Ligthartgroep Tilburg is lid van de brancheorganisatie voor het primair onderwijs, de PO-Raad. Zoals alle leden van de PO-Raad, heeft de stichting de Code Goed Onderwijsbestuur Primair Onderwijs conform vastgesteld. In deze code zijn basisprincipes vastgelegd omtrent professionaliteit van bestuurders en managers in het primair onderwijs.

Medezeggenschap

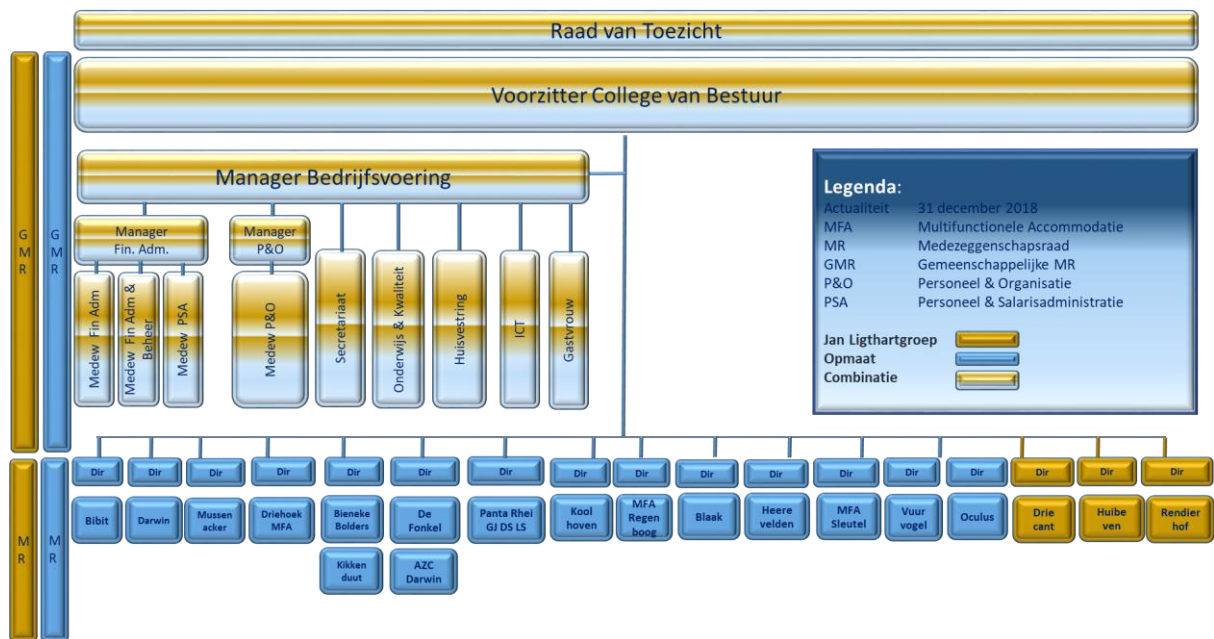
Elke school kent een medezeggenschapsraad (MR) waarin personeel en ouders evenredig vertegenwoordigd zijn. Daarnaast bestaat er een gemeenschappelijke medezeggenschapsraad (GMR). De GMR bestaat uit vertegenwoordigers van ouders en leerkrachten van verschillende scholen van Opmaat. De GMR is een directe gesprekspartner voor het College van Bestuur, bespreekt de bovenschoolse ontwikkelingen en is betrokken bij de totstandkoming van beleid. De leden van de GMR geven instemming of advies aan de beleidskeuzes. De GMR maakt een eigen jaarverslag. Door de samenstelling proberen wij binnen Jan Ligthartgroep Tilburg als stichting voldoende "oren en ogen" te hebben op de scholen.

Juridische structuur

De rechtsvorm van de organisatie is een stichting. Stichting Jan Ligthartgroep Tilburg staat ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel Brabant onder nummer 41095173.

Organogram

De organisatie is opgezet volgens het standaard inrichtingsprincipe van lijn en staf. De staf (servicebureau) is zo klein als mogelijk en ondersteunt de gehele organisatie. De directeurenverdeling kent een driedelige opzet: directeur voor een enkele school; directeur voor een school met meerdere locaties en een meerschoolse directeur.

Personele Unie; fusie

In 2016 zijn de stichtingen Jan Lighthartgroep Tilburg en Opmaat samengegaan in de Personele Unie. Met als stip op de horizon een fusie. De gedachte achter de Personele Unie is om méér uit de samenwerking te halen waar ouders en kinderen direct van profiteren en scholen meer elkaar kunnen ondersteunen.

Een eerste logische stap hierin was de oprichting van Kindercampus Oculus (2017): vanuit locatiededachte twee scholen van beide stichtingen met een scholenfusie optimaal laten samengaan en samenwonen.

Een tweede logische stap is ook weer vanuit de locatiededachte de doorontwikkeling van de samenwerking in een vernieuwd gebouw voor OBS De Heerevelden en de Jan Lighthartschool Huibeven in het huidige pand van de Huibeven (realisatie augustus 2019).

Een derde logische en tevens laatste stap is de optimale samenwerking tussen alle scholen (realisatie januari 2020) van beide stichtingen door met behoud van entiteit op te gaan in een administratieve besturenfusie en daarmee maximaal te kunnen profiteren van de samenwerkingsvoordelen. Met deze derde en tevens laatste stap volgt een kroon op het gehele proces wat mede door intensieve samenwerking met de medezeggenschap op een zorgvuldige wijze zal worden gerealiseerd.

Samenwerkingsverbanden

Stichting Jan Lighthartgroep Tilburg werkt vanuit de Personele Unie intensief samen met Opmaat. Het beste van de twee werelden wordt hiervoor ingezet, zo ook de samenwerking met alle externe en interne partners.

Stichting Opmaat / Stichting Jan Lighthartgroep Tilburg in de Personele Unie.

Alle onderwijsbesturen werken samen via de coöperatie T-Primair. Hierbij zijn inmiddels ook de omliggende kleinere gemeenten aangesloten.

Op vrijwel alle scholen is er een samenwerking met de kinderopvang.

Basisgegevens Jan Ligthartgroep-scholen

27CC **Jan Ligthartschool Driecant**, Dalemdreef 25, 5035 LZ Tilburg, tel. 013-4557816

Mw. M. van Herk

23DW **Jan Ligthartschool Huibeven** Glimmenstraat 7, 5043 MZ Tilburg, tel. 013-5702230

Mw. J. Oonk

08CP **Jan Ligthartschool Rendierhof**, Prof. Verbernelaan 5, 5037 AD Tilburg, tel. 013-4670809

Dhr. J.P. van der Horst

Aantal leerlingen (teldatum 01.10.2018)

Naam	Aantal leerlingen
JL Huibeven	358
JL Rendierhof	601
JL Driecant	370

Klachten en klachtafhandeling

Binnen het werk van de interne contactpersonen (icp) en de externe vertrouwenspersoon wordt een onderscheid gemaakt tussen melding, klacht en formele klacht.

Er is sprake van een melding wanneer er ongerustheid is over een situatie die anderen dan de melder betreft.

Er is sprake van een klacht wanneer er sprake is van ongenoegen dat de klager zelf betreft.

Er is sprake van een formele officiële klacht wanneer een derde partij als de externe vertrouwenspersoon, het bevoegd gezag of de klachtencommissie worden ingeschakeld, omdat men er op schoolniveau niet uit komt.

Op alle Jan Ligthartscholen wordt actief gewerkt aan het schoolveiligheidsbeleid. De interne klachtenregeling is op de websites van alle scholen goed vindbaar. Op alle Jan Ligthartscholen is een aanspreekpunt aanwezig voor de concrete pestgevallen en wordt er gewerkt aan het monitoren van het welbevinden van de leerlingen.

In de verslagperiode 2018:

We hebben in 2018 één officiële klacht gehad. Deze klacht heeft de klachtencommissie bereikt en is gedeeltelijk gegrond verklaard; er had beter gecommuniceerd kunnen worden.

Hoofstuk 3: Onderwijs & Kwaliteit

De Jan Ligthartscholen bieden kwalitatief hoogwaardig onderwijs om de kansen van al onze leerlingen in het vervolgonderwijs en hun deelname aan de samenleving te maximaliseren.

Of we dit doel behaald hebben meten we aan de hand van de volgende indicatoren:

De Jan Ligthartscholen presteren tenminste op het gemiddelde niveau van hun schoolgroep

Op Jan Ligthartscholen voelen ouders, kinderen en werknemers zich veilig

Tenminste 75% van uitgestroomde leerlingen naar het Voortgezet Onderwijs zit na drie jaar op het niveau van het schooladvies.

We maken een keuze voor inrichting Professionele Leergemeenschap op schoolniveau en bestuursniveau

Er is onderzoek gedaan (praktijk en studie) naar de mogelijkheden om door te groeien naar een leerende organisatie. Dit heeft geresulteerd in onze ambitie om ons onderwijs op een onderbouwde manier te versterken en de wijze waarop we ons onderwijs nu wordt georganiseerd te transformeren naar een organisatie die meerwaarde creëert voor alle betrokkenen. Om dit te bereiken hebben we een traject ingezet om te transformeren naar een Hoog Presterende Organisatie (HPO) met Hoog Presterende Scholen (HPS) (gebaseerd op onderzoeken Van der Waal, Senge, Hargreaves en Laker). De professionele leergemeenschap is de spil in een hoog presterende school. Het traject is uitgewerkt in de beleidsnotitie 'Expeditie HPO' en is ingezet.

Alle scholen beschikken over een teamfoto

Van alle 'losse' documenten is een samenhangend geheel gemaakt: "Mijn school in beeld". In dit document zijn alle zaken opgenomen die de basis vormen van het juiste onderwijs op de juiste plek. Het document wordt jaarlijks voor de herfstvakantie geëvalueerd en waar nodig bijgesteld. Dit subdoel is gerealiseerd, maar vraagt wel een vervolg in implementatie en borging.

We gaan het dashboard doorontwikkelen met accent op gebruik van het dashboard voor monitor en audit; rekenschap

Nieuwe inzichten door een onderzoek heeft ertoe geleid dat we dit breder opgaan pakken: Hoe organiseren we rekenschap op basis van de criteria van het "Huis van verandering"? (Onderzoek Hargreaves en Laker).

Analyse eindopbrengsten

Onze ambitie is dat elke Jan Ligthartgroep-school ten minste op het gemiddelde van de schoolgroep scoort.

Hieronder een tabel van de eindopbrengsten van de laatste drie schooljaren. De 1e Jan Ligthartschool bestaat niet meer. Er is dus geen eindtoets afgenomen in schooljaar 17-18.

Scholen	15-16	16-17	17-18
Eerste Jan Ligthartschool	V	V	n.v.t.
Jan Ligthartschool Huibeven	V	O	V
Jan Ligthartschool Driecant	V	V	V
Jan Ligthartschool Rendierhof	V	V	V

Conclusie n.a.v. eindopbrengsten

Alle scholen hebben een basisarrangement van de inspectie.
100% van onze scholen gebruikt de centrale eindtoets.

Conclusie n.a.v. analyse sociale veiligheid

100% van de scholen heeft in schooljaar 2017-2018 voldoende eindopbrengsten gehaald als we de inspectie ondergrens hanteren.

100% van de scholen heeft onze bestuursambitie behaald.

Op basis van deze resultaten zijn wij tevreden. We zien echter, dat de tussenopbrengsten op Huibeven onvoldoende groei laten zien. Het ingezette verandertraject "Expeditie HPO" gaat de benodigde verbeteringen opleveren.

Bent u benieuwd naar de separate resultaten van de scholen, ga dan naar: www.scholenopdekaart.nl

Analyse Sociale veiligheid

Om dit te meten hanteren we de sociale veiligheidsonderzoeken in Vensters PO. Onze ambitie is, dat kinderen een 8 of hoger scoren en dat werknemers een 7 of hoger scoren.

Conclusie n.a.v. analyse sociale veiligheid

100% van de kinderen behaalt onze bestuursambitie

100% van de ouders behaalt onze bestuursambitie

100% van de werknemers behaalt onze bestuursambitie

Op basis van deze resultaten zijn we tevreden.

Analyse Vervolgsucces

Om het vervolgsucces te bepalen voor onze kinderen maken we gebruik van de gegevens uit Vensters PO. Onze ambitie is, dat ten minste 75% van de uitgestroomde leerlingen na 3 jaar op het niveau van het schooladvies presteert.

In onderstaande analyse is de 1e Jan Ligthartschool wel meegenomen.

Conclusie n.a.v. vervolgsucces

0% van de scholen behaalt de bestuursambitie

Bij 100% van de scholen is de groep opstroom groter dan de groep afstroom

Bij 0% van de scholen is de groep afstroom groter dan de groep opstroom

Bij 0% van de scholen is de afstroom en opstroom gelijk

Op basis van deze resultaten zijn wij uiteraard niet tevreden. Scholen en bestuur gaan een grondige analyse maken van deze cijfers en daarop actie ondernemen.

Passend onderwijs

Binnen samenwerkingsverband Plein 013 hebben de scholen invulling gegeven aan hun schoolondersteuningsplan. De beschikbare gelden worden gebruikt om:

1. Teamactiviteiten om passend onderwijs nog beter vorm te kunnen geven
2. Groepsgebonden extra ondersteuning te kunnen bieden
3. Arrangementen voor individuele leerlingen te kunnen bieden
4. Verwijzingen van leerlingen te bekostigen

Op al onze scholen zijn leerlingen met een arrangement. Dat wil niet zeggen dat alle leerlingen binnen Jan Ligthartgroep Tilburg een passende plek hebben. Er blijft een leerlingenstroom naar het speciaal (basis)onderwijs

De gelden van passend onderwijs worden op leerlingenaantal aan de scholen toegekend. De Jan Ligthartgroep doet onderzoek naar een betere verdeling van de gelden, waarbij we ons laten leiden door het principe: Het geld volgt het kind. We zullen dus meer moeten kijken naar de schoolpopulatie en specifieke behoefte van kinderen om ervoor te zorgen dat we nog beter passend onderwijs kunnen verzorgen.

De Intern Begeleiders zijn de spil in het vormgeven van passend onderwijs binnen de school en dus ook in ons ingezette veranderingstraject. Daartoe zijn de volgende acties ingezet:

1. Opleiding intern begeleider binnen een HPO organisatie
2. Afstemming en duidelijkheid betreffende kun taken

Kindcentra

Jan Ligthartgroep-scholen zijn een Kindcentrum (waar dat mogelijk is integraal)

Alle onze scholen werken samen met de voorschoolse opvang om een ononderbroken ontwikkeling van kinderen te garanderen. De kinderen, pedagogisch medewerkers en leerkrachten ontmoeten elkaar steeds structureler en werken met zelfde themá, regels en afspraken.

Rendierhof werkt zeer intensief samen met de voorschoolse opvang.

Er is (nog) geen Integraal Kindcentrum binnen onze stichting.

Ontwikkeling & Innovatie

Ontwikkelacademie

Om het hoofddoel van Onderwijs & Kwaliteit te kunnen realiseren, is het van belang dat we voldoende gekwalificeerd personeel hebben. Medewerkers van Jan Ligthartgroep Tilburg worden gestimuleerd en gefaciliteerd om zich voortdurend te ontwikkelen. Dit gebeurt op verschillende niveaus:

1. T-Primair niveau
2. Bestuursniveau
3. Schoolniveau
4. Individueel niveau

De directeuren maken op schoolniveau een nascholingsplan (aan de hand van het document 'Mijn School in Beeld') wordt de ontwikkelbehoefte in kaart gebracht en het nascholingsplan gemaakt.

Aan de hand van alle nascholingsplannen wordt gekeken naar de gezamenlijke ontwikkelbehoefte. Dit

vormt de basis van het aanbod via De Ontwikkelacademie. Daarnaast wordt ook ingezet op ontwikkelpunten vanuit de organisatie en op innovatie.

Op alle niveaus wordt er via De Ontwikkelacademie aanbod gedaan om de medewerkers te ondersteunen in hun ontwikkeling. Het aanbod is gericht op drie domeinen:

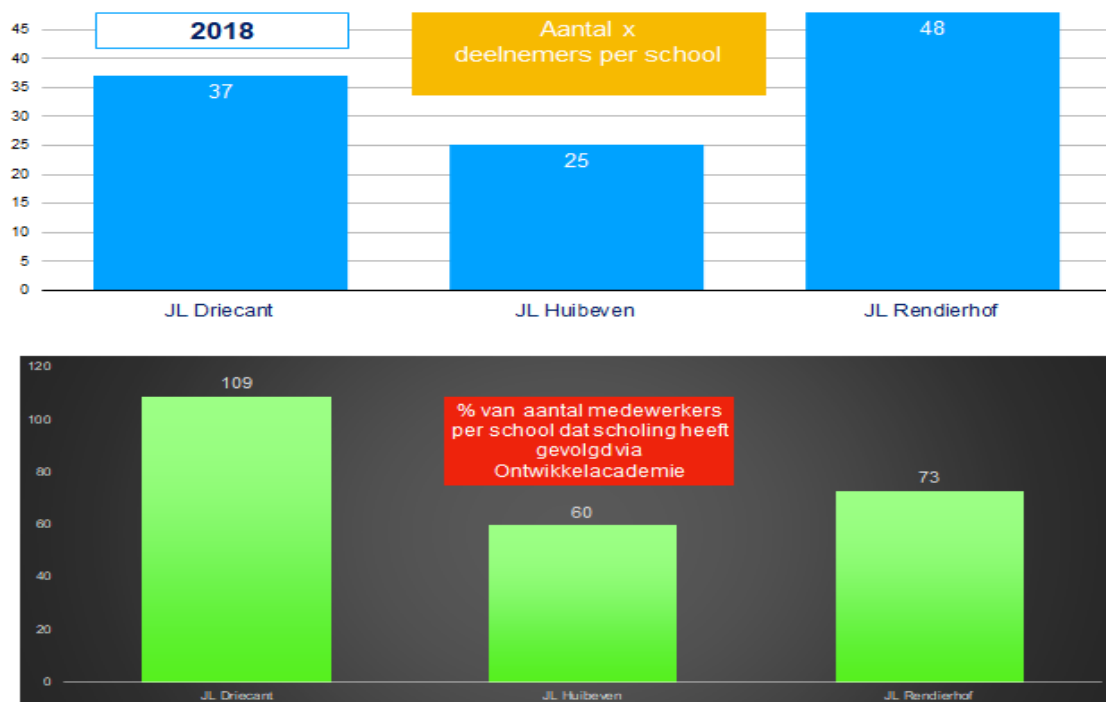
Inspiratie, inzetbaarheid en professionalisering.

Deze domeinen hebben indirect en direct invloed op elkaar. Voor iedere medewerker is er de keuze om zich middels een of meerdere domeinen te ontwikkelen. Deze drie domeinen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden.

Iedere medewerker van Jan Ligthartgroep krijgt de kans zich te ontwikkelen

Naast de professionalisering dat op teamniveau gebeurt binnen de school, heeft iedere medewerker de mogelijkheid zich verder te professionaliseren. Dit kan via geplande scholing dat in het nascholingsplan is opgenomen, of via De Ontwikkelacademie.

In 2018 is 152 keer scholing gevolgd via De Ontwikkelacademie door medewerkers van De Jan Ligthartgroep Tilburg. Er zijn 194 'events' aangeboden. Van losse inspiratiesessies tot modules van de Master En. Hieronder is een overzicht per school te zien van het aantal medewerkers dat scholing heeft gevolgd via De Ontwikkelacademie.

Er wordt een professioneel coachingsnetwerk opgezet binnen de Jan Ligthartgroep Tilburg

In uitvoering

Er is gestart met het opzetten van een eigen coachingsnetwerk. Hiervoor is een projectplan geschreven en een externe coach aangetrokken om dit binnen twee jaar te kunnen realiseren. We liggen nog op koers volgens planning.

Toekomstige leerkrachten lopen stage op een school die is toegetreden tot het partnerschap Op-leiden In School

Volgens het verdelingsvoorstel van deze regio, mogen er vanuit Jan Ligthartgroep drie scholen actief opleidingschool zijn. Voor Jan Ligthartgroep zijn alle scholen toegetreden tot het partnerschap Opleiden In School.

Hoofdstuk 4. Personeel

In ons streven naar kwalitatief goed personeel, zijn in het strategisch beleidsplan 2015-2019 op het domein 'Personeel' de volgende doelstellingen omschreven:

- Jan Ligthartgroep bevordert duurzame inzetbaarheid van haar medewerkers
- Alle medewerkers werken planmatig aan de eigen professionalisering
- Jan Ligthartgroep heeft een gemiddeld verzuimpercentage dat lager is dan het landelijk gemiddelde

Deze doelstellingen staan in het verlengde van de missie en visie van de Jan Ligthartgroep en zijn uitgewerkt in het jaarplan.

Jan Ligthartgroep bevordert de duurzame inzetbaarheid van haar medewerkers

- De dialoog over duurzame inzetbaarheid wordt frequent gevoerd en minimaal éénmaal per jaar schriftelijk vastgelegd (en geborgd).
- Vanuit de werkdrukmiddelen heeft elke school de ruimte gekregen om dit zo efficiënt mogelijk in te zetten. In 2019 wordt dit geëvalueerd en wordt bekeken of het beoogde resultaat behaald is.
- Afgestemd aanbod in de Ontwikkelacademie.
- De Arbozorg is gericht op een andere aanpak; de duurzame inzetbaarheid van medewerkers staat centraal.

Alle medewerkers werken planmatig aan de eigen professionalisering

- Borgen in de gesprekkencyclus
- Borgen in de het nascholingsplan
- Borgen in het de scholingstrajecten vanuit HPO
- Facilitering via de Ontwikkelacademie

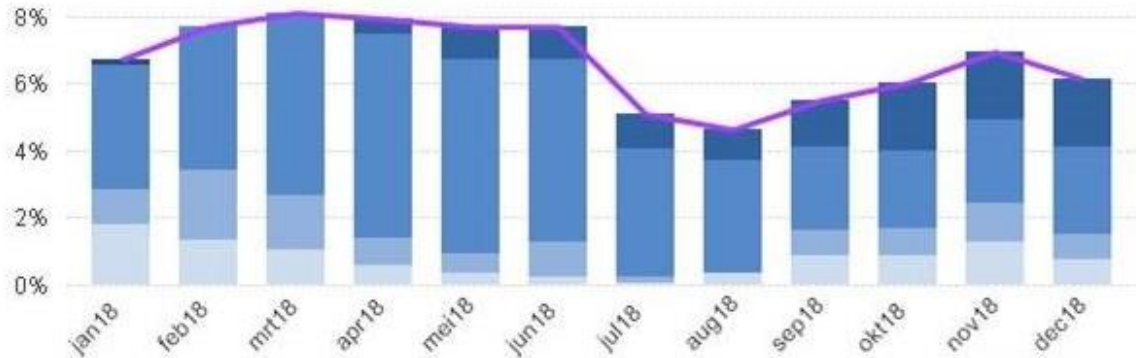
Jan Ligthartgroep Tilburg heeft een gemiddeld verzuimpercentage dat lager is dan het landelijk gemiddelde

- Frequente agendering in de Directeuren Leerkringen
- Actieve monitoring vanuit het servicebureau
- Verzuim is een succesindicator in het dashboard
- Andere inrichting van de Arbozorg -> gericht op duurzame inzetbaarheid van medewerkers.
- Focus op de preventieve kant

In het jaarverslag van 2017 is ingezet op een daling van het verzuimpercentage; dat is gelukt. Het gerealiseerde percentage is nog niet onder de landelijke norm.

Het gemiddelde verzuimpercentage is in 2018 6,6%. Dit is een daling t.o.v. het verzuimpercentage van 7,49% in 2017. De meldingsfrequentie was in 2018 0,88 en deze is iets gestegen ten opzichte van 2017 (0,83). Het verzuimpercentage is nog iets hoger dan het branchegemiddelde en de meldingsfrequentie

is lager dan het branchegemiddelde¹. Jan Ligthartgroep heeft voornamelijk te maken met langdurig verzuim (veelal psychisch). Voor 2019 is het de verwachting dat een aantal langlopende verzuimdosiers afgerond worden. De verschillen in verzuimpercentage tussen de scholen zijn aanzienlijk.

In het dashboard dat gevuld wordt door de directies is verzuim een succesindicator. Met dit managementinstrument worden de verzuimontwikkelingen gemonitord en leggen directeuren verantwoording af.

Belangrijkste activiteiten in 2018

Onderstaande activiteiten en ingezette ontwikkelingen hebben, direct of indirect, een bijdrage leveren aan de realisatie van bovenstaande doelen:

- Aanbesteding Arbozorg primair gericht op de duurzame inzetbaarheid van medewerkers;
- Voorbereiding fusie Jan Ligthartschool Huibeven – OBS De Heerevelden per 01-08-2019;
- Opstart zij-instroomtraject;
- Verfijning gebruik normjaartaakinstrument Cupella;
- Ontwikkeling en implementatie beleid 'ontwikkelperspectief directeuren van DB naar DC';
- Accreditatieprocedure L10-L11;
- Mobiliteit.

Doelen voor 2019

- Het behouden en aantrekken van kwalitatief goed personeel voor alle scholen. Dit doen we onder andere door het zij-stroomtraject verder uit te bouwen en te borgen in onze organisatie. Tevens zetten we in op een flexibel en gebalanceerd functiehuis.
- HPO-traject; het duurzaam verhogen van de kwaliteit van ons onderwijs en investering in de professionele rol van de medewerkers;
- Het gemiddelde verzuimpercentage daalt verder en komt daarmee onder het landelijke gemiddelde van 5,9%.
- Afstemming aanbod Ontwikkelacademie en HPO-ontwikkeling.
- Het verder harmoniseren, afstemmen en gezamenlijk ontwikkelen van beleid tussen de twee organisaties van de Personele Unie. Dit in voorbereiding op de voorgenomen fusie tussen Stichting Opmaat en de Jan Ligthartgroep Tilburg per 01-01-2020;
- Het voldoen aan alle wettelijke verplichting die de Cao PO stelt op het domein van 'Personeel en Organisatie' zoals het werkverdelingsplan.

¹ Verzuimonderzoek PO en VO (Min. van OCW/ DUO): verzuim% BO = 5,9% meldingsfrequentie: 0,9

We blijven sturen op en investeren in een 'organisatieklimaat' waarbij de werknemer de verantwoordelijkheid kan en wil nemen voor de eigen duurzame inzetbaarheid en professionalisering; de sleutel hiertoe ligt bij hen zelf.

Naheffing WW-uitkeringen door Participatiefonds

De vuistregel is dat de Jan Ligthartgroep Tilburg als onderwijsorganisatie de kosten van een werkloosheidsuitkering draagt als zij de laatste werkgever is voordat de werknemer werkloos raakt én als de werknemer recht heeft op een werkloosheidsuitkering. Met ander woorden: wij zijn 'verplicht eigen risicodragers' voor WW- en WOPO uitkeringen. Hieromtrent zijn de navolgende beleidsafspraken vastgelegd in de notitie 'naheffingen WW':

- Waar mogelijk tijdelijke dienstverbanden beperken tot minder dan 26 weken;
- Indien van toepassing: instroomtoets participatiefonds succesvol doorlopen;
- Anticiperen op kosten voortvloeiend uit WW-aanspraken;
- Uitwerken van gerichte inzet van leerkrachten met WW-aanspraken via het RTC;
- Controleren van de inhoudingen en of de verrekende uitkeringskosten op de correcte gronden wordt verrekend.

Hoofdstuk 5: Bedrijfsvoering & Huisvesting

De Jan Ligthartgroep Tilburg maakt gebruik van de serviceorganisatie van Opmaat. Daar is het management integraal geregeld en geborgd.

De stichting beschikt over drie scholen: Driecant (een huurlocatie van de Gemeente die het onderhoud ook georganiseerd heeft), Rendierhof en Huibeven.

- **Huibeven** wordt in 2019 verbouwd waardoor het gebouw gaat dienen als de nieuwe school voor de te fuseren scholen Heerevelden en Huibeven. Hierdoor wordt het toekomst-vast en passend bij de huidige eisen van deze tijd.
- **Rendierhof** wordt beheerd via Opmaat door VSBuildingcare. Het gebouw staat er netjes bij, zeker na de laatste verbouwing van het deel van Kinderstad waardoor het een nog mooier aanzien heeft gekregen.
- **Driecant** wordt via het onderhoudsprogramma van de gemeente weer aangepast.

Voor alle scholen geldt dat klimaatsystemen grote aandacht verdienen. Voor Huibeven wordt hier in de verbouwing rekening mee gehouden, bij Rendierhof zijn er een aantal kleine initiatieven ingezet, Driecant is redelijk tot goed op orde.

Hoofdstuk 6: Financiën en Risicomanagement

Continuïteit paragraaf en toekomstige ontwikkelingen

Het wordt steeds belangrijker om toekomstgericht te denken over de financiële effecten van het te voeren beleid. Het is niet voor niets vanaf 2013 een verplicht onderdeel geworden van de verslaglegging. Risico's, onzekerheden: we benoemen ze waar mogelijk, leggen ze vast in verslagen (begrotingen, Bestuur Formatie Plan, Risicomonitor, Dashboard...). We borgen ze in controles (zoveel mogelijk binnen de gebruikte systemen). We hanteren een handboek AO / IC wat periodiek geüpdatet wordt. Het blijft een uitdaging om te voorspellen maar het helpt ons ook om vooruit te blijven kijken, te anticiperen en het niet te laten overkomen.

Doel van de Stichting

Doel van de Stichting is het in stand houden van het Bijzonder Neutraal Onderwijs in Tilburg. Hierbij zijn het locatiebeleid, de leerlingencrimp, de status van de gebouwen en middelen en de mogelijkheden tot samenwerking bepalend. Vanuit een goede solvabiliteit is er voldoende financiële zekerheid.

Samenwerking

Samen met Onderwijscoöperatie T-Primair, de overkoepelende organisatie van het Samenwerkingsverband Tilburg Plein 013 en de gemeente, wordt goed locatiebeleid ontwikkeld. Voorspelbare bewegingen op die locatie in de komende jaren geeft zicht op de meest passende oplossingen die samen genomen kunnen worden. Zowel voor de gebouwen als de wijze waarop invulling aan het onderwijs kan worden gegeven.

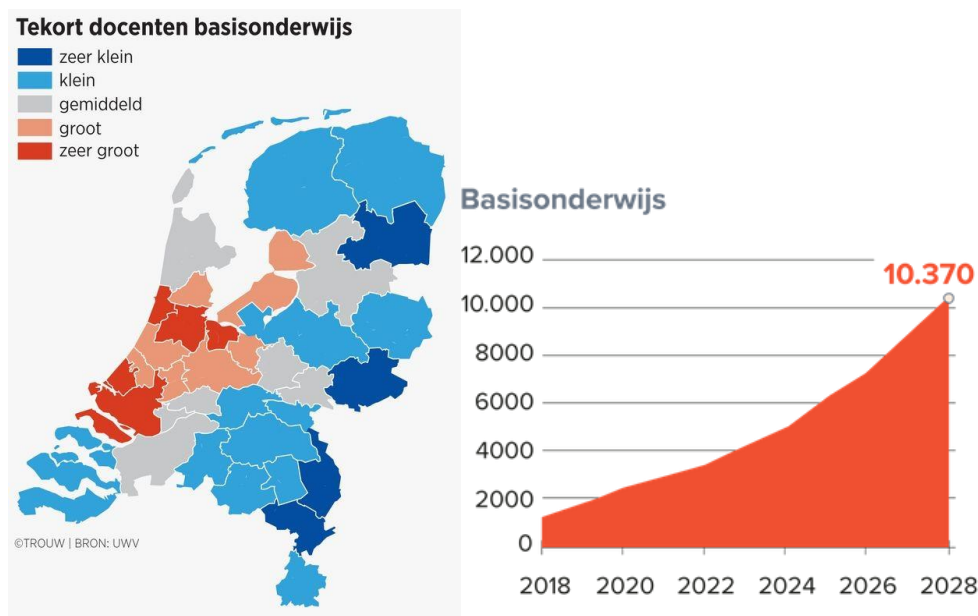
En dat samenwerken noodzakelijk is, blijkt ook uit de wens en noodzaak om een regionaal transfercentrum (RTC) in te richten met elkaar om vervangingen te kunnen regelen. Dit is in 2016 gerealiseerd.

Beleggen en belenen

Ook is aangegeven dat de Jan Ligthartgroep Tilburg vanuit financieel perspectief stabiel is en met voldoende vertrouwen de toekomst in kan. Gelden worden zorgvuldig beheerd in overleg met de treasurycommissie. Er worden geen risicoposities genomen.

Personeelsverloop/personeelstekort

Personeelsverloop naar extern is vrijwel niet aan de orde. Interne mobiliteit wordt uitnodigend aangeboden om flexibiliteit te behouden. Voor de toekomst leeft het grote vraagstuk het lerarentekort. Inmiddels is dit samen met alle andere besturen opgepakt via T-Primair. De overheid schetst in 2020 een tekort van 4.000 FTE en in 2025 10.000 FTE. We zullen dus moeten investeren in alternatieve oplossingen.

Vervangingsbeleid

Inventaris wordt vervangen als het de economische levensduur heeft bereikt, of zoveel eerder (technisch) en zeker daar waar risico's kunnen ontstaan door gevaarlijke situaties. Speeltoestellen vormen hierin een belangrijke factor: de aanschaf wordt vaak gedaan door sponsoring of oudergelden, het onderhoud pas als blijkt na keuring (jaarlijks) dat dit aan de orde is. Dit willen we voorblijven. De toestellen worden tijdig vervangen bij ernstige slijtage of wanneer er risico's kunnen aandienen.

Personele Unie en fusies

In 2016 is de Personele Unie met Stichting Opmaat een feit geworden. We maken gebruik van elkaars kennis en krachten. Indien er aanleiding is om méér te doen dan enkel samenwerken, zoals de fusie in 2017 tussen de Eerste Jan Ligthartschool en OBS Yore, zal die keuze in goed overleg worden gemaakt. Zo zal in 2019 Heerevelden met Huibeven fuseren, en in 2020 de beide Stichtingen volledig in elkaar opgaan in de nieuwe Stichting. Ook zal in 2019 een kleine school in Udenhout fuseren met een ander Bestuur, om de continuïteit van de school te kunnen vasthouden.

Belastingen

Fiscaal is er in 2016 overeenstemming bereikt met de Belastingdienst over het verlenen van service (administratief) door Stichting Opmaat aan de Jan Ligthartgroep Tilburg. Hierdoor is samenwerken zonder extra kostenverhoging mogelijk geworden.

Meerjarenbalans

Meerjarenbalans				
	2018	2019	2020	2021
ACTIVA				
Materiële vaste activa	607.628	617.000	627.000	637.000
Vlottende activa				
Vorderingen	455.211	450.000	445.000	440.000
Liquide middelen	2.057.658	2.047.000	2.337.000	2.577.000
Totaal Activa	3.120.496	3.114.000	3.409.000	3.654.000
PASSIVA				
<u>Eigen vermogen</u>				
Algemene reserve	1.029.164	1.117.000	1.419.000	1.745.000
Bestemmingsfonds (privaat)	110.499	90.000	85.000	80.000
	1.139.663	1.207.000	1.504.000	1.825.000
Voorzieningen				
Personeelsvoorzieningen	96.426	94.000	96.000	94.000
Overige voorzieningen	843.282	838.000	833.000	828.000
	939.708	932.000	929.000	922.000
Kortlopende schulden	1.041.126	975.000	976.000	907.000
Totaal Passiva	3.120.496	3.114.000	3.409.000	3.654.000

Meerjarenbegroting

Grootboekrekening	Actieve begro	Actieve begro	Actieve begro	Actieve begro
	2018	2019	2020	2021
3.1.1 Rijksbijdrage OCW/EZ	6.434.629	6.820.248	6.701.727	6.550.964
3.1.2 Overige subsidies OCW/EZ	243.902	297.316	373.646	452.404
3.1.3 Af: inkomensoverdrachten	0	0	0	0
3.1.4 Ontvangen doorbetalingen rijksbijdrage SWV	495.686	505.533	335.000	332.000
3.1 Rijksbijdragen	7.174.217	7.623.096	7.410.373	7.335.368
3.2.1 Gemeentelijke bijdragen en subsidies	20.000	105.000	35.000	30.000
3.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidies	20.000	105.000	35.000	30.000
3.5.6 Overige (overige baten)	106.141	427.619	380.822	380.822
3.5 Overige baten	106.141	427.619	380.822	380.822
3 Opbrengsten	7.300.358	8.155.715	7.826.195	7.746.190
4.1.1 Lonen en salarissen	5.332.503	5.990.456	5.568.825	5.511.783
4.1.2 Overige personele lasten	281.450	532.700	519.000	500.800
4.1.3 Af: uitkeringen	-126.000	-232.354	-235.056	-240.290
4.1 Personeelslasten	5.487.953	6.290.802	5.852.769	5.772.293
4.2 Afschrijvingen	239.952	189.850	187.473	186.071
4.3 Huisvestingslasten	444.700	458.850	456.400	453.900
4.4.1 Administratie- en beheerslasten	182.340	232.700	164.650	162.550
4.4.4 Overige (overige lasten)	944.684	894.988	862.383	844.455
4.4 Overige lasten	1.127.024	1.127.688	1.027.033	1.007.005
4 Kosten	7.299.629	8.067.191	7.523.676	7.419.270
5.1 Rentebaten	0	0	0	
5.5 Rentelasten	500	755	755	755
5 Financiële baten en lasten	-500	-755	-755	-755
1 Resultaat	228	87.770	301.765	326.165

De cijfers ná 2020 vertekenen omdat op 01-01-2020 de fusie tussen Stichting Opmaat en Stichting Jan Ligthartgroep Tilburg gaat plaatsvinden. In aanloop hiernaar toe zullen nieuwe kinderen worden ingeschreven in de ene stichting, terwijl niet alle kosten goed verdeeld kunnen worden en zullen landen in de andere stichting. Het rekenmodel kan hier niet goed mee omgaan.

Ontwikkeling leerlingenaantal

Stichting Jan Ligthartgroep Tilburg moet rekening houden met krimp van het aantal leerlingen. De organisatie anticipeert hierop. Er is minder personeel nodig om de werkzaamheden uit te voeren (De begrote Personele lasten 2019 en 2020 zijn lager dan de begroting 2018). Stichting Jan Ligthartgroep Tilburg heeft hier beleid voor ontwikkeld en voert overleg met de collega besturen in betrokken gemeenten. Daarnaast blijven we actief inzetten op de werving van leerlingen door o.a. een professionele en aansprekende website, goed kwalitatief onderwijs en medewerkers die trots en passie uitstralen.

De personele bekostiging (onderdeel van de Rijksbijdragen) gebaseerd op het aantal leerlingen bepaalt voor een groot deel de omvang van de formatie. Het leerlingenaantal zal de komende jaren naar verwachting dalen van 1.385 op 1 oktober 2017 naar 1.202 op 1 oktober 2021.

In onderstaand overzicht zijn de werkelijke leerlingaantallen en prognoses van onze totale organisatie per 1 oktober vermeld. De prognoses zijn door de directeurs gemaakt op basis van huidige uitstroom en verwachte instroom.

	okt-2017	okt-2018	okt-2019	okt-2020	okt-21
Aantal leerlingen van 4 t/m 7 jaar	633	620	619	596	584
Aantal leerlingen vanaf 8 jaar	752	709	679	658	618
Totaal aantal leerlingen	1.385	1.329	1.298	1.254	1.202

Personele lasten

Er wordt jaarlijks bekeken hoe om te gaan met het al dan niet verlengen van tijdelijke aanstellingen of het omzetten naar vaste aanstelling. Voor de gedetailleerde sturing hierop beschikt de stichting over een Bestuur Formatieplan.

Hieronder wordt de formatie in fte weergegeven (peildatum 01-10 van het genoemd schooljaar)

	okt-2017	okt-2018	okt-2019	okt-2020	okt-21
Directie	2,80	2,50	1,80	1,80	1,80
OP	64,50	64,47	59,35	59,35	61,19
OOP	13,69	13,87	13,19	13,19	14,18
Totaal fte	80,99	80,84	74,34	74,34	77,17

De OOP-formatie neemt in 2019 af. De formatie OP volgt de komende jaren de ontwikkeling van de leerlingen.

Bij het opstellen van de meerjarenbegroting is nog geen rekening gehouden met de fusie tussen Hui-
beven en Heerevelden per 1 augustus 2019.

Kwaliteit van het onderwijs wordt beter in een Hoog Presterende Organisatie

Algemeen thema binnen het onderwijs is het aansluiten bij hedendaagse eisen en wensen om kinderen zoveel mogelijk bagage mee te kunnen geven in hun verdere doorgroei. Door uitgebreid (wetenschappelijk) onderzoek zijn we uitgekomen op een meerjarig programma wat alles en iedereen raakt in de organisatie. We zijn gestart met opleidingen en begeleiding voor iedereen. De doorloop van het programma is 2 ½ jaar. Uiteindelijk zal dit ook in de structuur van de organisatie zichtbaar worden. Iedereen wordt meegenomen, in informatie en besluitvorming.

Energieaccord versus frisse scholen

Soms zijn er dilemma's: het energieaccord kan strijdig zijn met de norm frisse scholen. Met het steeds wisselender en veranderende klimaat wordt er meer verwacht van een gebouw en de installatie. Het is steeds afwegen wat het optimum is. Gemeentes hebben de plicht om te gaan handhaven en dat willen we voorblijven. We zullen steeds proberen verantwoordde keuzes te blijven maken.

Accountant

De controle wordt uitgevoerd door Wijs Onderwijsaccountants. Voorgaand jaar was het eerste jaar dat Wijs de controle over het boekjaar heeft uitgevoerd. De kwaliteit en stabiliteit wordt met behulp van de verbeterpunten aangedragen door de accountant op basis van de interim-, en reguliere controle steeds beter vormgegeven in procesoptimalisatie. In 2018 is een start gemaakt met het "In controll framework". Door dit traject samen met de accountant op te bouwen en jaarlijks te evalueren zorgt er voor dat de organisatie naar een niveau gaat waarin continue getoetst wordt of zij voldoet aan de eisen gesteld door de controlerend en belanghebbende partijen.

Begroting

Uitgangspunt is het kunnen realiseren van het schoolplan binnen de financiële kaders. Het begrote resultaat 2019 komt uit op een positief resultaat van € 87.770. De fusie tussen Jan Ligthartschool Hui-beven en de Opmaatschool Heerevelden vindt plaats per 1 augustus 2019 en zal de nodige impact op de financiën hebben van beide organisaties. De fusieschool wordt gehuisvest in het pand van Hui-beven, dat op dit moment wordt aangepast aan de nieuwe situatie.

Goed begroten blijft een lastige opdracht binnen het onderwijs, omdat er veel onvoorspelbaarheid zit in de inkomsten. In de ideale situatie worden vaste kosten gedekt met vaste inkomsten. In de praktijk blijkt dit vaak lastig en wordt er veelal vanuit voorzichtigheid gehandeld. Steeds weer blijkt dat goed begroten met veel kennis van de school en gevoel daarbij belangrijk is. In 2018 is wederom gebleken dat na afloop van het schooljaar 2017/2018 nog extra middelen beschikbaar gesteld worden door OCW, die niet meer ten gunste van het betreffende schooljaar kunnen worden ingezet. Ook om in de vastgestelde begroting daar goed mee om te kunnen gaan is een uitdaging. Hierop willen we in de toekomst meer anticiperen.

Financiële positie van de Stichting

Schoolplannen worden financieel vertaald en vervolgens op inhoud gevolg en bijgestuurd. Voor het financieel begroten en analyseren, en indien nodig ook het simuleren, wordt gebruikt gemaakt van een professioneel begrotingssysteem. Daarnaast wordt gewerkt met een managementinformatie systeem waarmee de directeurs hun financiële- en personele administratie kunnen volgen tot elke gewenste niveau zodat zij in staat zijn om het overzicht te houden en verantwoordelijkheid te kunnen nemen.

Het financiële beleid is gericht op de continuïteit van de Stichting. Door de aangekondigde fusie tussen de Stichting Jan Ligthartgroep Tilburg en Stichting Opmaat wordt de continuïteit geborgd in een grotere organisatie waar de voordelen liggen op alle beleidsonderdelen die essentieel zijn voor een goede voorzetting van de twee resterende scholen van Jan Ligthart. De stichting wil minimaal voldoen aan de financiële kengetallen die hiervoor een goede handreiking zijn.

Risicomanagement

Algemeen

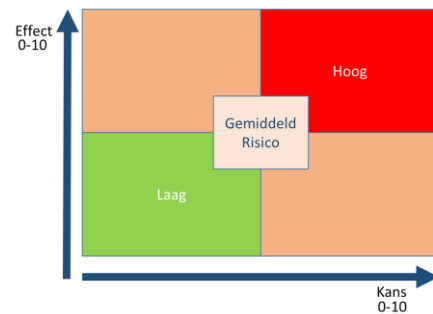
De Jan Ligthartgroep is een professionele organisatie die zich bewust wil zijn van de te lopen risico's in de organisatie. Daar waar risico's groot zijn, moeten risicobeperkende maatregelen worden ingezet. Risicomanagement is het continue proces van opstellen en analyseren van risico's binnen een organisatie en vervolgens het ontwerpen en implementeren van maatregelen om de kans van optreden van deze risico's te verminderen.

Volgens de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving is het verplicht om verantwoording af te leggen over het gevoerde beleid ten aanzien van risicomanagement. In overeenstemming met de Code Goed Bestuur dient het College van Bestuur in het jaarverslag te kunnen verklaren dat de interne risicobeheersings- en controlesystemen adequaat en effectief zijn.

Doel risicomanagement

Risicomanagement houdt in dat voortdurend aandacht wordt besteed aan een aantal aspecten:

- Continue risico's inventariseren en beheersen.
- Risicobewustzijn creëren.
- Proactief met risico's omgaan in plaats van reactief.
- Bewust met risico's omgaan en bijbehorende beheersmaatregelen afwegen.

Jan Ligthart gebruikt een eigen opgesteld instrument. De basis is het "Montgomery"-model, van kans en effect.

De factor die hieruit ontstaat, geeft in het kwadrant onderstaand beeld:

- **Laag risico:** accepteren, maatregelen zijn niet nodig.
- **Gemiddeld risico:** maatregelen zijn nodig!
- **Hoog risico:** aanvullende maatregelen zijn nodig!

De risicomonitor kent de volgende velden:

- **Omschrijving:** benoemen van het risico wat kan voorkomen.
- **Kans:** op een schaal van 1-10 aangeven hoe groot dat de kans is dat het zich openbaart.
- **Effect:** op een schaal van 1-10 aangeven hoe groot het effect is
- **Resultaat:** dit wordt automatisch getoond met bijpassende kleur.
- **Maatregel:** welke maatregel genomen moet worden of is genomen
- **Extra maatregel:** bij hoog risico (rood) is een extra maatregel nodig.

De voornaamste te benoemen risico's categorie rood²:

(hiervoor zijn aanvullende maatregelen getroffen)

	Leerlingen krimp
	Zij uitstroom
	Schoolambities
	Leeftijdsopbouw, met name 55 jaar en ouder.
	Effecten van de WWZ
	Taken, rollen, bevoegdheden
	PDCA cyclus
	ICT beleid

² De onderwerpen zijn vrijwel dezelfde als voorheen en blijven onder voortdurende aandacht.

De voornaamste risico's categorie oranje:

	Kwaliteit van de trendanalyses
	Vervangingsregeling / continuïteit
	Kwaliteit Service organisatie
	Sturen op financiële kengetallen
	Achterstanden in administratie
	Back up risicovolle bestanden

In Control Statement

De Personele Unie is in 2018 gestart met het opstellen van een In Control Statement. Het opgestelde normenkader (framework) is besproken met de accountant. Deze basis wordt in 2019 verder uit gebouwd tot een In Control Statement en opgenomen in de PCDA Cyclus.

Besturing (PCDA)

Het strategisch beleid is de aanleiding van de uitvoeren de plannen (schoolplan, jaarplan, begroting). Het dashboard per school geeft op alle onderdelen aan waar de school in dat kwartaal staat. De conclusies en de aanvullende teksten komen terug in het kwartaalverslag. Daarnaast is er in 2018 het eerder genoemde managementinformatie systeem geïntroduceerd zodat daarmee de cirkel rond is en een goede opvolging van de gemaakte plannen kan worden gegeven.

Balans per 31 december 2018

Balans na resultaat bestemming				
	31-12-2018		31-12-2017	
ACTIVA				
<u>Materiële vaste activa</u>				
Inventaris en apparatuur	404.396		372.793	
Andere bedrijfsmiddelen	203.232		266.259	
		607.628		639.052
<u>Vorderingen</u>				
Debiteuren	100.633		66.420	
OCW/LNV	345.243		382.285	
Overige overheden	0		0	
Overlopende activa	9.335		64.123	
		455.211		512.828
<u>Liquide middelen</u>				
Kasmiddelen	739		1.042	
Tegoeden op bank- en girorekeningen	2.056.918		1.779.795	
		2.057.658		1.780.837
Totaal Activa		3.120.496		2.932.716
PASSIVA				
<u>Eigen vermogen</u>				
Algemene reserve	1.029.164		988.582	
Bestemmingsfonds (privaat)	110.499		97.952	
		1.139.663		1.086.534
<u>Voorzieningen</u>				
Personeelsvoorzieningen	96.426		62.890	
Overige voorzieningen	843.282		728.478	
		939.708		791.368
<u>Kortlopende schulden</u>				
Crediteuren	263.585		194.587	
Belastingen en premies sociale verz.	236.910		230.277	
Schulden terzake pensioenen	70.796		64.936	
Rekening-courant fusie			10.117	
Overige kortlopende schulden	293.739		364.362	
Overlopende passiva	176.095		190.535	
		1.041.126		1.054.814
Totaal Passief		3.120.496		2.932.716

Analyse van de balans

Materiële vaste activa (607.628)

De investeringen zijn opgenomen tegen de aanschafwaarde, afschrijvingen vinden plaats in de maand na aanschaf middels lineaire afschrijving en vaste criteria. Investerings < 500 worden ten laste gebracht van de staat van baten en lasten in het jaar van aanschaf.

Vlottende activa (455.211)

De vlottende activa bestaan uit vorderingen en liquide middelen. De vorderingen zijn als volgt opgebouwd:

<i>Vlottende activa</i>	2018	2017
Debiteuren	100.633	66.420
OCW/LNV	345.243	382.285
Overlopende activa	9.335	64.123
	<u>455.211</u>	<u>512.828</u>

De vorderingen zijn lager ten opzichte van 2017 doordat er minder vooruit is betaald voor 2019.

Eigen Vermogen (1.139.693)

<i>Eigen vermogen</i>	2018	2017
Algemene reserve	1.029.164	988.582
Bestemmingsreserve privaat	110.499	97.952
	<u>1.139.663</u>	<u>1.086.534</u>

De private bestemmingsreserve is opgebouwd uit gelden van ouders voor activiteiten die buiten het reguliere programma vallen. Het zijn middelen die op schoolniveau worden beheerd.

Voorzieningen (939.708)

	2018	2017
<i>Personeelsvoorzieningen</i>		
Jubilea	96.426	62.890
<i>Overige voorzieningen</i>		
Groot onderhoud	843.282	728.478
	<u>939.708</u>	<u>791.368</u>

De voorzieningen worden gevormd door de in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld. Wanneer de verwachting is dat een derde de verplichting vergoedt en wanneer het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting, dan wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen. Voor de uitgaven voor groot onderhoud wordt een voorziening gevormd om de lasten gelijkmatig te verdelen over een aantal boekjaren.

Voorziening jubilea (96.426)

De voorziening jubilea wordt opgenomen tegen de contante waarde van de verwachte uitkeringen gedurende het dienstverband, rekening houdend met een blijfkans. Bij de berekening van de voorziening is geen rekening gehouden met verwachte salarisstijgingen.

Voorziening groot onderhoud (843.282)

De hoogte van de voorziening en de dotatie wordt bepaald op basis van de te verwachten kosten voor de komende 10 jaar om de lasten van onderhoud gelijkmatig te verdelen. De gemaakte kosten worden ten laste gebracht van de voorziening.

	2018	2017
Crediteuren	263.585	194.587
Belastingen en premies sociale verz.	236.910	230.277
Schulden terzake pensioenen	70.796	64.936
Rekening-Courant fusie	0	10.117
Overige kortlopende schulden	293.739	364.362
Overlopende passiva	176.095	190.535
	<u>1.041.126</u>	<u>1.054.814</u>

De crediteuren zijn hoger door de toegenomen detachering. Personeel van Stichting Opmaat wordt ingezet bij Huibeven in verband met de samenwerking voorafgaand aan de fusie in 2019. De overige kortlopende schulden zijn afgenomen door lagere verplichtingen aan de gemeente Tilburg.

Staat van Baten en Lasten 2018

Staat van baten lasten			
	<i>Realisatie</i> 2018	<i>Begroting</i> 2018	<i>Realisatie</i> 2017
Baten			
Rijksbijdragen	7.757.926	7.174.218	7.972.430
Overige overheidsbijdragen	210.218	20.000	151.441
Overige baten	522.439	106.141	388.494
Totaal baten	8.490.583	7.300.359	8.512.365
Lasten			
Personele lasten	6.367.281	5.487.953	6.258.130
Afschrijvingen	174.056	239.953	292.929
Huisvestingslasten	653.786	444.700	654.126
Overige instellingslasten	1.227.938	1.127.024	1.111.855
Totaal lasten	8.423.062	7.299.630	8.317.039
Saldo baten en lasten	67.521	729	195.326
Financiële baten en lasten	-1.998	-500	947
Resultaat na financiële baten en lasten	65.523	229	196.273
Buitengewoon resultaat	-12.394	0	0
Exploitatieresultaat	53.129	229	196.273

Het resultaat over 2018 is 53.000 hoger dan de begroot.

Baten

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Vershil
Rijksbijdragen	7.757.926	7.174.218	583.708
Overige overheidsbijdragen	210.218	20.000	190.218
Overige baten	522.439	106.141	416.298
	<u>8.490.583</u>	<u>7.300.359</u>	<u>1.190.224</u>

<i>Rijksbijdragen</i>	Realisatie 2018	Begroting 2018	Vershil
Rijksbijdragen OCW/LNV	6.977.081	6.434.629	542.452
Overige subsidies OCW	258.248	243.902	14.346
Doorbetalingen rijksbijdrage (SWV)	522.597	495.687	26.910
Totaal rijksbijdragen	<u>7.757.926</u>	<u>7.174.218</u>	<u>583.708</u>

Toelichting stijging Rijksbijdragen 2018

Hogere bekostiging OCW 2018	Realisatie 2018	Begroting 2018	Vershil
Lumpsum personeel nabetaaling 17/18	197.613	-	197.613
Lumpsum personeel, herziening tarief	4.890.306	4.753.108	137.197
Personeel en arbeid, herziening tarief	780.313	725.888	54.425
Werkdrukvermindering, miv augustus	90.154	-	90.154
Materiële instandhouding, herz. tarief	982.488	955.633	26.855
Prestatiebox, herziening tarief	260.303	243.902	16.401
SVV extra subsidie	522.597	495.686	26.911
Overige	34.152	0	34.152
	<u>7.757.926</u>	<u>7.174.218</u>	<u>583.709</u>

<i>Gemeentelijke bijdragen</i>	Realisatie 2018	Begroting 2018	Vershil
Gemeentelijke bijdragen en subsidies	210.218	20.000	190.218
Overige overheidsbijdragen	-	-	-
	<u>210.218</u>	<u>20.000</u>	<u>190.218</u>

Toelichting stijging Gemeentelijke bijdragen 2018

Hogere gemeentelijke bijdragen	Realisatie 2018	Begroting 2018	Vershil
Projecten gemeente niet begroot	190.527	-	190.527
Materiële vergoeding gemeente	19.692	20.000	-308
	<u>210.219</u>	<u>20.000</u>	<u>190.219</u>

<i>Overige baten</i>	Realisatie 2018	Begroting 2018	Vershil
Verhuur	40.365	25.500	14.865
Detachering	185.118	11.666	173.452
Ouderbijdragen	94.892	52.775	42.117
Baten projecten	96.460	-	96.460
Overige baten	105.604	16.200	89.404
	<u>522.439</u>	<u>106.141</u>	<u>416.298</u>

Toelichting stijging Overige baten 2018

De verhuur is toegenomen door meer verhuur aan de kinderopvang. In verband met de aangekondigde fusie tussen Huibeven en Heerevelden zijn activiteiten verplaatst naar Huibeven. Hiervoor wordt personeel van Opmaat gedetacheerd aan Stichting Jan Ligthart. De stijging in de ouderbijdrage gaat gepaard met hogere uitgaven voor activiteiten die buiten het reguliere programma vallen.

De projectbaten bestaan uit het inzetten van medewerkers ter vervanging aan andere onderwijsinstellingen (58.710), en door het inzetten van extra budget afkomstig van het Samenwerkingsverband uit hun middelen 2016 (37.630). Op schoolniveau zijn investeringen verricht ter verbetering van de onderwijsprestaties.

Lasten

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Vershil
Personele lasten	6.367.281	5.487.953	879.328
Afschrijvingen	174.056	239.953	-65.897
Huisvestingslasten	653.786	444.700	209.086
Overige instellingslasten	1.227.938	1.127.024	100.914
	<u>8.423.062</u>	<u>7.299.630</u>	<u>1.123.432</u>

Toelichting stijging Personele lasten 2018

Per augustus 2018 is een nieuwe CAO PO ingevoerd. Op landelijk niveau is 70 miljoen extra toegevoegd aan de lerarensalarissen. Daarnaast is voor alle medewerkers een marktconforme salarisverhoging toegekend van 2,5% per 1 september. Ook is in de maand oktober een eenmalige uitkering voor leraren verricht en een eenmalige uitkering voor alle medewerkers. Voor Jan Ligthart betekent de nieuwe CAO dat de salarissen hoger zijn dan begroot. Daarnaast is door de invoering met ingang van augustus voor de verlaging van de werkdruk geïnvesteerd in extra fte's.

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Vershil
Hogere personele lasten			
Stijging aantal fte tov begroting	5.621.858	5.332.503	289.355
Stijging salarissen door nieuw CAO	454.606	-	454.606
Toename Fte werkdrukvermindering	46.069		46.069
	<u>6.122.533</u>	<u>5.332.503</u>	<u>790.030</u>

Toelichting afname afschrijvingen 2018

In 2017 zijn voor de Driecant en Huibeven in december de activa geïnventariseerd. Voor Rendierhof is dit in januari 2018 verwezenlijkt. In de begroting voor 2018 was dit nog niet bekend. Daardoor vallen de afschrijvingen ten laste van 2018 lager uit.

Toelichting stijging huisvestingslasten 2018

<i>Huisvestingslasten</i>	Realisatie 2018	Begroting 2018	Vershil
Huur	107.759	95.000	12.759
Verzekeringen	-	-	-
Onderhoud	104.602	9.250	95.352
Energie en water	121.382	98.450	22.932
Schoonmaakkosten	140.640	153.000	-12.360
Heffingen	5.854	5.000	854
Dotatie onderhoudsvoorzieningen	150.000	60.000	90.000
Overige (huisvestingslasten)	23.549	24.000	-451
	<u>653.786</u>	<u>444.700</u>	<u>209.086</u>

De energielasten zijn vergeleken met 2017 in dezelfde verhouding. Voor energie is de begroting 2018 te laag ingezet. Dit geldt ook over de uitgaven aan onderhoud. Om de onderhoudsvoorziening op het niveau te krijgen van het meerjarenonderhoudsplan is in 2018 besloten de jaarlijkse dotatie te verhogen van 60.000 naar 90.000. Dit is noodzakelijk om in de toekomst de investeringen in het onderhoud te kunnen bekostigen. Het meerjarenonderhoudsplan is voor 10 jaar bepaald.

Toelichting stijging overige instellingslasten 2018

<i>Overige instellingslasten</i>	Realisatie 2018	Begroting 2018	Vershil
Administratie- en beheerslasten	276.243	182.340	93.903
Inventaris, apparatuur en leermiddelen	425.348	312.400	112.948
Overige lasten	526.347	632.284	-105.937
	<u>1.227.938</u>	<u>1.127.024</u>	<u>100.914</u>

De kosten voor administratie en beheer vallen hoger uit door met name de uitgaven voor inhuur expertise op het gebied van fusie, huisvesting, financiën en arbeidsrecht. Onder de stijging voor inventaris, apparatuur en leermiddelen vallen de hoger uitgaven voor ICT (70.000) en de uitgaven voor de media-, en bibliotheek (25.000) op. Door het inzetten van gemeentelijke subsidies voor diverse ambities zijn deze kosten gestegen.

De lagere inzet in de overige lasten wordt veroorzaakt door een lager uitgaven aan testen en toetsen (-13.000). Ook de uitgaven voor de prestatiebox blijven achter op de begroting. De kosten voor het samenwerkingsverband daarentegen zijn hoger.

Toelichting buitengewone baten en lasten 2018

In 2018 heeft de gemeente Tilburg over de periode 2015 tot en met 2017 betaalde huur voor de BSO bij Huibeven terugbetaald (32.511). Om een eerste aanzet te geven aan de verlaging van de werkdruk heeft het College van Bestuur in 2018 besloten om per school een interne impuls beschikbaar te stellen (24.000). Per augustus vormt werkdrukvermindering een onderdeel van de subsidie voor personeel en arbeidsmarkt. De investering HPO in 2018 maakt onderdeel uit van de meerjaren-investering van de Personele Unie (PU) met als doel te komen tot een hogere kwaliteit van personeel en hogere opbrengsten in het onderwijs. Dit programma loopt tot medio 2021.

Kengetallen

De financiële kengetallen zijn door het College van Bestuur en de Raad van Toezicht in de vergadering van 16 april 2012 vastgesteld. De Raad van Toezicht hanteert de signaleringsgrens van het Ministerie van OCW.

Kengetallen			
Liquiditeit	<u>2018</u>	<u>2017</u>	<u>Signaleringswaarde</u>
Vlottende activa/kortlopende schulden	2,4	2,2	> 1,2
De liquiditeit geeft aan in hoeverre de organisatie			
Solvabiliteit			
Eigen vermogen (excl. Voorzieningen)/totaal passiva	37%	37%	< 20%
De solvabiliteit geeft de mate aan waarin de organisatie in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. De solvabiliteit geeft de verhouding weer tussen eigen vermogen en			
Solvabiliteit 2			
Eigen vermogen (incl. voorzieningen)/totaal passiva	67%	64%	
Rentabiliteit			
Resultaat uit bedrijfsvoering/totale baten	0,6%	2,3%	0%
De rentabiliteit geeft de winstgevendheid van de organisatie aan uitgedrukt in een percentage van de totale baten			
Weerstandsvermogen PO			
Eigen vermogen-materiele vaste activa/totale baten	6%	5%	5 - 20%
Het weerstandsvermogen geeft de mate aan waarin de organisatie in staat is om financiële tegenvallers met eigen middelen op te vangen			
Kapitalisatie factor			
Balanstotaal excl. Gebouwen en terreinen /totale baten incl. financiële baten	37%	34%	> 35%
De kapitalisatiefactor geeft aan of de organisatie een deel van het vermogen niet of onvoldoende inzet voor de kerntaken			
Personele lasten / totale lasten	75,59%	75,24%	80%
Dit kengetal geeft het percentage weer van de personele lasten ten opzichte van de totale kosten			
Materiele lasten / totale lasten	24,41%	24,76%	20%
Dit kerngetal geeft het percentage weer van de materiele lasten ten opzichte van de totale lasten			

	Signalering	2015	2016	2017	2018
Kapitaalsfactor	> 35%	29%	33%	34%	37%
Solvabiliteit	< 20%	38%	34%	37%	37%
Liquiditeit (current ratio)	> 1,2	1,57	1,73	2,2	2,4
Weerstandsvermogen PO	5 - 20%		1%	5%	6%
Rentabiliteit	0%	-2,4%	0,1%	2,3%	0,6%

Het beleid van het College van bestuur was dat een negatief resultaat kon voorkomen, mits dit resultaat binnen de schoolplanperiode ingehaald wordt en dat de middelen worden ingezet als impuls voor het primaire proces. Vanaf 2016 is dit veranderd: schoolplannen worden leidend mits de financiële positie van Jan Ligthart het toelaat. Dit nieuwe beleid is vastgelegd in het nieuwe financiële beleidsplan 2017.

Uit de kengetallen kan worden geconcludeerd dat stichting Jan Ligthart financieel gezond is. Jan Ligthart kan uit haar vermogen en uit eigen middelen financiële risico's opvangen.

Toelichting kengetallen:

KAPITALISATIEFACTOR = totale passiva / totale baten * 100%

Op advies van de commissie Don heeft het Ministerie van OCW bij de beoordeling van het vermogensbeheer het kengetal 'weerstandvermogen' vervangen door een nieuw kengetal; de kapitalisatiefactor. Een te hoge kapitalisatiefactor zou er op kunnen duiden dat een deel van het kapitaal van een bestuur niet of niet efficiënt wordt benut voor de vervulling van zijn taken. De commissie Don adviseert een bovengrens van 39%.

SOLVABILITEIT = eigen vermogen / totale vermogen * 100%

Dit kengetal geeft de verhouding aan tussen het eigen vermogen en het vreemd vermogen en geeft inzicht in de vraag of het bevoegd gezag voldoende eigen vermogen heeft om op langere termijn voort te bestaan.

LIQUIDITEIT = vlottende activa (incl. liquide middelen) / kortlopende schulden * 100%

Dit kengetal geeft aan of de Stichting in staat is op korte termijn alle kortlopende schulden te kunnen betalen.

WEERSTANDSVERMOGEN = eigen vermogen - materiële vaste activa / rijksbijdragen OCW

Het weerstandvermogen geeft aan hoe de beschikbare reserves zich verhouden tot de exploitatie. Naarmate de reserves groter zijn zal het weerstandvermogen groter zijn.

RENTABILITEIT = exploitatieresultaat / totale baten (incl. financieel resultaat)

De rentabiliteit geeft aan hoe effectief met de opbrengsten wordt omgegaan. Er wordt gekeken naar de verhouding tussen het resultaat van de gewone bedrijfsvoering en de totale opbrengsten.

Treasurystatuut

Publieke gelden mogen niet risicodragend belegd worden en moeten beschikbaar worden gehouden voor de conform wet- en regelgeving aangegeven doelen. Dit is opgenomen in een intern statuut.

Het treasurystatuut is op aandragen van de accountant en de laatste bepalingen in de wetgeving iets aangepast met betrekking tot de kasstroomposities en de private gelden en vervolgens ter goedkeuring voorgelegd.

De treasurycommissie is verantwoordelijk voor een juiste uitvoering van het treasurybeleid. De onafhankelijke accountant voert controle uit op de rechtmatigheid van de in het kader van de uitvoering van de treasuryfunctie gevoerde transacties en voor de juiste verwerking van deze transacties in de financiële administratie.

De treasurycommissie bestaat uit de voorzitter College van Bestuur, twee leden van de Raad van Toezicht, de manager bedrijfsvoering en de manager Financiën.

In het kader van risicospreiding heeft de treasurycommissie in 2015 besloten het spaartegoed te verdelen over twee banken. Een gedeelte van het spaartegoed is geboekt naar ABNAMRO. Rabobank blijft de huisbankier. Hier worden alle betalingen van de Stichting uitgevoerd via telebankieren.

DEEL B: JAARREKENING

Balans

Balans na resultaat bestemming				
	31-12-2018		31-12-2017	
ACTIVA				
<u>Materiële vaste activa</u>				
Inventaris en apparatuur	404.396		372.793	
Andere bedrijfsmiddelen	203.232		266.259	
		607.628		639.052
<u>Vorderingen</u>				
Debiteuren	100.633		66.420	
OCW/LNV	345.243		382.285	
Overige overheden	0		0	
Overlopende activa	9.335		64.123	
		455.211		512.828
<u>Liquide middelen</u>				
Kasmiddelen	739		1.042	
Tegoeden op bank- en girorekeningen	2.056.918		1.779.795	
		2.057.658		1.780.837
Totaal Activa		3.120.496		2.932.716
PASSIVA				
<u>Eigen vermogen</u>				
Algemene reserve	1.029.164		988.582	
Bestemmingsfonds (privaat)	110.499		97.952	
		1.139.663		1.086.534
<u>Voorzieningen</u>				
Personeelsvoorzieningen	96.426		62.890	
Overige voorzieningen	843.282		728.478	
		939.708		791.368
<u>Kortlopende schulden</u>				
Crediteuren	263.585		194.587	
Belastingen en premies sociale verz.	236.910		230.277	
Schulden terzake pensioenen	70.796		64.936	
Rekening-courant fusie			10.117	
Overige kortlopende schulden	293.739		364.362	
Overlopende passiva	176.095		190.535	
		1.041.126		1.054.814
Totaal Passief		3.120.496		2.932.716

Staat van baten en lasten

Staat van baten lasten			
	<i>Realisatie</i>	<i>Begroting</i>	<i>Realisatie</i>
	2018	2018	2017
Baten			
Rijksbijdragen	7.757.926	7.174.218	7.972.430
Overige overheidsbijdragen	210.218	20.000	151.441
Overige baten	522.439	106.141	388.494
<u>Totaal baten</u>	8.490.583	7.300.359	8.512.365
Lasten			
Personele lasten	6.367.281	5.487.953	6.258.130
Afschrijvingen	174.056	239.953	292.929
Huisvestingslasten	653.786	444.700	654.126
Overige instellingslasten	1.227.938	1.127.024	1.111.855
<u>Totaal lasten</u>	8.423.062	7.299.630	8.317.039
Saldo baten en lasten	67.521	729	195.326
Financiële baten en lasten	-1.998	-500	947
Resultaat na financiële baten en lasten	65.523	229	196.273
Buitengewoon resultaat	-12.394	0	0
Exploitatieresultaat	53.129	229	196.273

Kasstroomoverzicht

Kasstroomoverzicht				
	31-12-2018		31-12-2017	
<u>Kasstroom uit operationel activiteiten</u>				
Saldo Baten en Lasten	67.521		195.325	
Aanpassingen voor:				
Afschrijvingen	143.379		292.928	
Afboeking desinvesteringen	-30.677		-39.295	
Bestemmingsreserve 1e Jan Ligthart ivm fusie			-25.083	
Aanpassen reserve initiële vaste activa			-716	
Mutaties voorzieningen	148.340		80.391	
	261.042		308.225	
Veranderingen in vlottende middelen				
Vorderingen (-/-)	57.617		-15.823	
Schulden	-13.653		-4.675	
Totaal Kasstroom uit bedrijfsoperaties	43.963		-20.498	
Ontvangen interest	433		2.250	
Betaalde interest (-/-)	-2.431		-1.302	
Buitengewoon resultaat	-12.394		0	
	-14.392		948	
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten		358.134		484.000
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
Investeringen in materiële vaste activa (-/-)	-81.313		-123.459	
Desinvesteringen in materiële vaste activa			82.196	
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten		-81.313		-41.263
Kasstroom uit financieringsactiviteiten				
Nieuw opgenomen leningen	0		0	
Aflossing langlopende schulden (-/-)	0		0	
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten		0		0
Mutaties liquide middelen		276.821		442.737
Saldo begin boekjaar	1.780.837		1.338.100	
Mutaties	276.821		442.737	
Saldo einde boekjaar	2.057.658		1.780.837	

Toelichting op de balans en staat van baten en lasten

Algemene toelichting

Activiteiten

De activiteiten van Stichting Jan Ligthartgroep Tilburg bestaan uit het verzorgen van primair onderwijs.

Continuïteit

De in de onderhavige jaarrekening gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn gebaseerd op de veronderstelling van continuïteit van de stichting.

Vestigingsadres, rechtsvorm en inschrijfnummer handelsregister

Stichting Jan Ligthartgroep Tilburg is feitelijk gevestigd op Ringbaan Oost 240, 5018 HC Tilburg en is ingeschreven bij het handelsregister onder nummer 41095173.

Schattingen

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat de leiding van de instelling zich een oordeel vormt over verschillende zaken, en dat de leiding schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in art. 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

Verbonden partijen

Als verbonden partijen worden indien van toepassing alle rechtspersonen aangemerkt waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partijen.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. De verkrijgingprijs van de verworven activa is opgenomen onder de kasstroom uit investeringsactiviteiten, voor zover betaling in geld heeft plaats gevonden. Transacties waarbij geen instroom of uitstroom van kasmiddelen plaatsvindt, waaronder financiële leasing, zijn niet in het kasstroomoverzicht opgenomen.

Algemene grondslagen

Algemeen

De (geconsolideerde) jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de richtlijnen van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs (Rjo), de verslaggevingsvoorschriften en bepalingen zoals weergegeven in Boek 2 titel 9 van het Burgerlijk Wetboek en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (RJ), waaronder Richtlijn 660 Onderwijsinstellingen.

Activa en verplichtingen worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar, met uitzondering van de toegepaste stelsel- en schattingswijzigingen zoals opgenomen in de desbetreffende paragrafen.

Leasing

Bij de stichting kunnen er leasecontracten bestaan waarbij een groot deel van de voor- en nadelen die aan de eigendom verbonden zijn, niet bij de stichting ligt. Deze leasecontracten worden verantwoord als operationele leasing. Leasebetalingen worden, rekening houdend met ontvangen vergoedingen van de lessor, op lineaire basis verwerkt in de winst-en-verliesrekening over de looptijd van het contract.

Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa

Bedrijfsgebouwen en -terreinen worden gewaardeerd tegen de historische verkrijgingsprijs verminderd met de lineaire afschrijvingen gedurende de geschatte toekomstige gebruiksduur. Op terreinen wordt niet afgeschreven. Er wordt rekening gehouden met de bijzondere waardeverminderingen die op balansdatum worden verwacht.

Overige vaste activa worden gewaardeerd tegen de historische verkrijgingsprijs inclusief, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur en bijzondere waardeverminderingen.

Subsidies op investeringen worden in mindering gebracht op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs van de activa waarop de subsidies betrekking hebben.

Voor de toekomstige kosten van groot onderhoud aan de bedrijfsgebouwen is een voorziening voor groot onderhoud gevormd. De toevoeging aan de voorziening wordt bepaald op basis van het geschatte bedrag van het onderhoud en de periode die telkens tussen de werkzaamheden van groot onderhoud verloopt.

De afschrijvingspercentages worden gebaseerd op de verwachte economische levensduur van de betreffende activa, rekening houdend met een eventuele restwaarde. De activeringsgrens van de investeringen bedraagt € 500, met uitzondering van ICT. Hiervoor geldt geen grens.

De afschrijvingen vinden naar tijdsgelang plaats.

Materiële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief.

Boekwinsten en -verliezen uit de incidentele verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

Objecten	Afschr
Gebouwen/terreinen	25 jaar
kantoormeubilair, bureaus 's en kasten	20 jaar
kantoormeubilair, stoelen	15 jaar
schoolmeubilair	20 jaar
inventaris	10 jaar
speel- en sportmateriaal gymnastieklokaal	30 jaar
speel- en sportmateriaal, buitenspel en overig	10 jaar
audiovisuele middelen	3 jaar
audiovisuele middelen, telefooncentrale	10 jaar
ICT, computers, laptops	4 jaar
ICT, server	5 jaar
ICT, netwerk, activeboard	8 jaar
ICT, Touch screen	10 jaar
leermethoden	9 jaar

De materiële vaste activa worden afgeschreven tegen de volgende afschrijvingstermijnen:

Meubilair, inventaris en leermethoden tot een bedrag van € 3.000,- worden volgens een bestendige gedragslijn ten laste van de staat van baten en lasten in het jaar van aanschaf gebracht. Uitzondering op het investeringsbedrag zijn computers en laptops. Deze worden ongeacht het bedrag geactiveerd.

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa
De Stichting beoordeelt op iedere balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld.

Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroom genererende eenheid waartoe het actief behoort. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde.

De opbrengstwaarde is bepaald met behulp van de actieve markt. Voor de bepaling van de bedrijfswaarde is bij het contant maken van de kasstromen Een disconteringsvoet gehanteerd van 0% (2012: 0%). Een bijzondere-waardeverminderingverlies wordt direct als een last verwerkt in de winst-en-verliesrekening.

Indien wordt vastgesteld dat een bijzondere waardevermindering die in het verleden verantwoord is, niet meer bestaat of is afgenomen, dan wordt de toegenomen boekwaarde van de desbetreffende activa niet hoger gesteld dan de boekwaarde die bepaald zou zijn indien geen bijzondere waardevermindering voor het actief zou zijn verantwoord.

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Vorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Als de ontvangst van de vordering is uitgesteld op grond van een verlengde Als de ontvangst van de vordering is uitgesteld op grond van een verlengde overeengekomen betalingstermijn wordt de reële waarde bepaald aan de hand van de contante waarde van de verwachte ontvangsten en worden er op basis van de effectieve rente rente-inkomsten ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en direct opeisbare deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit algemene reserves en bestemmingsreserves en/of -fondsen. Hierin is tevens een segmentatie opgenomen naar publieke en private middelen. De bestemmingsreserves zijn reserves met een beperkte bestedingsmogelijkheid, welke door het bestuur is aangebracht.

Bestemmingsreserve privaat

Er is een bestemmingsreserve ouderbijdragen gevormd, waarin (aanvullende) ouderbijdragen worden gereserveerd om toekomstige uitgaven te dekken. Het saldo ultimo 2018 € 110.499 zal de komende jaren worden aangewend.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Voor uitgaven voor groot onderhoud wordt een voorziening gevormd om deze lasten gelijkmatig te verdelen over een aantal boekjaren.

Pensioenvoorziening

Stichting Jan Ligthart is volgens de CAO PO aangesloten bij het ABP Pensioenfonds. De belangrijkste kenmerken van de regeling zijn:

- pensioengevende salarisgrondslag is middelloon
- er heeft in 2017 geen indexatie plaatsgevonden
- de dekkingsgraad van het ABP was per 31-12-2018 97,0%
- overige kenmerken zijn te vinden op www.abp.nl

Op de Nederlandse pensioenregelingen zijn de bepalingen van de Nederlandse Pensioenwet van toepassing en worden op verplichte, contractuele of vrijwillige basispremies aan pensioenfondsen en verzekeringsmaatschappijen betaald door Stichting Opmaat. De premies worden verantwoord als personeelskosten zodra deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorten leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen.

Voorziening jubilea

De voorziening jubilea wordt opgenomen tegen de contante waarde van de verwachte uitkeringen gedurende het dienstverband. Bij de berekening van de voorziening wordt onder meer rekening gehouden met verwachte salarisstijgingen en de blijfkans. Bij het contant maken is de markttrente van 2,5% als disconteringsvoet gehanteerd.

Schulden

Schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen. Schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de oorspronkelijke kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met aftrek van transactiekosten.

Grondslagen voor bepaling van het resultaat

De baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn verwezenlijkt. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen, indien zij voor het vaststellen van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Rijksbijdragen

Rijksbijdragen worden als baten verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft.

Overige overheidsbijdragen en -subsidies

Exploitatiesubsidies worden als baten verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt of opbrengsten zijn gederfd, of wanneer een gesubsidieerd exploitatietekort zich heeft voorgedaan. De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen en de instelling de condities voor ontvangst kan aantonen.

Subsidies met betrekking tot investeringen in materiële vaste activa worden in mindering gebracht op het desbetreffende actief en als onderdeel van de afschrijvingen verwerkt in de staat van baten en lasten.

Overige baten

Verantwoording van de overige baten geschiedt naar rato van de geleverde prestaties, gebaseerd op de verrichte diensten tot aan de balansdatum in verhouding tot de in totaal te verrichten diensten. Overige bedrijfsopbrengsten bestaan uit baten uit verhuur, detachering, ouderbijdragen en overige baten.

Afschrijvingen op materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief.

Boekwinsten en –verliezen uit de incidentele verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

Personeelsbeloningen

Periodiek betaalbare beloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

Pensioenen

De instelling heeft alle pensioenregelingen verwerkt volgens de verplichtingenbenadering. De over het verslagjaar verschuldigde premie wordt als last verantwoord.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen die als onderdeel van de berekening van de effectieve rente worden meegenomen.

Materiële vaste activa

Toelichting BALANS –ACTIVA

De mutaties in de materiële vaste activa worden als volgt weergegeven:

Vaste activa										
	Aanschafprijs	Cumulatieve afschrijvingen	Boekwaarde 01-01-2018	Investerings 2018	Desinvesteringen 2018	Afschrijvingen 2018	Afschrijvingen desinvestering 2018	Aanschafprijs 31-12-2018	Cumulatieve afschrijvingen 31-12-2018	Boekwaarde 31-12-2018
Materiële vaste activa										
Gebouwen en terreinen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Inventaris en apparatuur	1.166.954	794.161	372.793	134.848	265.517	143.256	305.528	1.036.285	631.889	404.396
Overige vaste activa	2.374.499	2.108.240	266.259	7.784	1.756.905	123	1.686.217	625.378	422.146	203.231
Materiële vaste activa	3.541.453	2.902.401	639.052	142.632	2.022.423	143.379	1.991.745	1.661.662	1.054.035	607.627

Onder inventaris en apparatuur zijn opgenomen inventaris, meubilair en ICT.

Onder overige vaste activa zijn opgenomen leermethodes en overige vaste activa.

Overige vorderingen

Alle vorderingen hebben een resterende looptijd korter dan een jaar. De reële waarde van de vorderingen benadert de boekwaarde ervan, gegeven het kortlopende karakter daarvan.

Vorderingen				
	Realisatie			
	31-12-2018		31-12-2017	
Vorderingen				
Debiteuren	100.633		66.420	
OCW/LNV	345.243		382.285	
Overige overheden	0		0	
Overige vorderingen (vorderingen)	0		0	
Overlopende activa	9.335		64.123	
		455.211		512.828
Uitsplitsing Overlopende activa				
Vooruitbetaalde kosten	8.652	0	63.231	
Verstreckte voorschotten	683	0	892	
Overige overlopende activa	0	0	0	
		9.335		64.123

Liquide middelen

Liquide middelen				
	Realisatie			
	31-12-2018		31-12-2017	
Liquide middelen				
Kasmiddelen	739		1.042	
Tegoeden op bank- en girorekeningen	2.056.918		1.779.795	
Liquide middelen		2.057.658		1.780.837

Eigen vermogen

Eigen vermogen				
	01-01-2018	Resultaat	Overige mutaties	31-12-2018
Eigen vermogen				
Algemene reserve	988.582	40.582	0	1.029.164
Bestemmingsreserve (privaat)	97.952	12.547	0	110.499
Reserve ouderbijdragen				
	1.086.534	53.129	0	1.139.663

Vorzieningen						
	01-01-2018	Dotaties	Onttrekkingen	Vrijval	Rente mutatie (bij contante)	31-12-18
Personeelsvoorzieningen						
<i>Jubilea</i>	62.890	41.474	7.938	0	0	96.426
<i>Overige</i>	0	0		0	0	0
Totaal personeelsvoorzieningen	62.890	41.474	7.938	0	0	96.426
Overige voorzieningen						
<i>Groot onderhoud</i>	728.478	150.000	35.196	0	0	843.282
Totaal voorzieningen	791.368	191.474	43.134	0	0	939.708

Vorzieningen	Kortlopende deel < 1 jaar	Langlopende deel > 1 jaar
Personeelsvoorzieningen	10.000	86.426
Overige voorzieningen	315.000	528.282
	325.000	614.708

De voorziening groot onderhoud is gebaseerd op een meerjaren onderhoudsplan.

De voorziening jubilea wordt berekend op basis van de op balansdatum verwachte kosten voor jubilea, rekening houdend met een blijfkans.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden			
	Realisatie		
	31-12-2018		31-12-2017
Kortlopende schulden			
Crediteuren	263.585		194.587
Belastingen en premies sociale verz.	236.910		230.277
Schulden terzake pensioenen	70.796		64.936
Rekening-Courant fusie	0		10.117
Overige kortlopende schulden	293.739		364.362
Overlopende passiva	176.095		190.535
Kortlopende schulden		1.041.126	1.054.814
Vakantiegeldreservering	201.461		176.527
Overige projecten	52.602		179.519
OCW nog te bstedden subsidie lerarenbeurs	4.299		7.369
Transitorische posten	33.690		0
Netto-salaris	1.688		947
		293.739	364.362
Crediteurentransitoria	114.031		190.535
Vooruit ontvangen	62.064		0
		176.095	190.535

De kortlopende schulden hebben een looptijd korter dan een jaar.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Op basis van een nieuwe wet bestaat de mogelijkheid om transitievergoeding betaald tussen 1 april 2015 en 1 juli 2020 voor werknemer die twee jaar ziek zijn geweest terug te vragen bij het UWV. Hier-voor wordt momenteel beoordeeld of Stichting Jan Ligthart hierop beroep kan doen. De mogelijk claim kan ingediend worden tussen 1 april 2020 en 1 september 2020.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen:	Aanvang	Eind	Belang (jaar) in euro
<i>Schoonmaak Van Leeuwen</i>	01-10-2017		41.280
<i>Schoonmaak Proti Concepts</i>	01-01-2017		21.850
<i>Schoonmaak Vitron</i>	01-05-2010		28.515
<i>Printers Canon</i>			3.051
<i>Printers BNP lease</i>			32.157
<i>Printers Ricoh</i>			2.003
<i>Onderwijs Leer Middelen</i>	01-05-2017 (aanbesteding)	31-04-2021	n.v.t.
<i>ICT Netwerk</i>	Vanaf 01-01-2018 (aanbesteding)		n.v.t.
<i>Energie (gas, elektra)</i>	01-01-2016	01-01-2020	n.v.t.

Verlies en winstrekening

Verlies en winst rekening			
	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
Rijksbijdragen			
Rijksbijdragen OCW/LNV	6.977.081	6.434.629	7.174.686
Overige subsidies OCW	258.248	243.902	241.118
Af: inkomensoverdrachten	0	0	0
Ontvangen doorbetalingen rijksbijdrage (SWV)	522.597	495.687	556.627
<u>Totaal rijksbijdragen</u>	<u>7.757.926</u>	<u>7.174.218</u>	<u>7.972.430</u>
Overige overheidsbijdragen			
Gemeentelijke bijdragen en subsidies	210.218	20.000	151.441
Overige overheidsbijdragen	0	0	0
<u>Totaal overige overheidsbijdragen</u>	<u>210.218</u>	<u>20.000</u>	<u>151.441</u>
Overige baten			
Overige (overige baten)	522.439	106.141	388.494
<u>Totaal overige baten</u>	<u>522.439</u>	<u>106.141</u>	<u>388.494</u>
<u>Totaal baten</u>	<u>8.490.583</u>	<u>7.300.359</u>	<u>8.512.365</u>
Brutolonen en salarissen	4.426.566	5.332.503	4.454.347
Sociale lasten	1.098.342		981.052
Pensioenpremies	597.625		638.665
<u>Totaal lonen en salarissen</u>	<u>6.122.533</u>	<u>5.332.503</u>	<u>6.074.065</u>
Overige personele lasten	595.497	281.450	564.009
Af: Uitkeringen	-59.279	0	-55.932
Af: Uitkeringen Vervangingsfonds	-291.470	-126.000	-324.011
<u>Totaal personele lasten</u>	<u>6.367.281</u>	<u>5.487.953</u>	<u>6.258.130</u>
<u>Gemiddeld aantal werknemers</u>			
Gedurende het jaar 2018 waren 158 werknemers in dienst met gemiddeld FTE van 88,35. Er waren in 2018 geen werknemers werkzaam in het buitenland. Het aantal werknemers in 2017 bedroeg 170 met gemiddeld FTE van 91,17.			

	<i>Realisatie 2018</i>	<i>Begroting 2018</i>	<i>Realisatie 2017</i>
Afschrijvingen			
Materiële vaste activa			
Gebouwen en terreinen	0	0	0
Inventaris en apparatuur	143.256	110.147	94.108
Overige vaste activa	123	129.806	159.525
Boekwaarde desinvesteringen	30.677	0	39.295
<u>Totaal afschrijvingslasten</u>	174.056	239.953	292.929
Huisvestingslasten			
Huur	107.759	95.000	105.093
Verzekeringen	0	0	0
Onderhoud	104.602	9.250	76.407
Energie en water	121.382	98.450	118.306
Schoonmaakkosten	140.640	153.000	160.334
Heffingen	5.854	5.000	10.848
Dotatie overige onderhoudsvoorzieningen	150.000	60.000	150.000
Overige (huisvestingslasten)	23.549	24.000	33.139
<u>Totaal huisvestingslasten</u>	653.786	444.700	654.126
Overige instellingslasten			
Administratie- en beheerslasten	276.243	182.340	254.745
Inventaris, apparatuur en leermiddelen	425.348	312.400	248.805
Dotatie overige voorzieningen	0	0	0
Overige (overige lasten)	526.347	632.284	608.305
<u>Totaal overig instellingslasten</u>	1.227.938	1.127.024	1.111.855
<u>Totaal lasten</u>	8.423.062	7.299.630	8.317.039
Financiële baten en lasten			
Rentebaten	-433		-2.250
Rentelasten	2.431	500	1.302
<u>Totaal financiële baten en lasten</u>	1.998	500	-947
Buitengewone baten en lasten			
Terugontvangen huur BSO 2015 t/m 2017	-32.511	0	0
Extra inzet werkdrukvermindering	24.000	0	0
Investering expeditie HPO	20.905	0	0
<u>Totaal buitengewone baten en lasten</u>	12.394	0	0
Exploitatie	53.129	229	196.273

WNT-verantwoording 2018 Jan Ligthartgroep Tilburg

De WNT is van toepassing op Stichting Opmaat. Het voor Stichting Jan Ligthartgroep Tilburg toepasselijk bezoldigingsmaximum is in 2018 € 133.000 voor het onderwijs, klasse C. Dit geldt naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband. Complexiteitspunt en onderwijssoorten 1 punt, baten 4 punten en aantal leerlingen 2 punten.

Leidinggevende topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen met dienstbetrekking

bedragen x € 1	M. Liebregts		
Functiegegevens	Voorzitter CvB		
Aanvang en einde functie- vervulling in 2018	1/1 - 31/12		
Omvang dienstverband (in fte)	0,3		
Dienstbetrekking	ja		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	33.546		
Beloningen betaalbaar op termijn	5.268		
<i>Subtotaal</i>	38.814	-	-
Individueel WNT-maximum	39.900		
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	0	-	-
Totaal bezoldiging	38.814		
Reden waarom de over- schrijding al dan niet is toe- gestaan	n.v.t.		
Gegevens 2017			
Aanvang en einde functie- vervulling in 2017	1/8 - 31/12		
Dienstbetrekking	ja		
Omvang dienstverband 2017 (in fte)	0,3		
Dienstbetrekking	ja		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	10.867	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	2.085	-	-
Individueel toepasselijk be- zoldigingsmaximum	13.375		
Totaal bezoldiging 2017	12.951		

Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking kalendermaand 1-12

bedragen x € 1	M. Liebregts	
Functiegegevens	College van Bestuur	
Kalenderjaar ⁴	2018	2017
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang – einde)	01-01/31-07	
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	7	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	€ 182	€ 176
Maxima op basis van de normbedragen per maand		
	40.650	
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	76.650	
Bezoldiging		
Werkelijk uurtarief lager dan het (gemiddeld) maximum uurtarief	ja	
Bezoldiging in de betreffende periode	0	24.312
Totale bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	0	24.312
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	nvt	
Totale bezoldiging, exclusief BTW	24.312	
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	nvt	
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	nvt	

Toezichthoudende topfunctionarissen

bedragen x € 1	T. van Velzen	H. Kivits	E. Kroese	W. van Kuijk	J. van Balveren	W. Meuwissen	A. de Ruiter	H. Kivits	j. Vermaes	E. Kroese
Functiegegevens	[VOORZITTER]	[VOORZITTER]	(VICE VOORZITTER)	(VICE VOORZITTER)	[LID]	[LID]	[LID]	[LID]	[LID]	[LID]
Aanvang en einde functievervulling in 2018	1/1 - 31/8	1/8 - 31/12	1/1 - 31/12		1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/8 - 31/12	1/1 - 31/8	1/1 - 31/8	
Individueel WNT-maximum[i]	11.638	8.313	13.300		13.300	13.300	5.542	5.542	7.758	0
Beloning										
Belastbare onkostenvergoedingen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Beloningen betaalbaar op termijn	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Subtotaal	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal bezoldiging	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Verplichte motivering indien overschrijding	PM	PM	PM	PM	PM	PM	PM	PM	PM	PM
Gegevens 2017										
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/1 - 31/12		1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Bezoldiging										
Totale bezoldiging										
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	16.050		16.050	10.700	10.700		10.700	10.700		0

Overzicht verbonden partijen

Overige verbonden partijen (minderheidsbelang en geen beslissende zeggenschap)

Per 31 december zijn er financiële of organisatorische banden met de volgende rechtspersonen:

<u>Naam</u>	<u>Juridische vorm</u>	<u>code activiteit</u>
SWV Plein 013	Stichting	4
Stichting Opmaat	Stichting	4
T-primair	Stichting	4

Model G Verantwoording subsidie

VERANTWOORDING SUBSIDIES (MODEL G)

Bestuur: Stichting Jan Ligthart

97917

G1. Verantwoording van subsidies zonder verrekeningsclausule (Regeling ROS art. 13, lid 2 sub a)

Omschrijving	Toewijzing Kenmerk	Bedrag van de toewijzing	Ontvangst in verslagjaar	Lasten in verslagjaar	Stand ultimo verslagjaar	Prestatie afgerond?
Regeling lerarenbeurs 2009-2017	DL/B110284/859421975/866427713	-	-	7.369	€ -	ja
Regeling lerarenbeurs 2009-2017	DL/B110284/860122970/859422025	7.369	7.369	3.070	€ 4.298,58	ja
	totaal	7.369	7.369	10.439	€ -	

G2. Verantwoording van subsidies met verrekeningsclausule (Regeling ROS art. 13, lid 2 sub b)

Accountantshonoraria

Accountantshonoraria	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
Controle jaarrekening	10.000	10.000	10.000
Andere controle werkzaamheden	-		-
Andere niet-controle dienst			
Totaal	10.000	10.000	10.000

Resultaatbestemming

Het bestuur heeft besloten om van het resultaat over 2018 € 40.582 toe te voegen aan de algemene reserve en € 12.547 toe te voegen aan de private bestemmingsreserve (Reserve ouderbijdragen).

Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben geen relevante gebeurtenissen na balansdatum plaatsgevonden.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan de raad van toezicht van
Stichting Jan Ligthartgroep Tilburg
Postbus 1185
5004 BD TILBURG

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2018

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2018 van Stichting Jan Ligthartgroep Tilburg te TILBURG gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Jan Ligthartgroep Tilburg op 31 december 2018 en van het resultaat over 2018 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2018 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1. Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018.

De jaarrekening bestaat uit:

- (1) de balans per 31 december 2018;
- (2) de staat van baten en lasten over 2018; en
- (3) de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Jan Ligthartgroep Tilburg zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Geen controlewerkzaamheden verricht ten aanzien van de anticumulatiebepaling van artikel 1.6a WNT en artikel 5 lid 1 (j) Uitvoeringsregeling WNT

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2018 hebben wij geen controlewerkzaamheden verricht op gegevens in de WNT-verantwoording, of het ontbreken daarvan, op grond van de anticumulatiebepaling van artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 onderdeel j Uitvoeringsregeling WNT. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT plichtige instellingen alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf '2.2.2. Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf '2.2.2. Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de overige OCW wet- en regelgeving.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

085 - 0200 093
mail@wijsaccountants.nl

Eindhoven postadres
Bogert 16
5612 LZ Eindhoven

Maarsse
Bisonspoor 7023
3605 LT Maarsse

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen. In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
 - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn

het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;

- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

accountants
onderwijs & kinderopvang

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Eindhoven, 28 juni 2019
Wijs Accountants

Was getekend: Drs. A.A.J. Vogels RA

Kenmerk: 2019.0239.conv

085 - 0200 093
mail@wijsaccountants.nl

Eindhoven postadres
Bogert 16
5612 LZ Eindhoven

Maarsse
Bisonspoor 7023
3605 LT Maarsse

IBAN NL69 ABNA 0636 0375 33
KVK 58941487
BTW nr NL.8532.47.158.B01

wijsaccountants.nl

DEEL C: VERSLAGLEGGING RAAD VAN TOEZICHT

Toezicht

De Raad van Toezicht (verder RvT) van Stichting Jan Ligthartgroep Tilburg en Stichting Opmaat bestaat uit dezelfde personen (Personele Unie) en houdt intern toezicht conform de code "Goed Onderwijsbestuur Primair Onderwijs". Bij het uitvoeren van haar toezichthoudende, adviserende en werkgeverstaak staat voor de RvT de kwaliteit van onderwijs en de (financiële) continuïteit van de onderwijsinstellingen centraal.

Om de kwaliteit van het onderwijs voor alle kinderen te waarborgen is de RvT voorstander van een wijkgerichte aanpak. Zowel in Tilburg als in de regio loopt het aantal schoolgaande kinderen terug. Oplossingen daarvoor moeten niet langer binnen één schoolbestuur worden gezocht maar in samenwerking met alle relevante stakeholders. De RvT is daarom voorstander van het inrichten van een regionaal en/of Tilburgs platform waarin alle schoolbesturen een gezamenlijk visie ontwikkelen op de vernieuwing van het primair onderwijs met haar grote dynamiek. Om een betere verbinding op het niveau van bestuurders te realiseren is het noodzakelijk ook de betreffende Raden van Toezicht meer te laten samenwerken.

Het waarborgen van continuïteit en kwaliteit van onderwijs vergt niet alleen externe maatregelen maar vraagt ook om interne aanpassingen. Nu een wetswijziging dat mogelijk maakt is in 2018 de voorbereiding begonnen om de huidige personele unie per 1 januari 2020 om te zetten in een gefuseerde organisatie. Daarnaast verwacht de RvT een duidelijke kwaliteitsimpuls van het in 2018 gestarte traject rondom om de High Performance Organisatie (HPO).

De taken en bevoegdheden van de RvT liggen vast in de statuten en het reglement RvT. De agenda van de RvT en haar commissies wordt ingevuld op basis van deze taakstelling enerzijds en het toetsingskader van het toezichthoudend orgaan anderzijds.

De RvT volgt de adviesregeling 'Honorering van Raden van Toezicht van onderwijsinstellingen' van de VTOI. Daarop gebaseerd zijn de leden van de RvT in 2018 met een bedrag ad € 4.803 (voorzitter) en € 3.202 (lid) gehonoreerd. In 2018 is besloten om na een jaar van zelfevaluatie onder externe begeleiding te kiezen voor een zelfevaluatie in interne kring. De uitkomsten hiervan zijn in de RvT vergadering besproken en gedeeld met de bestuurder. Belangrijke conclusie daaruit was dat de RvT nog meer de focus wil leggen op strategische toetsing, waardoor verdere grip op sturing wordt verkregen.

De RvT is in 2018 zeven keer in een formele, reguliere vergadering bijeen geweest, waarvan eenmaal met de accountant. Zij kent een jaarlijkse vergadercyclus met als vaste onderwerpen de behandeling van de strategische koers, de kwartaalrapportages, het jaarplan met de (meerjaren)begroting en het jaarverslag met de jaarrekening. Daarnaast zijn specifieke onderwerpen als de onderwijsopbrengsten, de strategische positie inclusief de samenwerking in Plein 013 en T-Primair, de juridische fusie en ontwikkelingen ten aanzien van bestuur en bedrijfsvoering aan de orde geweest. Waar nodig zijn onderwerpen eerst in de audit commissie of remuneratie commissie besproken, waarna dit tot een advies voor de voltallige raad heeft geleid.

Daarnaast hebben de volgende bijeenkomsten plaatsgevonden:

- Bijeenkomst met alle raden van toezicht/bestuurders van schoolbesturen T-Primair (onderwerp: gelijke kansen)
- Bijeenkomsten met de GMR

- Bijeenkomst met de gemeenten waar de Stichting Jan Ligthartgroep Tilburg actief is
- Bijeenkomst met de beleidsmedewerkers en directeuren (onderwerp: stand van zaken onderwijskwaliteit in relatie tot het HPO traject en de richting van het Koersplan voor de komende jaren, 2019 en verder)

Gesprek met de Gemeenschappelijk Medezeggenschapsraad (GMR)

In 2018 zijn er twee bijeenkomsten geweest van de RvT met de GMR'en van beide stichtingen. Daarnaast is in nauwe samenwerking met de GMR een nieuw lid van de RvT benoemd. Tijdens de tweede bijeenkomst in november is uitvoerig over inhoud en invoering van het HPO-traject gesproken op basis van presentaties van de bestuurder en de projectleider van CBE en de ervaring van een ander schoolbestuur met de invoering van het HPO-traject. Vervolgens zijn GMR en RvT in subgroepen uiteen gegaan om met elkaar in gesprek te gaan en gedachten/overwegingen uit te wisselen.

Overleg met de gemeente

In september hebben de Raad van Toezicht en de bestuurder een constructieve bijeenkomst gehad met de wethouders en beleidsmedewerkers Onderwijs van de vier gemeenten waar de Opmaat-scholen zich bevinden. Gespreksonderwerpen waren o.a. het HPO-traject (High Performance Organisatie) en de voorgenomen fusie van Opmaat en Jan Ligthartgroep Tilburg met ingang van 1 januari 2020. Zowel gemeenten, bestuur als RvT erkennen het belang van een integrale aanpak in het belang van kinderen. Daarover heeft een vruchtbare discussie plaats gevonden en hebben de gemeenten vanuit het eigen perspectief input gegeven voor de nieuwe strategische koers van de stichting (2019-2023).

Samenstelling Raad van Toezicht in 2018

In 2018 hebben enkele wijzigingen plaatsgevonden in de samenstelling van de RvT. De heer T. van Velzen en mevrouw J. Vermaas zijn per 1 augustus afgetreden. Mevrouw A. de Ruiter is per 1 september aangesteld als lid van de RvT.

In 2018 was de RvT als volgt samengesteld:

- De heer T. van Velzen (voorzitter tot 1 augustus)
- De heer H. Kivits (vicevoorzitter tot 1 augustus, daarna **voorzitter**)
- Mevrouw E. Kroese (vicevoorzitter vanaf 1 augustus)
- De heer J. van Balveren
- De heer W. Meuwissen
- Mevrouw J. Vermaas (tot 1 augustus)
- Mevrouw A. de Ruiter (sinds 1 september)

Huidige voorzitter:
Dhr H. Kivits